

Vergadering van het Algemeen Bestuur
van Regio Twente
op 14 oktober 2009
in het gemeentehuis van de gemeente Oldenzaal

Agenda:

1. Opening
2. Mededelingen/ontwikkelingen
3. Ingekomen stukken
4. Verslag d.d. 24 juni 2009
5. Agenda van Twente:
  - a. Presentatie externe commissie; de heren Bemer & Boom
  - b. Jaarschijf 2010; mondelinge toelichting door de voorzitter Regio Twente, besluitvorming voorzien in Regioraad van 18 november
6. Gebiedsdocument Twente
7. Proces rondom evaluatie intergemeentelijke samenwerking, in het bijzonder Wgr+
8. Begrotingswijziging GGD inzake kosten tijdelijke uitbreiding management JGZ
9. Strategisch plan herziening aandeelhouderschap Twente
10. Rondvraag

AANWEZIG

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	de heer P.E.J. den Oudsten (Enschede)
Secretaris	mevrouw dr. J.M.E. Traag
De leden	de heer drs. J.H.A. Goudt (Enschede) de heer drs. F.A.M. Kerckhaert (Hengelo) de heer drs. T.J. Schouten (Almelo) de heer drs. J.D. Westendorp (Losser) de heer drs. K.B. Loohuis (Haaksbergen) mevrouw R. Broeze-van der Kolk (Wierden)

Algemeen Bestuur

Borne	de heer N.A.M. Lansink Rotgerink
Dinkelland	de heer R.H.J. Engbers de heer J.G.M. Meinders
Enschede	mevrouw M.A. van Hees
Haaksbergen	de heer H.M. Wichers Schreur
Hellendoorn	mevrouw W. Roskam-Kroeze de heer A.J. Haan
Hengelo	mevrouw M.G. Heidkamp
Hof van Twente	de heer H.R.M. Knuiman de heer H.J. Scholten
Losser	de heer Z.B. Even
Oldenzaal	de heer F.T.J.M. Backhuijs
Rijssen-Holten	de heer W.A.J. ter Schure de heer J. Ligtenberg
Tubbergen	de heer P.J. van der Vinne de heer E.J.M. van der Aa
Twenterand	mevrouw M. van Abbema-Wijtsma de heer H. Zebel
Wierden	de heer J.H.J. ter Beke

AFWEZIG

Algemeen Bestuur

Almelo	de heer H. Kikkert en zijn plaatsvervanger mevrouw A. Abdullatif
Borne	de heer A.T. Albers (vervangen door de heer Lansink Rotgerink)

Hellendoorn
Oldenzaal

mevrouw M.W. Vingerling-Boersma en haar plaatsvervangster mevrouw S. Ottolander
de heer J.H. Coes (vervangen door mevrouw Roskam)
de heer J.H.P. Lempsink

VERSLAG   mevrouw M. Floor-van Schie (Secretariaatsservice "PS")

1.   Opening

De VOORZITTER: Hartelijk welkom. Ik open de vergadering (19.30 uur). Er is een bericht van verhindering van de heer Kikkert, zijn vervanging is er niet. Mevrouw Vingerling is er niet en ook haar vervanging is er niet. De heer Coes is er niet maar laat zich wel vervangen. Ook de heren Lempsink en Albers zijn verhinderd.

Wij hebben een hele agenda te gaan vanavond. Wij hebben in ons midden de heren Boom en Bemer, die niet zijn uitgezocht voor de commissie om onze projecten te beoordelen omdat hun voornaam beide met een B begint, maar wel aanwezig zijn om straks een korte toelichting te geven. Zij zijn met opzet naar het begin van de agenda geplaatst. Ik stel u voor dat we even heel snel door de punten daarvóór lopen om hen daarna een plek te geven om een toelichting te geven op het functioneren van de commissie en de wijze waarop de Agenda van Twente zich in de afgelopen periode heeft voltrokken. Ik ga naar agendapunt 2.

2.   Mededelingen/ontwikkelingen

Ik heb in ieder geval één mededeling voor u; die hoort eigenlijk bij de ingekomen stukken, maar er is een brief aan mij gestuurd door mevrouw Van Hees. Hier aanwezig overigens. Mevrouw Van Hees maakt in deze brief melding van het feit dat zij bij een van de Innovatieroute-projecten zakelijk via haar eigen onderneming betrokken is en maakt ook melding van het feit dat zij derhalve, als de Innovatieroute aan de orde is, niet het woord zal voeren. Het lijkt mij correct om u dat ook op deze manier te melden.

Dan ga ik over tot het behandelen van de ingekomen stukken.

3.   Ingekomen stukken

Iemand hierover het woord? De heer Even.

De heer EVEN: Dank u wel, voorzitter. Op de valreep hebben wij het ingekomen stuk met betrekking tot Gebiedsontwikkeling Luchthaven van u ontvangen. Deze brief bevat uw reactie en is verstuurd naar de provincie en naar de gemeente Enschede. Namens de Regio Twente. De gemeente Losser vindt dit nogal een onhandige actie. Met name omdat de raad van Losser zich unaniem en expliciet tegen de komst van de luchthaven heeft uitgesproken. Onzes inziens heeft u een advies uitgebracht waarin de deelnemende regiogemeenten niet gekend zijn. Met andere woorden: u bent in deze zaak volgens ons niet bevoegd om namens de Regio Twente een reactie te geven. In onze ogen eigent u zich wat meer rechten toe dan wat leeft in de wet democratisch bestuur. Dus met andere woorden, u hebt het ook nog ondertekend, u heeft ook nog andere wetten die u als voorzitter hebt na te leven. Dus we vinden dit hoogst ongelukkig.

De VOORZITTER: De heer Schouten zal hierover het woord voeren en ik zal u zo meteen iets zeggen over de betekenis van mijn handtekening daaronder.

De heer SCHOUTEN: Voorzitter, het is zo dat wij op een heel laat moment de brief hebben gekregen vanuit de Vliegwielen Twente Maatschappij om te reageren op datgene wat ook aan sommigen van de Twentse gemeenten is toegestuurd, niet aan allen. Wij hebben gemeend om vanuit het DB deze reactie te geven. Als u in de Regioraad van mening zou zijn dat dat een andersoortige reactie zou moeten worden, ja dan is denk ik deze vergadering ervoor bedoeld dat u dat kenbaar kunt maken en dat u daar eventueel discussie over wenst. Dan is dat denk ik iets wat op de agenda geplaatst zou kunnen worden. Wij hebben als Dagelijks Bestuur, gegeven de tijdsspanne die gegeven was om te kunnen reageren, dit zo gedaan, inschattende dat dit een reactie zou kunnen zijn die uw instemming zou kunnen hebben.

De heer EVEN: Zoals ik in eerste termijn gezegd heb: u hebt aangenomen dat dit een standpunt is van de Regio. Ik vind dit toch wel een discussie waard. Want hier gaat het weer om: met welk recht spreekt u namens de Regio terwijl u toch met 14 gemeenten om de tafel zit en die gemeenten het er niet helemaal mee eens zijn? Ik wil niet spreken voor alle 14, maar voor een groot deel wel. Dit behoort een discussie op z'n tijd.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is het volgende. U heeft op zichzelf het volste recht om dit hier aan te kaarten op deze manier. Dat betekent dat als u zegt dat een van de leden hier verder over wenst te spreken, dat we dat ook even goed in het proces moeten zetten op een manier dat het gesprek ook tot zijn recht komt. Mijn voorstel is om het eerst op het agendaoverleg te zetten van het volgende portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken. Het lijkt mij het meest geëigende dat het daar besproken wordt. U heeft het hier aangekaart en ik vind dat het resultaat van het overleg in de volgende vergadering in november bijvoorbeeld weer hier terug moet komen. Dan kunnen we er een overleg over voeren. Zullen we dat op die manier doen?

De heer EVEN: Ik spreek ook namens vier andere gemeenten.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat, maar ik vind het feit dat u die opmerking gemaakt heeft meer dan voldoende om deze afspraak te maken. Ik ga ervan uit dat het principe van "waar bemoeit de Regio zich wel of niet mee" – wat wij vaker aan de orde hebben – door meerderen zal worden gesteund. Akkoord? De heer Schouten heeft het woord.

De heer SCHOUTEN: Voorzitter, met respect voor uw voorstel dat ik onderschrijf, wil ik toch de opmerking maken dat deze reactie al aan de orde is geweest in het portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken. Dat is geweest op 1 oktober. Ik weet niet uit mijn hoofd of de gemeente Losser daarbij aanwezig was. Daar is dit voor kennisgeving aangenomen en is er kennis van genomen dat dit naar de Regioraad is gestuurd. Ik heb toch behoefte om deze opmerking te maken.

De VOORZITTER: Dat lijkt me op zichzelf correct en ik vind ook eerlijk gezegd dat we er even goed over moeten praten om te zien of het allemaal op een zuivere en correcte manier gegaan is. Naar ons idee is dat het geval, maar het lijkt me goed om dat op deze manier te doen.

Nog meer over ingezonden stukken en mededelingen? Niet? Dan tikken we dat onderwerp nu af. Dan ga ik naar het verslag van 24 juni 2009.

4. Verslag d.d. 24 juni 2009

Iemand hierover het woord? Staat er iets in wat verkeerd is of staat er iets niet in wat u wel gezegd heeft? Staat er iets wat u wel gezegd heeft maar wat u graag anders gezegd had willen hebben? (Gelach). Wij besluiten dat dit verslag deugt. Wij keuren het verslag goed.

Dan stel ik aan de orde agendapunt 5.

5. Agenda van Twente

Dit agendapunt valt uiteen in twee onderdelen. Allereerst een korte toelichting van de heer Boom, voorzitter van de commissie die wij hebben ingesteld om onze projecten te beoordelen. Daarna zal zich ongetwijfeld een discussie ontspinnen. De vragen die worden gesteld, kunnen worden beantwoord. Daarnaast wil ik nog een keer specifiek inzoomen op wat bijzondere punten rondom die jaarschijf 2010. De heer Boom heeft het woord.

5a. Presentatie externe commissie

De heer BOOM: Dank u wel voorzitter. De voorzitter gaf net al aan dat ik niet alleen ben. De heer Bemer is hier ook. Lid van de commissie de heer Van Groenendijk kon helaas vanavond niet aanwezig zijn. Dus u zult het met ons tweeën moeten doen.

Voordat ik inga op de inhoudelijke kant van de zaak waar de commissie zich in de afgelopen twee jaar mee beziggehouden heeft, is het misschien toch nog goed om even te zeggen wat de taak van de commissie geweest is. Die heet in de volksmond langzamerhand externe commissie en de functie van de commissie is een marginale toetsing van aanvragen die plaatsvinden vanuit de gemeenten en andere aanvragers binnen het programma zoals dat door u samen is opgesteld. Wij toetsen daarbij niet inhoudelijk dus. Het gaat niet om een inhoudelijke toetsing of die plannen aan een of ander inhoudelijk criterium voldoen, maar wij kijken met name naar het feit of de ambtenaren die dat beoordelen namens u tot een gerechtigd oordeel hebben kunnen komen en in werkelijkheid een advies aan u kun-

nen uitbrengen waarvan wij zeggen dat dat wel door de beugel kan. Dus wij brengen vervolgens ook een advies uit aan het Dagelijks Bestuur dat handelt over het handelen van de ambtenaren.

Wij hebben tot nu toe twee tranches beoordeeld. Wij hebben in een paar individuele fases ook een apart advies uitgebracht. Het lijkt me goed om in ieder geval te constateren vanuit ons dat er twee zaken aan de orde zijn. Één is dat er een ambtelijke commissie is die tot nu toe naar ons gevoel in zijn algemeenheid zeer redelijk en goed heeft gefunctioneerd en dus u goed van dienst is door de juiste adviezen uit te brengen en erop berekend is om deze op een goede manier ook te argumenteren. Daar zijn wij zeer tevreden over. Het tweede is dat wij elke keer weer constateren dat de Regio in staat is om dit te doen, wij dit een prestatie van de eerste orde vinden en dat moet toch ook even aan u hier gezegd worden; dat het toch knap is dat je met 14 gemeentes probeert te komen tot een gezamenlijke lijn als het over de regio gaat, zeker als het de uitstraling naar buiten betreft.

Dat gezegd hebbende komen we zometeen wel met een aantal punten waarbij wij enig nadenken van u vragen, of in ieder geval waar wij zelf wel wat kritiekpunten hebben.

Context voor onze beoordeling is dat wij hier heel uitdrukkelijk spreken over een regionaal perspectief en regionale samenwerking. Dat betekent dat alle individuele gemeentes of anderen die zich daarmee bemoeien dus als het ware ook voor een deel hun eigen belang zo nu en dan opzij moeten zetten en moeten kijken of die regio sterker kan worden door gezamenlijk een standpunt in te nemen en samen projecten aan te boren. Alles met de gedachte dat de aantrekkingskracht van de regio duidelijk sterker gemaakt moet worden. Context is verbetering van de sociale economische structuur, aandacht voor wonen en werken en bevordering van het vestigingsklimaat wat overigens niet alleen over industrie gaat, maar ook over individuen die gewoon hier graag zouden willen komen om te wonen en te werken. Dat is ons kader dus ook geweest bij de beoordeling.

Daarbij zijn twee lijnen, zoals u zelf ongetwijfeld weet. Een is de Agenda van Twente en twee het Innovatieplatform Twente waar ook een aantal zaken aan de gang is gebracht. Deze twee zouden met elkaar één verbinding moeten hebben. Ik kom daar later op terug.

De landelijke context is wat ons betreft ook een belangrijk item. Het komt niet zo expliciet aan de orde maar is toch denk ik ook een van de belangrijkste drijfveren geweest om deze regionale inspanning te plegen met elkaar. Ik noem toch een paar aspecten die ook voor ons van belang geweest zijn bij het beoordelen van verschillende zaken. De relatieve onbekendheid van de regio, laat ik maar zeggen in Amsterdam en omstreken. Om allerlei redenen is men toch weinig bekend met het feit dat hier innovatie op hoog niveau staat en dat het uiteindelijk toch ook een heel aantrekkelijke regio is om hier te komen wonen. Maar een ieder die een kennis heeft in het westen weet dat men toch altijd wat "kijkt" als men vertelt dat men in het oosten woont, en dat betekent "Goh, wat is dat toch ver weg en wat doe je daar nu eigenlijk precies?" Dat is natuurlijk een groot nadeel van deze regio, als u dat tenminste als nadeel wilt zien. Dit heeft zijn beperkingen. Dit heeft direct te maken met de concurrentiepositie ook t.o.v. het westen. Een ieder weet uit de stukken dat in de toekomst die concurrentiepositie alleen maar sterker zal worden. De urbanisatie, dus de trek naar de grote steden en weg vanuit het platteland of vanuit de kleinere steden, neemt alleen maar toe. Wij zullen in deze regio te maken krijgen met een steeds sterkere trek naar het westen van het land, naar de grote steden, en zullen ons steeds meer moeten profileren als een van de acht agglomeraties met daarbij ook een aantal pluspunten die men in het westen niet heeft. Dat is ook weer gekoppeld aan de uitstroom van talenten die wij langzamerhand steeds vaker zien. Dat zien wij bij de UT. Bij Saxion is daar ook onderzoek naar gedaan. Het blijkt dat mensen toch de neiging hebben om weg te trekken naar het westen en dat ook doen. Wat dus ook betekent dat een belangrijk deel waar werk voor aangetrokken zou moeten worden uit onze regio verdwijnt. En ik zal u niet behoeven te vertellen dat ook uit de demografische ontwikkeling blijkt dat in de toekomst het aantal inwoners hier eerder onder druk staat dan dat wij grotere aantallen kunnen begroeten. Dat is in zijn algemeenheid, maar ook de context waarin alles gebeurt en waar wij ook mee te maken hebben als commissie.

Als je dan kijkt wat je voor vereisten zou moeten hebben om op een of andere manier de concurrentieslag aan te gaan en je als regio te profileren en dat profiel van innovatie en aantrekkelijk wonen hier neer te zetten – wat de twee kerndoelstellingen in het programma waren – dan zijn naar ons gevoel een paar dingen daarin belangrijk en dat heeft ook meegespeeld bij ons. Wat is namelijk de gezamenlijke visie van de 14 gemeenten hier voor de langere termijn van deze regio? Hebben wij een gezamenlijke visie en waar blijkt die dan uit, wat is dat dan? Hebben we een interactieve werkwijze en denkwijze bij de verschillende doelstellingen die wij in deze visie hebben? Dus proberen we ook zaken te integreren, op elkaar af te stemmen. Zorgen dat het ook tot een conglomeraat komt waarvan anderen ook snappen dat het voor de regio interessant is. Daaruit voortvloeiend krijgen we daardoor een krachtige en eenduidige uitstraling. Dat zijn dus zaken die als eerste vereiste voor zo'n programma

aan de orde zouden moeten komen. Waarbij je je ook kunt voorstellen dat je dan vervolgens kijkt welke functies die regio dan heeft en welke dat dan precies zijn en hoe je dat dan moet noemen. Waar ook uit voortvloeit dat er dus ongelijkheid *is* in die regio. Dat er ongelijke delen *bestaan* en dat je die delen dan ook zou moeten benoemen. Ongelijk betekent niet ongelijkwaardig, maar er zitten verschillende functies in die regio en dan zou je aan de stedelijke agglomeratie en aan de verschillende onderdelen van de regio een betekenis moeten geven.

Dat is de context voor onze beoordeling geweest. En dan kun je dat wat nader operationaliseren en zijn we tot een aantal punten gekomen waarvan we gezegd hebben: laten we daar nu naar gaan kijken. Dan zou bijvoorbeeld een regionaal masterplan toch een uitgangspunt moeten zijn waarin je zegt: dat zijn de hoofdlijnen van beleid waar we allemaal achter staan. Daar spelen we elkaar ook de bal toe, daar kunnen de spelers op de juiste wijze scoren. Je zou toch een redenatie moeten kunnen vinden, van boven naar beneden. Je hebt een regionaal belang en je kijkt vervolgens welke elementen daarin kunnen passen, integraal en actief op elkaar afgestemd, zodat die vervolgens ook tot een maximaal resultaat kunnen leiden. Je zou daaruit criteria moeten opstellen die bij de beoordeling van de verschillende individuele projecten verleiden tot samenwerking. Je zou daardoor eigenlijk ook geen subniveaus moeten kunnen accepteren. Daar bedoelen wij mee dat hele kleine projecten ook afzonderlijk ingeleverd worden en ook als zodanig gehonoreerd worden zonder dat het in enige context staat. En je zou het vermarkten ervan gezamenlijk moeten beginnen. Dat zijn zaken die wij steeds in ons hoofd hebben gehouden.

Als we dan kijken naar de twee tranches die wij in de afgelopen periode beoordeeld hebben en de individuele casus die wij door onze handen hebben laten gaan, dan, nogmaals, hebben wij waardering voor hetgeen er geleverd en gepresteerd is; maar als we dan wat nader erop inzoomen dan komen we toch met een aantal kritische kanttekeningen. Er is naar ons gevoel geen echt leidend masterplan. Er zijn wel een aantal overall-zaken benoemd, maar of dat een integratief masterplan is waar je met elkaar kijkt hoe je dat zo gunstig mogelijk in de verschillende functies moet waarmaken, dan zien we dat niet duidelijk verwoord. Daardoor ontstaat een zekere versnippering. Ook bij de aanvragen. We zien talloze aanvragen, zeker in de eerste tranche zijn er heel veel geweest. Bij de tweede waren er al minder, maar die waren in het algemeen vrij klein en versnipperd. Het kwam maar zelden voor, nauwelijks of niet, dat men ook verwees naar een andere aanvraag waarmee een relatie gelegd werd. Er is geen actieve samenwerking. Men zou kunnen zeggen “men gedooft elkaar”.

Wij hebben geconstateerd dat er op geen enkele wijze een verbinding is tussen de twee grote programmalijnen: de Agenda van Twente en het Innovatieplatform. Die komt niet terug in de aanvragen en komt verder ook niet terug, terwijl je je kunt afvragen als je het over wonen en werken hebt – je hebt het over industrie en over innovatie – of daar geen dingen over en weer zijn die op de een of andere manier boven water zouden moeten komen. Wij treffen die niet aan.

Wij hebben verder geconstateerd dat er veel plannen zijn, maar bij een aantal – die zijn voor een groot deel ook afgewezen – gaat het eigenlijk om een te kleine schaal. Je zou moeten kijken of je toch tot een wat groter conglomeraat kunt komen. Daar zijn mogelijkheden voor. Met enige moeite en met enig nadenken over een meer masterachtig plan zou je heel goed kunnen komen tot een meer regionale aanpak. Dat zou een groot uitstralingseffect naar Den Haag hebben en ook naar anderen toe, waardoor je jezelf ook beter zou kunnen vermarkten.

Wat wij ook geconstateerd hebben – ik weet dat dit een moeilijk en nijpend onderwerp is, maar wil het wel benoemen – is dat niet elke gemeente dezelfde functie in deze regio heeft. Dat ligt aan de grootte, de aard en de plaats waar men zit. Je zou die functies meer moeten benoemen ten opzichte van elkaar zodat ze elkaar versterken in plaats van verzwakken. Het gevaar en risico dat we nu lopen is dat door de wijze waarop we nu de aanvragen doen er een zekere mate van verzwakking in de regionale aanpak zou kunnen zitten. Dat vinden wij zonde omdat wij er buitengewoon goede initiatieven door zouden kunnen krijgen. Wij pleiten er erg voor om goed ernaar te kijken of dat beter zou kunnen. Onze aanbevelingen zijn: kijk nu nog eens goed of je niet tot een beter masterplan zou kunnen komen met elkaar in een gezamenlijke aanpak. Maak dat tot een prioriteit. Kijk of er meer integratieve verbindingen zijn te maken. Schroom niet om definities te maken als: “Wat is nu de kernfunctie van onze gemeente in deze regio geweest ten opzichte van anderen?” “Hoe komt dat tot uiting en wat betekent dat voor de samenwerking?” Dat zou versterkend kunnen werken. Als het om de aanvragen gaat, kijk dan naar die dingen en durf dan criteria te stellen die wat uitdagender zijn, waarmee je elkaar toch tot wat meer eenheid dwingt en tot wat meer richting. Denk van boven naar beneden heb ik net al genoemd, dus ga uit van die regionale lijn. En stel dat er een toekenning is (wij hebben die ook langs zien komen) waarvan je zegt “laat maar doorgaan”, maar waarbij wel kanttekeningen gemaakt worden of deze op termijn de volledige levensvatbaarheid heeft waarop je hoopt, zou je dan niet een keer

gewoon bij die aanvraag die je daar honoreert een midterm review moeten inlassen om te kijken hoe het nu eigenlijk gaat met het project, en misschien op sommige momenten eens even voorwaarden stellen om te zien hoe de zaken nu precies zitten?

Ik denk dat dat in grote lijnen is wat wij als commissie geconstateerd hebben. Nogmaals met de opmerking dat er een grote waardering is voor wat u hier gepresteerd heeft, maar die aanscherping zou naar onze mening het project en het te besteden geld van veel grotere waarde kunnen maken Daar wil ik het hier bij laten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Volgens mij voldoende stof om hierover verder te praten. Wie mag ik het woord geven? De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ja, voorzitter. Een aantal punten zoals ze naar voren gebracht zijn, zijn mij uit het hart gegrepen. Inderdaad proefde ik uit het verhaal een appèl in onze richting om toch meer in te zetten op de echte majeure projecten. Kortom niet een grote verzameling van kruimels, maar alleen datgene doen wat we inderdaad met ons veertien alleen maar kunnen doen omdat het anders niet tot stand komt. Die lijn heb ik hier eerder neergezet. Ik stel ook niet voor, voorzitter, om daarmee dat verslag voor vanavond te wijzigen want ik ga eigenlijk alleen maar het standpunt ondermijnen wat Tubbergen daar ooit eerder, ook bij woordvoerderschap van mij, over gezegd heeft. Ik denk alleen dat de actualiteit alleen maar toegenomen is – misschien voel ik het wel zelfs zo ver komen dat we tot een hernieuwde schepping van het protocol komen – omdat sedert de instelling van de Agenda van Twente en ook van uw commissie het economisch beeld in de wereld en ook zeker in Twente behoorlijk gewijzigd is. Je kunt je dan wat dat betreft in goed gemoed afvragen of inderdaad de accenten verdeeld over de verschillende hoofdlijnen die in de Agenda genoemd zijn, niet verder moeten gaan opschuiven naar alles wat echt economisch relevante programma's betreft. Dit betekent dat we daar dus tot een nadere differentiëring moeten komen. Om het heel kort en populistisch te zeggen: meer werk en minder leuk en aardig. Ik denk dat dat een thema is om ons op te dragen. Ik heb eerder bij een bespreking, ik dacht dat het was in de Groene Welle, bij een inleiding gepleit om in ieder geval enige soepelheid te betrachten richting bedrijfsleven daar waar het gaat om de innovatieagenda. Die ligt daar trouwens ook nog eens een keer heel nadrukkelijk en ik wil graag onderstrepen dat we het daarmee eens zijn. Juist nu komt het aan op flexibiliteit, ook in onze voorwaardelijkheden, mitsdien we maar een goed product voor ons bedrijfsleven en dus voor Twente en voor de werkgelegenheid krijgen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Voorzitter, dank u wel. Als ik het verhaal beluister dan is het helder wat de heer Van der Vinne zegt: "Kies de belangrijke dingen en kies die dingen eruit die er echt toe doen". Ik hoor daarnaast ook zeggen: "Maak uitdagender criteria, zorg dat je elkaar erin opzoekt". Dat hebben we ook eerder geconstateerd in deze Regioraad. Je moet het op basis van de eerdere criteria doen. Ik heb daarbij de vraag: hebben we wel de goede criteria te pakken? Wat mij dan enigszins bekruipt ten aanzien van dit project, is dat dit niet het geval is, op basis van het relaas dat wij zojuist hebben gehoord. Maar wij staan wel op het punt om toch een aantal nieuwe projecten toe te kennen. Moeten we dat nu wel of niet gaan doen? Of moeten we dan weer eerst gaan kijken, heroverwegen, herprojecteren wat nu echt belangrijk is voor Twente? Dat zijn wat vragen die bij mij opkomen.

De VOORZITTER: De heer Ter Schure.

De heer TER SCHURE: Dank u wel voorzitter. Ik heb goed geluisterd naar de presentatie en dan hoor ik toch een aantal kritische kanttekeningen en kritische aanbevelingen. In wat de heer Van der Vinne heeft gezegd zit een aantal aspecten waarin ik me kan vinden... het is mijn eerste optreden hier....

De VOORZITTER: Tot nu toe gaat het goed.

De heer TER SCHURE: Dank u wel. Ja, dat geeft mij weer moed voor de toekomst. Je weet het maar nooit. Ik denk dus dat het van belang is dat we aan u vragen te reageren op de toch wel strijdige punten die aangedragen zijn door de commissie.

De VOORZITTER: Ik begin even met mevrouw Roskam.

Mevrouw ROSKAM: Dank u wel, voorzitter. Er wordt gemist dat er een soort masterplan is voor de regio. Dat is eigenlijk ook wel logisch. Daar wordt niet zozeer aan gewerkt. Het is logisch dat dat er niet is. Ik vraag me af: is de provincie Overijssel al niet richting het rijk ook onze gesprekspartner geweest en biedt die dat ook ons aan? Dus in die mate, wat hebben wij dan meer te willen met de regio voor ons als totaal? Ik kan me voorstellen dat dat iets zou zijn voor de drie grote steden bijvoorbeeld, maar de gemeenten kunnen prima uit de voeten met de provincie. Zij behartigen onze taken richting het rijk. Op die manier vinden wij toch ook een ingang bij het rijk. U doet zelfs een groot pleidooi als Regio als kartrekker voor ons allen als gemeenten. Dat vinden wij als gemeenteraad een stap te ver.

Want wij zien de Regio niet als een democratisch bestuur. Wij zien de Regio wel voor gezamenlijke samenwerking, maar niet als een verregaand bestuurlijk bestuur wat daadwerkelijk dan ook die inbreng kan hebben die het behoeft. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer KNUIMAN.

De heer KNUIMAN: Voorzitter ik onderschrijf in belangrijke mate datgene wat door de commissie naar voren wordt gebracht. Dat sluit ook aan bij de opmerking en vraag die de heer Engbers heeft gesteld. Is hier al een besluit aan de orde geweest, zijn onze spelregels wel goed genoeg, zijn de criteria voor de projecten die in het verleden zijn aangediend wel scherp genoeg? Wij hebben daar onze twijfels over geuit met in de achtergrond ook de vraag: Hebben we u niet zelf op pad gestuurd met een opdracht die niet helemaal nauw omschreven was, zal ik maar zeggen? Waarna u vervolgens uw werk hier hebt neergelegd, waar wij wel eens kritische kanttekeningen op hebben geuit? Naar mijn idee ook ten onrechte over uw uitspraak in dat opzicht van uw kant. Ook in aansluiting op de opvatting vanuit Dinkelland, althans de suggestie: Zouden wij niet, in het licht van de andere omstandigheden dan een tijdje geleden, opnieuw de criteria en de spelregels moeten iken en bezien om de projecten in de toekomst wat beter te kunnen beoordelen en bij voorbaat wat stringenter te kunnen selecteren? Ik zou er eigenlijk wel vóór zijn dat wij, voordat wij, ik dacht dat het in november was, een uitspraak doen over de projecten van de Agenda voor 2010, nog eens kritisch kijken of in het licht van de huidige omstandigheden de criteria nog voldoende helder zijn. Zouden wij die niet moeten aanscherpen? Eigenlijk pleit ik ervoor om de besluitvorming op dit punt in november wat uit te stellen in afwachting van een nadere aanscherping op dit punt.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Even.

De heer EVEN: Dank u wel, voorzitter. Heel veel dingen zijn al gezegd, maar bij wat de commissie zei over kruimelprojecten, bekruipt me gelijk weer zoiets van: ja, je moet wel aansluiten bij de grote projecten die een doel voor de regio hebben, dus de regio als zelfstandigheid, want anders heb je kans dat ze niet beloond worden. Van de andere kant wordt er gevraagd eigen identiteit te laten zien van je gemeente en de gezamenlijke identiteit. Juist door de eigen identiteit hoor je echt aanvragen te projecteren binnen de regio. In dat licht – als mensen daar anders over denken moeten ze het maar zeggen – ben ik het niet met de commissie eens dat je alleen maar de criteria hanteert van “het moet een link hebben tot andere criteria die ook verwoord zijn in het regionaal programma”. Dus op zich voel ik daar wel wat voor, maar dan moet dat gebeuren in de zin van “samenwerken daar waar het kan”. Dan moet daar niet een soort dwang op zitten. Dus als je zegt “Ik heb een mooi project en dat zou wel passen bij de Innovatieroute, zullen we dat verder uitwerken?” dan moet dat kunnen. Maar het moet niet andersom gebeuren. Het gaat wel over een gemeente die politiek gestuurd wordt en waar mensen zijn en dat moet mogelijk blijven en moet ook zo kritisch beoordeeld kunnen worden. Ik hoorde net ook: moeten we nieuwe criteria aanleggen? Iedere keer in de beoordeling van stukken, ook net het vorige stuk over de vliegbasis, kom ik weer erop dat de autonomie van de gemeente in het geding is. We moeten voorkomen dat we via andere media, via andere discussierondes ook maar de suggestie wekken dat er een lasso wordt gelegd om de landelijke gemeenten door Netwerkstad Twente. Dus dat de gemeenten gebruikt worden voor grotere belangen. Dus daarom denk ik dat we in een gezonde discussie daarover van “welke taken hebben we, hoe spreken we de zaken met elkaar af” dat we dat weer eens een keer tegen het licht moeten houden. Alleen al om te voorkomen dat dat soort situaties ontstaan. Duidelijkheid waar we naar toe willen. Want iedere keer is het weer, straks het volgende stuk misschien: op wat voor stoel gaat de Regio zitten? Ik zie steeds weer een vierde bestuurslaag en we zijn gewoon een verlengd bestuur, samenwerkingsverband en geen democratisch gekozen orgaan. Iedere keer wekt dat de indruk, bij mij tenminste en bij meerderen, dat het ons opgelegd wordt als een vierde bestuurslaag. Daar kan een aantal gemeenten zich niet in vinden.

De VOORZITTER: De heer Ter Beke.

De heer TER BEKE: Voorzitter, ik wil in elk geval even reageren op het punt van de grote projecten. Mijn voorganger, de heer De Boer, heeft destijds al het woord “kleine pareltjes” voor projecten laten vallen waarmee hij aan wilde geven dat het best projecten kunnen zijn, wellicht klein van omvang, waarvan je zegt “daar komt ook voor de gemeente die het aangaat iets belangrijks naar voren waar je ook inderdaad Twente-breed iets niet mee hebt maar wat wie weet die ene gemeente wel aantrekt”. Op die schaal moet je dit ook zien. Dat zou een stuk versterking zijn van de identiteit waar de inleider het over heeft. Als het gaat om de herijking – we zijn een aantal jaren verder en we zijn op de goede weg – dan denk ik dat je sowieso de criteria in de gaten moet houden. Het hoeft geen uitgebreid rapport te zijn wat mij betreft. Het zouden 1 à 2 A4'tjes hooguit kunnen zijn. Wat was nu eigenlijk het vertrekpunt, wat waren de doelen die wij met elkaar gesteld hebben en gaan we die inderdaad ook berei-

ken? Ik lees in de stukken dat er een belangrijk beslag gelegd wordt, dan mogen we ook een keer bekijken of we dat op een goede manier doen. Dat is het voor dit moment.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Ja voorzitter, de externe commissie houdt ons volgens mij een heel kritisch verhaal voor. Volgens mij moeten we het daar heel goed met elkaar over hebben. Wat mij wel opvalt bij een aantal sprekers is dat gelijk de discussie over de al dan niet bestuurlijke laag de regel is, terwijl de commissie dat in haar bijdrage eigenlijk helemaal niet zegt. De commissie zegt dat je moet kijken of je het als ongelijke gemeenten maar wel gelijkwaardige gemeenten met elkaar eens kan worden over wat het doel is wat je met elkaar wilt gaan bereiken. Ik vind dat we daar dan met elkaar discussies over zouden moeten voeren, zonder gelijk de krampdiscussie over bestuurlijke lagen en dergelijke. Dan blokkeren wij onszelf in ons denken omdat de concurrentiepositie die ook geschetst is die wij hebben ten opzichte van andere regio's in het land volgens mij ook heel scherp is. Wij moeten heel erg op onze tellen passen wat er de komende tijd of komende jaren gaat gebeuren. Dat betekent eigenlijk dat in de context waarin wij functioneren met 14 gemeenten, je moet kijken welke rol je wilt hebben in de ontwikkeling van Twente, en hoe, als ze ongelijk maar toch gelijkwaardig zijn, je samen wilt optrekken. Dan denk ik dat daar eigenlijk een hele scherpe foto voor ons gemaakt is van wat wij hierin moeten doen. Ik heb op dit moment niet paraat of geen idee hoe we dat zouden moeten gaan doen maar vind wel dat we dat door zouden moeten bediscussiëren en kijken hoe we in die toekomst van de regio, niet als orgaan maar als het gebied Twente, daar samen in kunnen optrekken om te zien of het gebied Twente er over 10 jaar beter voor staat dan in verhouding tot hoe het er nu voor staat. Dan wil ik graag bij de bestuurlijke discussie blijven en dat kan misschien ook leiden tot herdefiniëring van verschillend aanscherpen van criteria. Maar als je dat alleen doet en de herdefiniëring van de context niet met elkaar bespreekt, dan kom je er met de herdefiniëring of het aanscherpen van de criteria denk ik ook niet uit. Ik leg dat trouwens op tafel als discussiepunt omdat ik denk dat we moeten zoeken hoe we daar met elkaar over doorgaan.

De VOORZITTER: Ik zal zo nog even op dit punt reageren. Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat, met wat u net zei, ook het belang van een externe onafhankelijke commissie is aangetoond. Ik ben heel blij dat u ons deze spiegel voorhoudt. Ik kan me ook wel herkennen in de kritiek. Als u ons de spiegel voorhoudt dan denk ik: "Ja, het is toch wel heel herkenbaar op sommige punten". Ik zou het dan ook willen beschouwen als een opdracht voor de regio, voor onszelf als gemeenten. Vooral ook omdat de commissie duidelijk een meerwaarde aangeeft. Wij hebben allemaal het belang uitgesproken dat wij hechten aan de Agenda van Twente en de Innovatieroute. Ik denk dat de urgentie in deze tijd eigenlijk alleen maar groter wordt. Ik wil het pleidooi van de heer Backhuijs graag onderschrijven zoals hij uitlegt hoe wij daarmee om moeten gaan. Dat is ook, zoals ik uw uitleg begreep, niet dat er geen ruimte zou zijn voor kruimelprojecten, maar ik meende dat u het had over projecten van verschillend niveau die wij gezamenlijk op moeten pakken. Ik vind dat wijze woorden en ik wil u dan ook veel wijsheid en sterkte toewensen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Ja, voorzitter het is inderdaad heel fijn dat wij af en toe met vreemde ogen laten kijken naar wat wij aan het doen zijn en dan is het heel helder dat de samenhang der dingen op dit moment in deze regio niet naar voren komt. En dat is teleurstellend. Wij hebben de verantwoordelijkheid om dat belang van Twente met elkaar inhoud en ook vorm te geven. Het lastige van de afgelopen paar jaar is dat, de heer Backhuijs zei het al, we elkaar steeds verdringen om aandacht. Helaas is bij een aantal gemeenten ook de vraag over de vorm zo betekenisvol geworden – daar heb ik overigens geen oordeel over – dat eigenlijk gewoon een aantal inhouden niet meer op de inhoud bekeken kunnen worden omdat de vormvraag (wie gaat erover?) steeds meer op de voorgrond dringt. Ik moet u eerlijk zeggen dat dat ook vanuit de Netwerkstad, laat ik het zo zeggen, natuurlijk ook vraagt om een gepaste reactie. Ik ben nog steeds aan het zoeken wat dan die reactie is, ook gehoord de bijdrage van collega's hier aan tafel, omdat ik mij afvraag of een pleidooi als het gaat om de richting van de inhoud daadwerkelijk met elkaar ertoe zal leiden dat wij in staat zijn om dat waar te maken. Ik heb daar eerlijk gezegd ernstige twijfels over. Dan betekent het wat mij betreft dat ik liever ervoor wil gaan om de evaluatie zoals u die verderop op de agenda heeft staan, die gaat over de vorm, eerst toch maar eens met elkaar te doen alvorens wij met de partijen die dan ook duidelijk positie hebben gekozen een stap verder gaan zetten. Ik heb het gevoel dat dat uiteindelijk meer ruimte geeft voor deze discussie, die volstrekt terecht trouwens neer wordt gelegd. Hoe eens ik het ook ben met de heer Backhuijs. Maar ik heb het gevoel dat we dan als het ware toch een beweging flink naar voren proberen te maken die wij vanuit verschillende gemeenten in de afgelopen jaren al steeds geprobeerd hebben te maken. Ook vanuit het Dagelijks Bestuur wordt met allerlei stukken – vanavond staan er weer een paar op de

agenda – geprobeerd die cohesie en samenhang vanuit de inhoud te benaderen. Ik verwacht opnieuw, kijk maar naar de gebiedsdocument-reacties, een behoorlijke discussie over de vorm. Dat gaat uiteindelijk herhaling van zetten opleveren waar niemand nog gemotiveerd door raakt. Ik in ieder geval niet. Dus ik ben heel benieuwd naar de reactie van het Dagelijks Bestuur. Het is zeer terecht dat deze commissie daarop doelt.

Bij interruptie de heer VAN DER VINNE: Ik wil graag direct ingaan op hetgeen mevrouw Van Hees zegt.

De VOORZITTER: Maar zullen we dan niet eerst even de eerste termijn afwachten? Als u dat goed vindt ga ik eerst naar de heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Voorzitter, ik zou graag een vraag willen meegeven aan de vergadering. Gehoord hebbende het betoog van de heer Boom, heeft hij gepleit voor meer samenhang tussen de Agenda van Twente en het Innovatieplatform en ook toetsing aan een masterplan. Ik zit mij alleen nog af te vragen wat op dit moment de reikwijdte is van dit advies kijkende naar datgene wat ook door de voorzitter gezegd zal gaan worden in het kader van de Agenda van Twente, met name de mate waarin de gelden straks onderweg zijn. In hoeverre is uw advies, heeft dat nog betrekking op de Agenda van Twente? Het hangt er nog even van af. De pot is straks bijna leeg als op 18 november zeg maar het voorstel komt vanuit het Dagelijks Bestuur en dan blijft er nog ik dacht een bedrag van 2,5 miljoen euro over. Heeft uw advies daar betrekking op of gaat het dan met name om de projecten in het kader van het Innovatieplatform?

De VOORZITTER: Als ik alle leden van de Regioraad heb gehad, dan nog even een paar opmerkingen vanuit het Dagelijks Bestuur. Allereerst vind ik het ontzettend nuttig dat wij echt even goed kijken naar de opmerkingen die gemaakt zijn en dat ook via een wat meer onafhankelijke helicopterview ons een spiegel wordt voorgehouden. Dat is niet omdat we denken niet goed bezig te zijn, maar het is in alle gevallen van belang, als je een paar jaar aan zo'n agenda werkt, om eens wakker geschud te worden en te kijken naar een aantal essentiële voorwaarden om met elkaar ook op een goede manier het geld te blijven besteden. In die zin vind ik dat ontzettend nuttig. Ik vind het ook nuttig omdat hier natuurlijk ook de vinger wordt gelegd op een toch relatief zwakke plek. Dat is in hoeverre wij met onze Agenda van Twente ook een voldoende mate van samenhang hebben en of ook voldoende kracht is ontwikkeld om daadwerkelijk zo goed mogelijk onze regio te ontwikkelen om ook bestand te zijn tegen economische neergang, tegen crisisachtige verschijnselen zoals we die op dit moment hebben. In die zin is ook de vraag gerechtvaardigd, als je naar de Agenda en de besteding van de gelden kijkt, of wij daarin voldoende focus hebben gelegd. Wij hebben wel met elkaar gezegd dat we uitsluitend naar die projecten kijken die in het belang zijn van de gehele Regio, dat we daarnaast ook nog ruimte krijgen voor wat net ook al even werd gezegd een aantal pareltjes, maar de vraag is in hoeverre wij al voldoende focus hebben en dus ook kernachtig proberen ons geld zo te besteden dat het niet wegloopt naar allerlei zaken waarvan het effect uiteindelijk onduidelijk blijft. Ik vind het verstandig dat we daar nog eens even met een wat frisse blik naar kijken. Tegelijkertijd moeten we onszelf niet de put inpraten. Dat zeg ik toch even ook in de richting van mevrouw Roskam en anderen die zeggen "we hebben toch wat aarzeling bij de vorm waarin de Regio functioneert". Dan moet ik u er tegelijkertijd op wijzen dat – even los van de vorm en de Regio – deze Agenda van Twente een gezamenlijk besluit is geweest. We hebben alle projecten gezamenlijk geaccordeerd. Er is geen tegenstem geweest. In die zin is het, welke vorm je ook met elkaar kiest, blijkbaar ook van alle gemeenten de drive geweest om met elkaar te proberen kracht te ontwikkelen. De vraag is dus nu in hoeverre die kracht ook in voldoende mate is ontwikkeld en in hoeverre die kracht ook in voldoende continuïteit kan worden volgehouden. Kom je een paar jaar verder, dan kom je een aantal van dit soort vragen tegen. Ik merk ook dat die gemeenten die over de vorm – daar komen we straks nog over te spreken – opvattingen hebben die afwijken van de huidige vorm van de Regio zeg ik maar even, of die stringenter zijn dan die gemeenten, bijvoorbeeld ook verschillend aankijken tegen de wijze waarop de Agenda van Twente is ontwikkeld. In die zin vind ik dat wij al een heel eind zijn gekomen. Ik vind het ook terecht dat we nu zeggen dat als we een volgende stap willen maken, we even fundamenteel moeten kijken. Ik zou me daarin wel kunnen voorstellen dat we daar mevrouw Van Hees volgen in wat zij zegt. Tegelijkertijd vind ik wel dat aan u mag worden voorgehouden dat we dat op snelheid doen. Misschien is het goed dat ik straks nog even probeer om een proces te schetsen waarin dat zou kunnen. Het lijkt me goed om eerst de commissie de gelegenheid te geven om nog even te reageren op de opvattingen zoals die hier door u zijn neergelegd.

De heer BEMER: Ik wil aansluiten bij de laatste woorden van de voorzitter. Er moet niet het beeld ontstaan hier dat wij de regio de put in proberen te praten. Integendeel. Wij zijn zeer positief over het

feit dat er een Agenda van Twente is. En dat is al een behoorlijke stap voorwaarts. Wij sluiten wel aan bij wat de heer Van der Vinne gezegd heeft: als je hiermee doorgaat, waar wij de interne inwendige druk hebben gezien op de projectenlijst waar een behoorlijk risico in zit van versnippering en daarbij een gebrek aan focus en massa – laten we die twee onderdelen even vasthouden – dan krijg je dus uiteindelijk die gewenste versterking van de sociale en economische structuur van Twente niet voor elkaar. Dat sluit ook erg aan bij wat de heer Backhuijs net gezegd heeft. Met andere woorden: wij proberen niet een droevig verhaal hier neer te zetten. Het is wonderbaarlijk goed dat 14 gemeenten dit op deze manier doen, zoals de voorzitter net zegt. Alleen: kijk uit – en daar waarschuwen we voor, daar zijn hier de ingrediënten voor – als je doorgaat met deze Agenda dan zul je misschien wel minder aan beleidslijnen moeten denken maar wat meer moeten denken aan focus en massa, dus beperking van het aantal onderwerpen. Ik moet ook nog even duidelijk zeggen, omdat er ook wat is gezegd over criteria, dat je het dan vooral hebt over criteria voor de toekomst en niet over wat in het verleden is gebeurd. Want dat is keurig door de ambtenaren gezeefd volgens de wijze zoals die is vastgelegd in de Agenda van Twente. Met alle percentages en de mooie dingen die daarbij horen. Als we terugkijken naar de Agenda van Twente dan zou het meest scherp moeten zijn het masterplan waarbij je toch weer wat scherpere aanbrenkt, en zou het laatste moeten zijn een discussie te beginnen over de democratische legitimiteiten van de drie bestuurslagen. Nee, daar moet je helemaal niet over praten, je moet praten over hoe je wilt samenwerken, je samen sterker maken. Sterker maken doe je door het kiezen van projecten. Die projecten moeten focus en massa en betekenis hebben. Dat sluit niet uit dat er hier en daar kleine pareltjes zijn waarvan je zegt: die zijn buitengewoon interessant. We hebben eerder de neiging om af en toe een parelketting te rijgen die doorgeknipt was waardoor wij een beetje aan de rol raakten omdat de pareltjes over de vloer gingen.

Interruptie: Voorzitter, echte parels zijn stuk voor stuk geknoopt en kunnen niet rollen.

De heer BEMER: Ik denk dat die focus en massa, dus toch die herdefiniëring, belangrijk is.

Een laatste punt wat ik nog wil doorvertellen zijn twee Haagse ervaringen. Een beetje pedant om het te doen, maar ik doe het toch maar. Ik ben overall betrokken geweest bij de verdeling van de aardgasbatensverdeling. Dus ik weet precies wat jullie hier allemaal voelen aan tafel. Al die ministeries hadden we om ons heen zitten en die moesten ook allemaal thuiskomen bij bewindspersonen. En wij hebben gescoord. Dat was ca. 35 jaar terug. Het knappe is geweest dat we in het uiteindelijke kader een sterke voorzitter hadden, Ruud Lubbers (mag ik misschien wel niet zeggen) die dan zegt: “Ja, nee, iets meer altruïsme, iets meer meedenken in het algemeen belang en iets minder denken in termen van het eigen belang op dat moment van het betrokken ministerie”. Dat heeft ertoe geleid dat wij uiteindelijk een aantal parels in bedrijf hebben kunnen zetten. Uiteindelijk kies je dan voor focus en massa. Dat is de truc. En ook wij hadden in Den Haag, dat zeg ik er duidelijk bij, een externe commissie nodig. Sommigen van jullie weten hoe die heette. Die heette het Centraal Planbureau en het RIVM. En die regelden de zaken als het gaat om nuttigheid en noodzakelijkheid en ga zo maar door. Dat is een eerste punt.

Het tweede punt is – ik kan het niet laten want ik heb het regionaal beleid in mijn portefeuille gehad – dat Den Haag en ook toekomstige investeringsimpulsen wel uitgaan van landsdelen. Die praten over Oost-Nederland. Dus dan is Twente toch wel een hele mooie opstap. Verdere versnippering lijkt me inderdaad heel onverstandig. Geen Twente of Overijssel, maar in ieder geval in Den Haag is het Oost-Nederland: Gelderland en Overijssel samen. Die agenda's moet je dus met elkaar zien te verbinden. Dat betekent automatisch dat je toch over die focus en massa moet nadenken. Kort samengevat: so far so good, maar als je in de toekomst hiermee verder gaat, dan zul je naar een stuk herdefiniëring toe moeten.

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ja voorzitter, ik wilde net ook al reageren op mevrouw Van Hees.

De VOORZITTER: U krijgt de mogelijkheid.

De heer VAN DER VINNE: Vorm en inhoud. Wij zitten al jarenlang hier wat dat betreft een beetje met zijn allen in een pak genaaid. En dat pak voelt te krap om op een gegeven moment vrij en niet gehinderd door andere vormbedoelingen te kunnen spreken over de inhoud. In de eerste termijn heeft u mij niet horen reageren op het voorstel van beide heren om te komen tot een masterplan. Ik denk: laat ik dat nu even heel expliciet niet gaan doen. Want op dat moment had u bij wijze van spreken de rode vlekken in mijn nek al weer kunnen waarnemen. En daar gaat het niet om. Daar dient het niet om te gaan. Wij zijn natuurlijk door de jaren heen in deze omgeving op deze wijze met de vorm verstrikt geraakt. Ik zeg het toch maar, daar waar de gemeente Tubbergen in feite geen recht van spreken heeft omdat wij een uittredingsverzoek hebben gedaan uit de Regio-plus, maar ik acht het toch van bestuurlijke verantwoordelijkheid om die opmerking hier wel te maken. Omdat wij, daarom heb ik dat

ook aangegeven in eerste termijn, nu wel onder een ander gesternte moeten leven en werken. En dan is het goed om – inderdaad landsdeel Oost en nog verder – heel strak voor die inhoud te gaan ten faveure van de samenleving van Twente. Wat we dan nu moeten hebben, dat zijn rode vlekken in onze nek. Een punt is: ik zal bij agendapunt 7 niet het woord bij voeren omdat Tubbergen daar niets te zeggen heeft, en daarom zeg ik: ik neem nu die bestuurlijke verantwoordelijkheid, om in ieder geval aan te geven dat het ook van belang is dat wij daar hele heldere keuzes maken. Het standpunt van Tubbergen daarover weet u. En dat is namelijk, als de Netwerkstad dat wil: Wgr+ op de Netwerkstad en laat de rest vormvrij, opdat we met alle 14 echt con amore achter de inhoud kunnen staan.

De VOORZITTER: Oké, ik stel u voor dat we de vormopmerkingen toch even betrekken bij het agendapunt over de exploitatie. Dan lijkt het mij nu verstandig – om het onderwerp dat de commissie hier aansnijdt toch voldoende recht te kunnen doen – dat we ons toch vooral in navolging van wat de heer Van der Vinne belangrijk vindt even op de inhoud richten. De heer Engbers.

De heer ENGBERS: In tweede termijn toch een herhaling van vragen die ik gesteld heb. De opmerkingen van de commissie zijn helder. Externe toetsing en ondersteuning, en zoals mevrouw Heidkamp opmerkte: deze tonen het belang van de externe commissie aan. Alleen, u geeft aan voor de toekomst: is het dan zinvol om na te denken waar je die focus op wilt leggen met elkaar, op welke projecten? Daar gaat het over in de Agenda van Twente en bij de Innovatieroute. Alleen de vraag is, als we op 18 november een besluit gaan nemen over het beschikbaar stellen van middelen voor de Agenda van Twente, dan zeg ik maar heel concreet voor de 30 miljoen, dan ben je ermee klaar. Op is op, zeg ik dan maar heel plat. Daar geldt het dan niet meer voor. Los van welke keuzes wij maken. Ik heb de vraag gesteld of het wel verstandig is om op 18 november die keuzes te gaan maken met elkaar. Anders hoeven we het daar vandaag niet meer over te hebben. Maar dan ondersteun ik wel de oproep van de commissie om dan wel te kijken op het gebied van innovatie, zeg ik maar even, om voor de resterende middelen wel de goede focus te kiezen en die dingen te doen waar Twente verder mee komt en onze inwoners verder mee komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Roskam.

Mevrouw ROSKAM: Dank u wel, voorzitter. Zeker, de Agenda van Twente is een stuk gezamenlijk. Daarin stralen wij een stuk tezamen dingen uit. Het laat onze rijkdom van Twente zien en die is er gewoon. Ik pleit voor toch voor een evaluatie van de manier waarop de Wgr nu functioneert. Er is toch wat onenigheid, daar mag je toch wel van spreken soms. Op veel punten gaat het heel goed, maar ik denk dat het goed is dat evaluatie eerst plaatsvindt zoals eerder is toegezegd. En niet in het voorjaar pas, dan zijn de verkiezingen over, maar eigenlijk al in een eerder stadium. Daar sluit ik me bij mevrouw Van Hees aan. Wat het aardgasverhaal betreft, daar wil ik even op terugkomen, daar is de provincie Groningen de dupe van geworden. Zij hadden verwacht dat zij een rijke provincie van het aardgas zouden worden. Het geld is naar het westen gegaan. Dit even terzijde.

De VOORZITTER: Voordat we hierover gaan uitweiden, geef ik mevrouw Van Hees het woord.

Mevrouw VAN HEES: Het was wel mooi geweest als landsdeel Oost net zo uit de ruif had kunnen eten als Groningen. Wat dat betreft moeten we vooral nu kijken hoe we onszelf redden. Daar hebben we hele mooie afspraken over gemaakt. Ik geef misschien de voorzitter wel gelijk: het is natuurlijk met het signaal van de commissie niet zo dat wij geen beleid gaan maken, dat wij zeg maar een beetje als los zand en lukraak projectjes aan het verzamelen zijn. Wij hebben, zowel bij de Agenda als bij de Innovatieroute, ze met elkaar vastgesteld. Tegelijkertijd denk ik ook dat er een enorme abstractie in uw verhaal zit. Voor een deel als het om de bereikbaarheid van Twente gaat en de Agenda van Twente laat de ruimte voor concrete activiteiten. Je hebt hele duidelijke vaak fysiek te lokaliseren projecten, maar er zijn ook een aantal zaken die met de vestigingsfactoren en met de maatschappelijke opgave te maken hebben en met kansen voor ondernemers. En dat laatste is natuurlijk ook de vraag. Wat zet je nu voor cofinanciering in als het gaat om dat soort innovatieve projecten, en dan vraagt een en ander natuurlijk wel om een focus. In die zin heb ik het pleidooi van de commissie ook heel serieus genomen. Ik beluister daarin: die focus is er nu onvoldoende en dus ligt er rijp en groen op tafel. Dat betekent dat wij op 18 november best daar discussie over zouden kunnen hebben en ook zouden kunnen zorgen dat we daar een aantal projecten honoreren. Maar dan zou ik het toch ook wel heel mooi vinden dat de commissie dan ook heel sterk aangeeft – en misschien moeten we dat dan wel met elkaar afspreken – dat we wat maar een beetje twijfel in zich heeft dan ook netjes niet honoreren. Daarmee reserveren we een groot deel van het geld ook voor de volgende periode. We hoeven nog niet te zeggen: we gaan nu het masterplan maken. Ondertussen kunnen we nog even de discussie over de vorm stellen. Dan ben ik heel erg blij met de heer Van der Vinne die eigenlijk aangeeft dat hij zelf vindt dat het belang van deze regio heel groot is. Ik kan niet controleren of hij geen rode vlekken heeft, (de heer VAN DER VINNE: ik zal u niet uitnodigen om te komen kijken) maar ik denk dat het

heel belangrijk is dat u aangeeft dat een inhoudelijk belang voor deze regio voorop staat. Dat wil ik natuurlijk in mijn pleidooi ook niet in de weg staan. Dus het doorzetten van de besluitvorming in relatie tot de Agenda van Twente 18 november: ja, wie ben ik om dat niet te willen, maar ik wil waarschuwen: heb het beeld dat we daar dus dan wellicht het risico lopen dat we heel veel honoreren wat toch net te veel rijp en groen is en te weinig focus heeft. Daar moeten we heel sterk selecteren tot slot en zorgen dat we dat we wat dat betreft niet gaan zitten bedelen als ons project er niet bij zit. Vervolgens accepteren dat we die discussie over beleid misschien maart/april met elkaar zullen hebben, waarschijnlijk dan ook met wat andere mensen weer hier aan tafel. Dat we vervolgens een aangescherpt kader noteren voor de volgende route in 2011. Ik beluister eigenlijk dat de voorzitter iets dergelijks aan ons voorstelt en ja, die kop ik dus maar in en dat lijkt me op zichzelf een werkbare procedure.

De VOORZITTER: De heer Zebel.

De heer ZEBEL: Een ander argument om inderdaad wellicht de zaak wat te temporiseren is de wijze waarop wij op dit moment de Agenda van Twente gefinancierd hebben, de voorfinanciering.

De VOORZITTER: Juist op dit punt wil ik zo meteen een aantal opmerkingen maken. Het is goed dat u dit nu al even inbrengt. Dan weet iedereen waar het straks over gaat. Overigen nog.

De heer EVEN: Dank u wel, voorzitter. De heer Van der Vinne en in de eerste ronde de heer Backhuijs zeiden "Je hoeft niet over de vorm te praten, maar over de inhoud". Later werd hierop nog teruggekomen door anderen: "Toch ook over de vorm". Mevrouw Van Hees zegt ook "Je moet duidelijk met elkaar neerzetten wat je wilt gaan evalueren en dan moet je ook in de diepte durven te gaan op de inhoud". Ik denk dat je daar een stuk op tafel legt. Dus iedereen zegt toch ergens dat, als je de kern daar neerlegt, je wel in dezelfde richting moet denken. Dus die evaluatie moet er komen over de vorm zodat we dan dieper op de inhoud kunnen ingaan.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Dan misschien nog even een opmerking van mijn kant. Wat juist het interessante is bij de Agenda van Twente is dat wij los van de vorm waarin wij georganiseerd zijn, op inhoud het met elkaar eens zijn. In die zin zou ik het pleidooi van de heer Van der Vinne willen ondersteunen om over die inhoud toch een verdiepingsslag te maken. Natuurlijk moet je dan spreken over of er nu wel of niet een overall masterplan moet komen. Ik begrijp best wel dat daar nu ook een aantal punten liggen zowel voor als tegen. Maar ik vind dat je wel met elkaar een proces moet afspreken, wil je elkaar scherp houden of je je geld besteedt aan goede dingen, of daar een goede samenhang in zit en of je daar voldoende prioritering in hebt en of het zodanig besteed wordt dat iedere gemeente, de eigen gemeente zoals jullie hier zitten, in de eigen gemeenteraad met droge ogen zal kunnen verdedigen waarom hij of zij akkoord is gegaan met die gezamenlijke inspanning. Dat horen wij met elkaar te doen. Even los van alle discussies die wij hebben over allerlei dingen. Juist bij die Agenda van Twente hebben wij die discussie altijd op inhoud gevoerd. Ik pleit er voor om dat dus nu ook te doen.

5b. Jaarschijf 2010

De VOORZITTER: Een tweede punt, en dan knoop ik het direct maar even aan het tweede onderdeel van dit agendapunt, waarom wij misschien toch even iets meer tijd nodig hebben om met elkaar na te denken over de Agenda. Het gaat hier deels over: hebben wij de goede prioritering? Het tweede punt is natuurlijk ook: hebben wij in voldoende mate op dit moment de zekerheid dat die beschikkingen die wij maken ook daadwerkelijk betaald kunnen worden? Ik heb u al eerder een probleem in die zin voorgelegd. U heeft ervoor gekozen om het bedrijf Twence niet te verkopen, maar om toch uit de dividendstroom van Twence in de komende jaren 80 miljoen te halen voor de financiering van de Agenda van Twente. U weet ook, dat ziet u ook bij het agendapunt dat straks nog komt, dat dit een jaarlijkse tranche is die op een zodanige manier uit het dividend betaald kan worden dat het bedrijf ook nog op een gezonde manier kan voortbestaan. Dat betekent dat wij weliswaar het vooruitzicht hebben dat wij dat geld krijgen, maar de zekerheid dat het ook werkelijk komt op een manier van "dat heb je dan ook 100% zeker in de knip", is er nog niet. Dat betekent dat, als wij beschikkingen maken, als wij projecten bepaalde bedragen toekennen, wij met elkaar een balans moeten ontwikkelen tussen de verplichtingen die wij in dit kader op ons nemen en de zekerheid dat het geld ook daadwerkelijk komt. Dat betekent dus dat we aan de ene kant moeten kijken wat er nu werkelijk binnen is. Één dividendstroom van vorig jaar is in de pot voor de Agenda van Twente gezet, het volgende dividend over dit jaar komt er ook aan. Dat kunnen we ook overzien. Daarna weten we het niet meer zeker. Wij moeten met elkaar spreken over welke bandbreedte u verantwoord vindt om mogelijk voor te financieren om verplichtingen aan te gaan in relatie tot de inkomsten en de kasstroom die wij de komende 10 jaar op die inkomsten kunnen verwachten en de mate waarin wij het geld uitgeven. Dat is een zaak die het Dagelijks Bestuur ook bewust op deze manier hier aan u voorlegt om te zorgen dat bij wat wij daarin

doen, ook iedereen op het netvlies heeft wat voor ruimte en risico's wij ook met elkaar nemen. Want op het moment dat wij geld uitgeven, verplichtingen aangaan aan partijen en het geld nog niet binnen is, dan staan de 14 gemeenten er met elkaar voor om het geld op tafel te brengen. Dat is de reden waarom wij ook hier echt even het rode lampje uithangen en met u deze discussie willen aangaan. Dat heeft dus ook te maken met de keuzes voor de projecten die nu gemaakt zijn en waar wij op 18 november inhoudelijk over spreken; en de vraag is dus in hoeverre je die keuzes ook daadwerkelijk nu al moet voorzien van een definitief besluit. De vraag is ook, omdat van de Agenda van Twente niet de 50 maar de 30 miljoen euro bijna op is als je dat helemaal zou toekennen, of je daar ook extra bedragen voor de toekomst aan moet toekennen. Of het een soort fonds moet worden wat nog verder gevuld zou moeten worden. De mate waarin en de wijze waarop is dan onderwerp van gesprek. Ik zou u willen verzoeken om het Dagelijks Bestuur opdracht te geven om deze discussie in eerste instantie te voeren met de portefeuillehouders, met name op het financiële stuk, zodat er vanuit het portefeuillehoudersoverleg een advies kan komen voor de volgende Regioraadsvergadering en wij hier op basis van dat advies gericht op dat punt een gesprek kunnen hebben. Het is echt belangrijk dat wij met elkaar goed op het netvlies hebben op welke manier die financieringsstromen, de kasstroom, uitwerken op de verplichtingen die wij aangaan. Dat is een punt dat in dit tweede deel van dit agendapunt nog eens even aan u wordt voorgelegd.

Goed, dat gezegd hebbende, blijft er nog over een proces om te kijken of wij ook op de criteria, naar aanleiding van deze discussie, nog eens even opnieuw zouden moeten inzoomen.

Ik zou u het volgende willen voorstellen: In ieder geval, daar waar de Agenda zich toch vooral op de economische ontwikkeling van de regio richt, vragen of het portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken zich nog eens even wil buigen over deze kwestie. Ik stel u ook voor dat het Dagelijks Bestuur de opmerkingen die gemaakt zijn, zowel van de kant van de commissie alsook van uw kant, meeneemt om u een voorstel te doen voor een samenhangend proces voor de komende maanden om die verdiepingsslag ook daadwerkelijk met u mee te maken en ook dat geheel op 18 november aan u voor te leggen. Mevrouw Broeze.

Mevrouw BROEZE: Even een vraag. Is het dan niet verstandig om de vergadering van 18 november uit te stellen? Want als je ook nog met de raad wilt overleggen, dan is daar geen gelegenheid meer voor. Je moet het ook nog toegestuurd krijgen.

De VOORZITTER: Mijn voorstel zou zijn, want ik begrijp uw punt, om wel op de 18^e met elkaar hierover een gesprek aan te gaan en voor zover u zich niet veilig voelt om er een besluit over te nemen om het besluitvormingsproces daarna te regelen. Want ik vind het wel heel erg belangrijk dat wij elkaar ook even scherp houden. Ik denk dat u een gesprek hierover in de Regioraad nodig kunt hebben om tot een standpuntbepaling te komen om in de gemeenteraad te bespreken. Ik snap uw opmerking heel goed, we hebben daar ook goede afspraken over gemaakt. We zorgen dat de gemeenten tijd hebben om de besluitvorming in deze Regioraad voor te bereiden. Het is denk ik goed om dit punt niet uit te stellen en op de 18^e wel neer te leggen.

De heer ENGBERS: Ik begrijp uw opmerking dat u zegt: laten we een aantal zaken terugleggen. Ik denk dat dat heel verstandig is. U zegt: "Laten we, gehoord de vergadering en de opmerkingen vanuit de commissie, die terugleggen in het portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken en de financiële situatie netjes bewaren voor de specialisten". Dat lijkt me heel verstandig. Alleen, dan sluit ik me wel aan bij de opmerking van mevrouw Broeze. We hebben 14 oktober vandaag, volgens mij treffen we elkaar al redelijk vlot weer. Dat lijkt me een heel lastige opgave. Laten we elkaar niet voor onmogelijke opdrachten stellen. Dus zorgvuldigheid in dit proces, prioriteiten voor de toekomst waar Twente beter van wordt, is dan een heel belangrijk item. Zeker ook als je het hebt over overleggen in je eigen gemeente.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is nu op basis van deze twee opmerkingen dat het Dagelijks Bestuur zich eerst nog beraadt over wat nu een correcte procedure is en – binnen het afsprakenkader dat we met de gemeenten gemaakt hebben – of we in voldoende mate in staat zijn om de discussie op een zorgvuldige manier voor te bereiden. De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ik heb een iets verdergaand procesvoorstel. Wellicht is het verstandig – want we zitten natuurlijk dan ook al in de hitte van de warmste maand met denk ik een heel koud kaliber van de begrotingsbehandeling – dat wij de aansluitend op de 18^e twee vergaderingen hebben. Gewoon de normale agenda en vervolgens dat dit specifieke punt in een informeel deel vrij opiniërend besproken kan gaan worden.

De VOORZITTER: Het opiniërende, daar vinden we elkaar heel goed op. Dat is ook de bedoeling. We moeten elkaar volgens mij scherper houden, ook in het onderlinge debat over wat nu de beste weg is

om te gaan. Als u dat een informele gedachtewisseling wilt noemen, dan ben ik daar niet op tegen. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: U zegt "Wij komen met een procesvoorstel voor de 18^e". In feite door de toelichting en inhoudelijk lijkt het erop alsof de bijeenkomst die u net aankondigde dan allemaal al gelopen zou moeten zijn. Zo zie ik ook de reacties van anderen hier aan tafel. Maar dat hoeft natuurlijk niet. Want als wij de 18^e gewoon een aantal projecten zouden willen vaststellen in combinatie met de uitkomsten van het financiële stuk, dan hoeft de criteriadiscussie niet per se op dat moment ook in volle omvang te agenderen. Dus ik vind het inderdaad belangrijk dat wij, gehoord deze opmerkingen, nog eens goed kijken naar die procedure. Laten we inderdaad zorgen dat we daar creatief mee omgaan. In die zin wil ik het voorstel van de heer Van der Vinne ook zeker ondersteunen om eventueel een vrije vorm te kiezen om ervoor te zorgen dat wij niet mensen onder druk zetten en er inderdaad allerlei trajecten ontstaan, want we kunnen de dingen niet terugkoppelen.

De VOORZITTER: Dat vind ik uitstekend, maar ik zocht naar enige ruimte om nog even heel goed de procedure te finetunen. Volgens mij kunnen we nu allen een weg vinden die we met elkaar kunnen delen. De heer Ter Schure nog even.

De heer TER SCHURE: Ik wil vaststellen dat eerst de discussie over de financiën in het overleg van 5 november moet worden gevoerd. En 18 november, ja inderdaad, dan sluit ik me aan bij de eerdere opmerkingen. Dan moeten we dat toch redelijk zorgvuldig doen.

De VOORZITTER: Oké, we kijken wat praktisch mogelijk is en zullen in het Dagelijks Bestuur proberen het proces zo te finetunen dat we zorgvuldig zijn, dat we niemand over de kling jagen en dat we toch op een goede manier op de 18e een discussie kunnen voorbereiden. De heer Westendorp nog.

De heer WESTENDORP: Ja voorzitter, ik was het volledig met u eens, tot uw slotzin.

De VOORZITTER: Oh hemel, wat heb ik gezegd.

De heer WESTENDORP: Voor mij behoort de 18^e namelijk niet per se door te gaan. Ik zou graag namens het Dagelijks Bestuur de mogelijkheid hebben om in het kader van een zorgvuldige voorbereiding etc. etc. etc. misschien wel te constateren dat de 18e te dichtbij is om daar een open discussie over te houden. Want er moet toch nog wel over het een en ander nagedacht worden en gediscussieerd worden voor we zo ver zijn. Want het is heel principieel.

De VOORZITTER: Oké, ik denk dat wij het in het Dagelijks Bestuur goed moeten beoordelen. Er zal in ieder geval op de 18e een vergadering plaatsvinden omdat er ook een aantal andere dingen moet worden geregeld. Zo doen met dit agendapunt? Hartelijk dank aan de heren Boom en Bemer.

6. Gebiedsdocument Twente

De VOORZITTER: Mevrouw Roskam heeft het woord.

Mevrouw ROSKAM: Dank u wel, voorzitter. Gebiedsdocument Twente. Bij u allen is de brief over het gebiedsdocument van de gemeenten Tubbergen, Dinkelland, Wierden, Losser en Hellendoorn wel bekend. Het Dagelijks Bestuur heeft ook een antwoord op onze brief gegeven. Daarin stelt het Dagelijks Bestuur o.a. dat het gebiedsdocument geen nieuwe visie weergeeft. Dat klopt. Onderwerpen die eerder een rol in de regionale structuurvisie van Twente hebben gespeeld, zijn nu weer benoemd. Echter, van die structuurvisie hebben we op 19 maart 2008 weer afstand genomen. Dat blijft voor ons dus een punt en daarom stemmen wij ook niet in met dit gebiedsdocument. Overigens zijn wij verbaasd dat het Waterschap Regge en Dinkel niet betrokken is bij het opstellen van dit document. Kunt u aangeven hoe dit zo gekomen is? Wij hebben een brief ontvangen van het Waterschap Regge en Dinkel waarin zij haar verbazing hierover uitspreekt. Wij verbazen ons hier met hen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Knuiman.

De heer KNUIMAN: Voorzitter wij hebben kennis genomen van uw besluit om de status van het gebiedsdocument wat te verlagen en als onderlegger te gebruiken. Dat lijkt ons een goede zaak. In die zin dat wij van mening zijn dat je daarbij dan ook de opvatting van een aantal gemeenten die kritische kanttekeningen hebben geplaatst als bijlage, als onderdeel van die onderlegger, meeneemt. Als u dat doet, dan zijn wij het eens met de procedure en ook met het besluit dat u aan ons voorlegt.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Ter Schure.

De heer TER SCHURE: Dank u wel, voorzitter. De gemeente Rijssen-Holten kan, wanneer u de beantwoording die u gegeven hebt op de vragen onderdeel laat uitmaken van de besluitvorming en de status van de documenten, dit alles in acht nemende, zich hierin vinden.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Ter Beke.

De heer TER BEKE: Het Dagelijks Bestuur schrijft: "Om onnodig verwarring rond de status van het document te voorkomen, stellen wij u voor, in tegenstelling tot het oorspronkelijke voorstel, te beslui-

ten het Gebiedsdocument Twente te hanteren als input en onderlegger voor de Gebiedsagenda Oost Nederland en als basisdocument voor MIRT-overleggen". Wilt u ons uitleggen wat hiermee bedoeld wordt? Wat besluiten we nu daarmee? Heeft het nu status of geen status?

Tweede punt: In het schrijven van het Waterschap Regge en Dinkel wordt gesteld dat het document jaarlijks wordt herijkt. Wat moet ik me daarbij voorstellen, ook m.b.t. die status? Komt deze discussie jaarlijks terug?

Derde punt. Wij hebben samen de Agenda van Twente ontwikkeld, met in hoge mate ruimte voor innovatie en ook ruimte voor bereikbaarheid. Dat staat ook in het document. Keer op keer is daarmee gesteld dat het gebiedsdocument geen nieuw visiedocument is, maar aansluit op het bestaand beleid van de Regio Twente. Zo zijn de Agenda van Twente, zo wordt geschreven, en het Regionaal Mobiliteitsplan Twente belangrijke onderliggende stukken. Maar dan lees ik op bladzijde 20: "Daarnaast is er materiaal van lopende grootschalige projecten in verweven. Dat betreft bijvoorbeeld de A1-zone en gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente. Voorts is aansluiting gezocht bij het provinciaal ruimtelijk beleid en bij de ruimtelijk-economische ontwikkelingsagenda van Netwerkstad Twente". Het vervelende is dat we met die toevoegde punten in het document ook zien terugkomen wat er al over besloten is. Mag ik u bijvoorbeeld wijzen op de woningbouwcijfers op bladzijde 13. Die cijfers, daar was veel discussie over. Dat kwam vanavond ook weer even langs. Die ingevlochten projecten maken het stuk bijna tot een structuurvisie. Daarvan heb ik in 2008 al gezegd: dat doen we niet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: De gemeenteraad van Enschede kan uitstekend uit de voeten met de inhoud van dit gebiedsdocument, vooral met het accent als het gaat om de innovatiedriehoek die in het document zit. De inzet op de kennisintensieve ontwikkeling van Twente vinden wij van groot belang voor zowel de stad als het platteland. Wij snappen dat het in de vorm heeft geleid tot allerlei discussie en wij vinden uw oplossing om het op deze wijze aan te reiken in een landsdelige discussie een prima manier om daar uit te komen. Je zou inderdaad heel precies moeten gaan worden over wat het allemaal betekent. Dan wil ik degenen die die vraag aan ons voorleggen en ook aan het Dagelijks Bestuur voorleggen toch ook voorhouden dat ook zo'n document als dit natuurlijk ook weer heel veel marges en ruimte heeft. Ik denk dat het juist goed is dat geprobeerd is om een aantal recente ontwikkelingen die in de sfeer van projecten zitten toch daarin te verwerken, omdat je natuurlijk wel sterk moet lobbyen. Daar is dit wel voor bedoeld. We kunnen wel een of ander heel wollig verhaal gaan maken waar we het allemaal vreselijk over eens zijn omdat het eigenlijk allemaal heel ongrijpbaar is geworden. Belangrijk van dit stuk is dat er een aantal accenten worden gelegd die overigens al eerder hier besproken zijn. We hebben natuurlijk niet de totale uitwerking, maar het is belangrijk om dat in de verkennende fase ook verder door te gaan denken met het rijk. Het rijk moet kijken of het interesse heeft om zaken landelijk op de agenda te zetten, waar cofinanciering aan de orde kan zijn en dan is het essentieel dat ook belangrijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld een luchthaven er niet uit worden gelaten. Want als dat nu niet erin had gestaan waren de rapen ook gaar geweest. Wat dat betreft is het heel lastig voor het Dagelijks Bestuur om, gegeven de verhoudingen in deze regio, dit soort documenten tot een goed einde te brengen op een manier die recht doet aan de betekenis van het document en aan de manier waarop wij in staat moeten zijn om met concrete projecten het belang van deze regio te behartigen. Daar gaat het om. In die zin kan de gemeenteraad van Enschede uitstekend uit de voeten met uw inspanning.

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ja, voorzitter. Het gaat natuurlijk mede ook over vorm en inhoud. Bijna met een verzuchting. Want als we kijken naar de inhoud van het stuk, en in het voorwerk zijn er wat dat betreft ook een aantal adhesieopmerkingen van onze zijde gekomen en die gelden in feite nog steeds, en als we ook het stuk bekijken ten aanzien van het positie nemen van de Regio Twente moeten wij tot de slotsom komen dat we geen steun verlenen aan dit stuk. Dat heeft dus alles te maken, inderdaad, met bevoegdheidsfunderingen en ook met het in onze ogen oneigenlijk toe-eigenen van een aantal bevoegdheden. En dat is heel spijtig om te constateren, juist en in zekere zin is dat zelfs voor ons een dilemma, en daarom hoop ik ook dat we heel snel een bevrijdend oordeel samen scheppen over de vorm in de brede zin.

De VOORZITTER: Even kijken...

Mevrouw VAN ABBEMA: Ik was ervan uitgegaan dat u gemeld was dat Twenterand een vervanger van de heer Binnenmars had gestuurd. Mijn naam is Martha van Abbema.

De VOORZITTER: Het spijt me.

Mevrouw VAN ABBEMA: Bij deze. Even over het gebiedsdocument. Ook Twenterand heeft over dit onderwerp een brief geschreven die eigenlijk bijna van dezelfde strekking is als de brief van de vijf

plattelandsgemeenten waarvan net al een aantal ingesproken heeft. De reden dat wij ons nog niet direct daarbij aan hebben gesloten is omdat eigenlijk direct één-op-één de discussie over de Wgr+ daaraan ook vast werd geknoopt. Met de scherpste van het debat hadden wij wat moeite, maar dat neemt niet weg dat wij ons inhoudelijk in de argumenten wel heel erg kunnen vinden. Ook voor ons is het de vraag wat de status van dit stuk is. Ook met de aanvulling die u als Dagelijks Bestuur hebt gegeven. Dat heeft in die zin wel wat verduidelijkt, maar dat maakt niet dat wij nu in één keer blij met dit stuk zijn. Voorzitter, ook Twenterand heeft grote moeite met dit gebiedsdocument, maar ik begrijp dat u als Regio zegt "Wij hebben een dergelijk document ook nodig in onze MIRT-overleggen". Wij hebben echter grote moeite met een aantal inhoudelijke zaken in dit stuk. Er zijn al een aantal zaken genoemd: Luchthaven, ruimteprojecten. Dat zijn de discussies waar wij zelf ook grote moeite mee hebben. Dus wij kunnen op dit moment niet instemmen met dit stuk. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Wij hebben afgelopen maandag met onze raad naar dit stuk gekeken en wij plaatsen het toch in een groter geheel dat zometeen landsdeel Oost moet praten met het kabinet over investeringen waar het kabinet aan wil bijdragen in dit landsdeel. Natuurlijk zijn er onderwerpen die hierin staan waar punten en komma's bij gezet kunnen worden, ook vanuit onze optiek. Maar als je globaal naar het stuk kijkt, en zo hebben wij ernaar gekeken, dan vinden wij dit een goede bouwsteen, ook goed samenwerkend met de provincie opgesteld. Dat gaat straks over in een groter geheel van landsdeel Oost en daar moeten we afspraken over maken. Ik wil ook de punten van mevrouw Van Hees honoreren: op deze manier onze positie inhoudelijk zo sterk mogelijk maken om tot een goed einde te komen. Het is een stuk dat straks weer overgaat in een groter geheel. Daar worden onze belangen met name behartigd. Ik denk dat als we daar geen eenheid over kunnen krijgen vanavond – dat gaat toch ook door richting Den Haag en mensen die aan de andere kant van de tafel zitten – dat de positie van onze onderhandelaars dadelijk in het landsdeel Oost een stuk zwakker maakt. Ik doe dus eigenlijk toch nog wel een klemmend beroep op anderen die zeggen dat ze het met de inhoud eens zijn en de heer Van der Vinne zegt het duidelijk "wij zitten voor een dilemma", om toch naar de inhoud te kijken en die discussie over de vorm dan nu even niet op te pakken want daar maken we straks afspraken over.

De VOORZITTER: De heer Wichers Schreur.

De heer WICHERS SCHREUR: Dank u wel voorzitter. Ook de gemeente Haaksbergen vindt het gebiedsdocument dat voorligt een redelijke inhoud hebben om op hoofdlijnen zakelijk te kunnen bedienen, Overijssel dan wel Den Haag. Ook wij werden verrast door de brief van Regge en Dinkel. Ik weet niet of er nog meer belangenorganisaties zijn die daar ook nog bij betrokken zouden moeten worden. Wat wij ons ook nog afvroegen was: wat is de status van dit stuk?

De VOORZITTER: Eerst de heer Even nog even.

De heer EVEN: Dank u wel, voorzitter. De gemeenten Tubbergen, Dinkelland, Wierden, Hellendoorn en Losser hebben een gezamenlijk standpunt ingenomen over het gebiedsdocument. Dit standpunt is neergelegd in een brief aan het Dagelijks Bestuur d.d. 18 september 2009. In deze brief geven de genoemde gemeenten aan dat het gebiedsdocument een groot aantal onderwerpen behandelt waarvan bij herhaling is aangegeven dat niet de Regio Twente, maar de provincie Overijssel hiervoor de gesprekspartner zou moeten zijn. Er wordt nu ineens al gesproken over landsdeel Oost. Het wordt steeds groter. Het gaat dus, zoals de heer Van der Vinne al zei, over de vorm. Verder wordt geconstateerd dat het voorliggende gebiedsdocument voor een belangrijk deel uitgaat van onderwerpen die eerder een rol hebben gespeeld bij het onderwerp Regionale Structuurvisie voor Twente. Met betrekking tot deze Regionale Structuurvisie heeft de Regioraad evenwel op 19 maart 2008 unaniem besloten om de totstandkoming daarvan te beëindigen. Dit mede tegen de achtergrond van de Wgr+ - we komen er steeds weer op terug – welke niet verplicht tot een dergelijke Regionale Structuurvisie. Bovendien bestond hiervoor in regionaal verband onvoldoende draagvlak. Vastgesteld wordt dat bij het voorliggende gebiedsdocument alsnog een Regionale Structuurvisie tot stand lijkt te komen, hetgeen als ongewenst wordt beschouwd.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met een positief-kritische houding over de samenwerking in Twente. Ik denk dat het ook belangrijk is om te vermelden dat Dinkelland daar voorstander van is en voorstander van blijft. Bij het vorige agendapunt, Agenda van Twente, hebben we daarover gesproken. Ik wil er zelf nog even aan refereren dat we daar samen zaken voor geheel Twente willen bereiken. GGD, veiligheid, die hebben we constant benoemd met elkaar. Dus laat ik daarmee beginnen. Het probleem is, dat zolang de Regio Twente de ruimtelijke ontwikkeling tot haar takenveld blijft benoemen, danwel blijft vastleggen in stukken die haar eigen orgaan – de Regioraad –

danwel vast dient te stellen, danwel mee in moet stemmen, danwel kennis van moet nemen, danwel als onderlegger moet gebruiken, dan dwingt u ons om daarop tegen te zijn. Terwijl wij, ik herhaal dat, voorstander zijn van samenwerking in Twente, alleen op die terreinen waar wij met elkaar over gaan. Over deze terreinen die ook weer in het gebiedsdocument staan, herhaal ik nogmaals: daar gaat de Regio Twente niet over, maar daar gaat de provincie Overijssel over. En nu refereer ik toch heel kort even aan een verslag van het Dagelijks Bestuur van september. En of het nu woningbouw is, of dat het handhaven in de Es is, daar praten we even niet over. Of het nu, wat het ook is, misschien wel Natura 2000 misschien helpt u ons wel, hebben we wel dezelfde opvattingen, dat hoop ik toch maar als u namens ons daar een mening over hebt: daar gaat het nu even niet over. En natuurlijk, als sommigen zeggen "We moeten wel onze accenten leggen": Ja, je legt accenten op die punten waar je over gaat en anders laat je het aan een andere overheid over.

De VOORZITTER: Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen in Hengelo prima leven met dit document. U mag het van ons gebruiken als input, onderlegger en basisdocument, maar ik wil u toch drie opmerkingen meegeven namens mijn gemeenteraad. Ik heb in het verleden meermalen een voorbehoud gemaakt ten aanzien van de gebiedsontwikkeling luchthaven. Ik kan u daarvan mededelen dat de raad van Hengelo zich heeft uitgesproken tegen de luchtvaartvariant. De consequenties voor het vervolg in de Agenda van Twente kan ik u hier nog niet meegeven. Zo ver hebben wij er ook niet over gesproken, maar onze mening ten aanzien van plan A en plan B wil ik u toch meegeven.

Ten tweede vindt onze gemeenteraad dat Natura 2000 een beetje onderbelicht is in dit document. Wij vinden het wel heel belangrijk.

Ten derde, de passage over de veelheid van bedrijventerreinen. Mijn buurman die DB-lid is, de heer Schouten, heeft daar in de krant zich ook over uitgesproken op 29 september. Dat er een overschot aan bedrijventerreinen is. Ik wil u dus vragen om in de overleggen vooral uit te gaan van realistische cijfers op dit gebied.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Ik zal nog even niet reageren op de laatste opmerking van mijn rechterbuurvrouw, dat komt misschien nog. Even vanuit Almelo. Ik zit hier vanavond met een dubbele pet op omdat onze reguliere vertegenwoordiger niet aanwezig kan zijn. Ik vertegenwoordig nu hier het standpunt van de gemeenteraad van Almelo. Ten aanzien van de gebiedsagenda is Almelo het eens met datgene wat Enschede, Hengelo en Oldenzaal daar net over naar voren hebben gebracht. Dat dit een prima stuk is om in te brengen ten behoeve van de gebiedsagenda. Wij stemmen daarmee in.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lansink Rotgerink.

De heer LANSINK ROTGERINK: Daar kan Borne zich bij aansluiten.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Goudt.

De heer GOUDT: Voorzitter, wij zijn al een hele tijd naar tevredenheid van een ieder hier vervoersautoriteit. Vanuit die positie hebben wij aan provinciale en rijkstafels gezeten. Eens per jaar, later twee keer per jaar, zaten wij ook aan de MIT-tafel. Wij hebben namens u vorderingen kunnen maken, bijvoorbeeld met betrekking tot de N18. Vandaag is er nog een brief in de Tweede Kamer dat het standpunt van de minister er nu is. Er is groen licht. Het project dat sinds de 60er jaren geleefd heeft, heeft nu echt een mijlpaal voorbij gereden. De schop is nog niet in de grond, maar het is een mooi resultaat. De N35 is op de rijksagenda gekomen ondanks dat er eigenlijk geen middelen zijn tot 2020. De A1 evenzo. Dat heeft u vanuit Twente bereikt door aan rijkstafels te zitten als vervoersautoriteit. Dat was genoeglijk. Het was wel traag, maar er was voortgang. Echter, het rijk zegt tegen ons eind 2008: "Zo moet het niet langer meer. Wij willen voortaan niet meer met u praten alleen maar vanuit mobiliteit en bereikbaarheid. Wij willen dat er integrale documenten komen." Dat verstedelijkingsafspraken erbij betrokken worden, ruimtelijke ontwikkelingsproblematiek en mogelijkheden erbij betrokken worden. Dat natuur, groen, blauw er allemaal bij betrokken wordt en vooral ook dat economische doelen gediend worden – dat het herkenbaar is in die documenten die u inbrengt – door dat waar u al mee bezig bent. En u zorgt dat u het zo bij elkaar pakt dat u keuzes maakt over waar zaken moeten plaatsvinden vanuit bereikbaarheidsmogelijkheden en onmogelijkheden. Als een locatie heel moeilijk bereikbaar is met openbaar vervoer of je kunt er moeilijk een openbaar vervoervoorziening voor realiseren, dan moet u nog eens drie keer nadenken of daar wel die locatie moet zijn voor wonen of voor bedrijf of kantoor. In ieder geval het rijk zegt: "U kunt niet meer per project, de N18 of N35 of wat u maar wilt, met ons praten. U moet een gebiedsagenda maken". Eind 2008 was dat de vraag aan Twente. Een paar maanden later zei het rijk: "Nee, we willen het eigenlijk toch niet zo, wij willen dat er gebiedsagenda's komen niet per verstedelijkt gebied, maar per landsdeel". Uiteraard hebben we toen met rijk en provincie gepraat hoe we dat dan moesten doen, we praten immers meteen over twee provincies.

We hebben toen op een moment gezegd: dan maken wij een gebiedsdocument. Dat heeft u al eerder besproken hier. Er zijn meerdere informatieavonden over geweest. Dat gebiedsdocument zullen we sluisen in de gebiedsagenda die dan, op 3 november, weer ter tafel ligt in het overleg met de ministeries (meervoud, inmiddels) met de ministers en de staatssecretarissen. Het is allemaal meervoud geworden. Het is druk aan die tafel. Wij hebben toen gezegd: als wij als Twente een gebiedsdocument leveren dat ingesluit wordt in de gebiedsagenda landsdeel Oost, als wij daar enige stem willen hebben aan zo'n tafel – samen met de provincie Overijssel uiteraard – dan moeten we wel grote projecten definiëren in dat gebiedsdocument. Dan moeten we ook opvallende projecten, ontwikkelingen definiëren, vaststellen, betrekken, anders zijn we niet zichtbaar. Te midden van al die andere projecten die in het landsdeel Oost aan de orde zijn. De gebiedsagenda moet een integraal document zijn. Dat wil niet zeggen dat je het alleen maar schrijft voor rijkssubsidies, maar je schrijft het natuurlijk ook wel ervoor dat je op enig moment de tientallen, honderden miljoenen van het rijk deze kant op krijgt. Maar je schrijft het gebiedsdocument ook om een goede positie te hebben richting provincie Overijssel. Ook een financier voor van alles en nog wat. Je schrijft het gebiedsdocument ook om elkaar in de samenwerking in Twente te kunnen versterken. Maar we doen het allemaal omdat het rijk het ons vroeg en we anders niet meer aan zet zijn bij dit soort rijkstafels waar ik het net over had. Vandaar dat wij u hebben voorgesteld om hier te besluiten dat we dit document insluiten in de gebiedsagenda van Oost Nederland. En daar krijg je natuurlijk een comprimering van dit document. De hoofdpunten komen eruit en komen in de gebiedsagenda te staan. Dit is dan ergens een onderligger waar je wel met elkaar met provincie en rijk over kunt praten. Daar komt nog een kleine complicatie bij die hier ook wel even onder sommige opmerkingen sluimert. Is dit document misschien wat eenzijdig? Ja, die eenzijdigheid is gewenst door het rijk. Het moet wel integraal zijn, maar het rijk heeft toch wel erg ingezet vanuit de binnenstedelijke problematiek. Trouwens, het gaat ook over verstedelijkingsafspraken. Daarom gaat het ook over 20 gebieden die eigenlijk zijn aangeschreven om verstedelijkingsafspraken te verweven in zo'n integraal document. Waar je in 2004 of 2005 nog los van die samenhang een verstedelijkingsafpraak maakte met het rijk, moeten we dat nu doen vanuit die samenhang. Twintig gebieden doen dat. Er zijn volgens mij 7 Wgr+ gebieden in Nederland. Dat betekent dus dat het ook niet gekoppeld is aan de plusstatus maar aan het feit dat je verstedelijkingsafspraken moet maken en daar niet meer los van andere zaken over kunt praten met het rijk. Wij hebben dan ook de binnenstedelijke problematiek, het rood zeg maar, verbonden met het groen en het blauw. Het groen en blauw zit vooral daar verbonden waar het rood aan de orde was, om maar even in die kluwen te blijven praten. Dus heb je minder rode ontwikkeling. Wil je binnenstedelijk transformeren, kwaliteiten toevoegen, dan zegt het rijk tegen ons: "Ja, wilt u dan ook goed overwegen wat uw groene en blauwe opgaven zijn?" Wij zijn ook in mei weer een beetje teruggestuurd door het rijk. Wij waren overigens wat voortvarend, we hadden sneller dan andere gebieden net een gebiedsdocument dat al behoorlijk in de steigers stond. Maar we wisten al dat het niet definitief daar tot een afspraak zou leiden. Ook aanstaande 3 november verwacht ik geen definitieve afspraken. Maar 3 november zullen we wel een document hebben wat we in samenwerking met het rijk in augustus en ook in september vervolmaakt hebben naar aanleiding van de versie in mei. Het rijk weet dus – we werken zelfs samen – wat daar ligt. Die polariseren ons ook af en toe in de trant van "Nou nee, ik vind niet dat u dat nu moet doen, want dat is geen rijksbeleid en daar kunnen we niets mee". Ik voeg nog even toe waar voor ons, voor Twente – let op uw saeck, zou ik haast zeggen – als er 20% per departement bezuinigd moet worden in dit land, aan gedacht kan worden. Ik kan het u zeggen: aan railverkeer, aan het Twentekanaal, aan de N35, aan de A1. Een gebiedsdocument heeft u niet alleen nodig om ambities te verwezenlijken, om samenhang te tonen, maar ook om sommige bedreigingen geconcentreerd en gezamenlijk te kunnen bespreken met het rijk. Een van onze hoofdpunten straks op 3 november zal zijn dat er de dreiging is voor sommige binnensteden en kernen dat er weer meer en meer goederenvervoer over rails doorheen zal denderen. (Dat komt door herroutering van het goederenvervoer door Nederland, dat komt door spooreplacements in het westen). Wij moeten daarbij aanwezig zijn. Wij moeten daar de goede vragen stellen. Wij moeten in dat proces onze invloed kunnen uitoefenen. Anders denderd het over je heen, want al in maart zullen op dit terrein beslissingen worden genomen. Vanochtend zat ik met de HID van Rijkswaterstaat te praten, en wat kwam daar ter tafel: of wij ook geld voor het Twentekanaal wilden storten want anders ging het allemaal niet door. Er ligt momenteel zoals u misschien weet een aanmerkelijk deel van 100 miljoen voor het Twentekanaal om te verbreden, te verdiepen en om de sluis bij Eefde een capaciteit te geven waardoor de wachttijden binnen de NoMo-normen (Nota Mobiliteit) zijn. En het rijk zegt gewoon tegen ons: "Sorry, we moeten bezuinigen. Wij hebben het geld niet, wij hebben een tekort van 30 miljoen. Geachte regio, want de regio is in dit verband ook altijd de provincie, wilt u maar een bod doen, liefst op 3 november, want anders moeten we het misschien op-

schorten, valt het van tafel, want elders in het land zijn andere zaken". Wij moeten als Twente erbij zijn, bij dat soort dingen, bedreigingen, mogelijkheden. Verder hebben wij vreselijk veel moeite gedaan bij het opstellen van dit gebiedsdocument: met de gemeenten, met de provincie, met allerlei partijen en blijkbaar is het waterschap in een te late fase erbij betrokken of te licht. U zegt "nog helemaal niet", maar dat neem ik nog even niet over, maar ik ga het natuurlijk wel na nadat u dit heeft gezegd. Het waterschap is er dus mogelijk te laat bij betrokken. Het is een misser van ons als dat inderdaad zo is. Wij hebben erg ons best gedaan om overal ideeën en inhoud op te halen. Wat willen we nu brengen? Niet dat we een nieuwe visie wilden hebben, maar hoe moeten we nu de samenhang in zo'n document neerzetten, welke documenten willen we ingebracht hebben, welke onderdelen van die documenten, want je kunt natuurlijk niet alle onderdelen van die documenten aan elkaar plakken of nieten dus je moet keuzes maken in wat je dan positioneert. Dat is allemaal gebeurd met hen die bevoegdheden hebben. Wij treden niet in de bevoegdheden van de provincie, wij praten gewoon met de provincie. Wij treden niet in de bevoegdheden van het rijk, wij praten met het rijk op hun verzoek. Dat is zoals het gebiedsdocument geformeerd is en voor het voetlicht is gebracht vanuit onze positie van vervoersautoriteit. Vanuit dat wij een samenhangend gebied zijn en het rijk tegen ons heeft gezegd: breng die samenhang in beeld. Zo hebben wij gewerkt.

Ik denk, voorzitter, dat we verder een brief hebben geschreven in reactie op onder meer de gemeenten die zeiden: "U gaat hier niet over", die vol met argumenten zit waarom wij vinden dat wij dit wel moeten doen. Ik denk dat ik gewoon naar die argumenten kan verwijzen. De status is dus dat wij dit graag ingesluit willen zien in de gebiedsagenda Oost. Het is een goed document. Nu al zijn er allerlei dingen achterhaald. Er zitten nu al dingen in waarvan je zegt: het klopt al niet meer. Ik noem u een voorbeeld. Wij hadden in mei in het overleg met het rijk afgesproken dat er een aparte verkenning zou worden voorbereid voor de innovatieve driehoek waar mevrouw Van Hees het over had: Hart van Zuid Hengelo, Kennispark en luchthavengebied. Dat is even los van de vraag of er ook een luchthaven komt waar vliegtuigen landen en opstijgen. Daar is ook in dit document niet voor gekozen. Er is wel al gekozen door het rijk op dit punt, maar ook het rijk zegt "We wachten wel af hoe het gaat met die structuurvisie A en B". Wij maken geen keuzes, wij inventariseren in dit document. Ook op dat punt. Dan kunt u niet ontkennen dat er een ontwikkeling en keuze ligt bij de luchthaven en dat het een belangrijk gebied is om over na te denken. Die afspraak in mei over een verkenning gaan starten, staat hier nog in. Maar dat is al lang veranderd omdat het rijk zei: "We willen dat eigenlijk liever niet. Gaat u maar meelopen in de verkenning die al loopt over de A1 zone". Nou dat vonden we eigenlijk niet zo'n goed idee, want dan ben je al weer minstens een half jaar verder. In het licht van dat je de dingen samen moet hebben, was het nog niet zo gek om in die A1 zone mee te gaan (waar overigens de heer Klaasen van de provincie voorzitter van is en waar het rijk gewoon aanschuift). Gisteren zag ik het zelfs nog voor me en kon ik vanuit de belangen die wij hier hebben waar helemaal geen strijd over is af en toe het woord nemen. Dat was onder meer over het spoor natuurlijk. Voorzitter, ik denk dat ik zo voldoende gereageerd heb op de diverse opmerkingen van de hier aanwezige sprekers van de gemeenten.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij proberen ronde 2 kort te houden. De heer Loohuis heeft eerst nog even het woord.

De heer LOOHUIS: Omdat er ook een opmerking gemaakt werd of het Dagelijks Bestuur zich inderdaad wel realiseert waar de bevoegdheden nu precies liggen of niet liggen, denk ik dat het goed is u te laten weten dat het Dagelijks Bestuur zich terdege zeer bewust is van waar haar bevoegdheden wel of haar bevoegdheden niet liggen. Daar is een paar keer heel nadrukkelijk in deze Regioraad over gesproken en ik denk ook dat dat wat ons betreft helder is. Ook nadat de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening is aangenomen, waar de posities ingenomen zijn en waar die bevoegdheden ook neergelegd zijn. Dan is het goed om nu even kort aan te geven dat, toen die vraag en de verbreding waar de heer Goudt het net over heeft gehad aan de orde was, wij onszelf ook de vraag hebben gesteld: hoe moet je daar nu mee omgaan ook richting het rijk, dat zelf met het aannemen van de Wet op de ruimtelijke ordening die bevoegdheden niet bij de Regio neergelegd heeft, maar bij de provincie? Hoe moet je dan daarmee omgaan als hetzelfde rijk de vraag stelt om nu vooral het samenhangende verhaal waar de heer Goudt ook over sprak op tafel te brengen? Het antwoord van het rijk was helder: "Wij stellen u die vraag en op het moment dat u niet in staat bent om dat totale pakket op tafel te leggen, gaat u niet verder in de volgende ronde en dan schuift u niet meer bij ons aan tafel". Daar heeft de heer Goudt verder over gesproken. In die zin hebben wij een nauwe samenwerking met de provincie die daar wel bevoegd in is en hebben we de uitdrukkelijke positie gekozen zoals we die nu in de stukken hebben ingebracht. Dus we hebben nadrukkelijk met degene die hierover gaat om tafel gezeten en degene die hierover gaat is het ook eens met de stukken zoals die hier voorgelegd zijn. Met andere woorden: het

is een vraag van het rijk geweest waar we op moesten antwoorden, anders.... dat heeft de heer Goudt al ingevuld. Laat uitdrukkelijk nog eens een keer aan de orde zijn dat wij hier niet in de bevoegdheden treden van. Ik hoor ook en misschien is het ook goed om dat nog even te zeggen, voorzitter, tot slot, dat mensen zeggen: "Ja, maar er staan in die stukken dingen en die komen altijd wel weer ergens terug en dan worden we er weer aan herinnerd. En dan hebben we er hier over gesproken, hoewel het dan weliswaar niet ter instemming is maar we het wel als onderwerp gebruiken. En dan worden we daaraan gebonden". Ik denk dat het goed is om hier vast te leggen van onze kant dat het een onderdeel is van onderhandelingen; en laten we eerlijk zijn: uit die onderhandelingen komen absoluut geen kleine projecten, daar komen alleen grootschalige investeringen aan de orde waar het rijk ook zelf aan moet geven. Voor de rest, als we dat binnenhalen zijn we blij en ik denk niet dat we hier een stuk vaststellen waarvan we volgend jaar of het jaar daarop naar de Regioraad gaan en zeggen: "U hebt daar al eerder over gesproken, dus u zit eraan vast". Laat het nu heel duidelijk zijn: dat is niet zo. We hebben het nodig om resultaten te halen. Dat wilde ik toch nog even toevoegen voorzitter, dan wordt onze worsteling daarmee nog even duidelijk.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede ronde? Ik ga linksom. De heer Ter Schure.

De heer TER SCHURE: Ja voorzitter, ik kan wat gemist hebben. De status van het stuk. Misschien is daar iets over gezegd. Dat heb ik in ieder geval niet meegekregen. Ik heb wel wat vragen daarbij. Ik heb de heer Schouten het een paar keer agenda horen noemen, maar wanneer ik dit document inzie, blijft het een gebiedsdocument. De beantwoording die wij gekregen hebben gebruiken wij als onderlegger. Op basis daarvan kunnen wij instemmen met het gebiedsdocument. Daar wil ik toch de nadruk op leggen in de verslaglegging, want ik heb naar mijn gevoel wat tegenstrijdige opmerkingen gehoord over de inhoud. Daar waar hij bijvoorbeeld praat over de ambities van het stedelijk netwerk was onze vraag: "Mogen niet ten koste gaan van de kernen daarbuiten". U heeft voor een deel volgens mij gesproken over de grote steden en de grote problematiek.

De heer GOUDT: U heeft mij op die manier verkeerd verstaan.

De heer TER SCHURE: Nee, dan kan. Vandaar dat ik even het vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Ja voorzitter, het is kennelijk niet altijd gemakkelijk om elkaar goed te verstaan. Ik heb wel degelijk goed geluisterd naar het pleidooi van de heer Loohuis. Ik heb juist daaruit ook de overtuiging gekregen dat wij hier dus vandaag een document met elkaar bespreken waarvan de betekenis is dat het in de onderhandeling in het landsdeel opgaat. Eigenlijk maakt dat het vreselijk transparant, want dat gebeurt normaal achter de schermen. Dus dit is punt één, getoond leiderschap. Door in feite, zou je kunnen zeggen, de al te verwachten confrontatie met deze zaal aan te gaan, de openheid te geven dat die onderhandelingen plaatsvinden op basis van een hele duidelijke inzet vanuit deze regio. Een inzet waarvan ik de heer Van der Vinne ook al hoor zeggen dat dat een inzet is die inhoudelijk gewoon volledig in de lijn ligt zoals wij met elkaar in Twente aan het werk zijn. Dan is het wel belangrijk dat wij vanavond ook leiderschap tonen als het gaat om hoe wij dan de verantwoordelijkheid moeten nemen en moeten delen met het Dagelijks Bestuur om dit klusje goed te klaren. Het kan toch niet zo zijn dat, daar waar wij vinden dat wij het belang van Twente moeten inzetten en waar wij inhoudelijk met elkaar vinden dat een bepaalde richting in die onderhandelingen wel transparant is gemaakt en als een soort uitgangspunt dient, vervolgens expliciet wordt gezegd "Wij treden niet in de verantwoordelijkheid van de provincie, het is de provincie Overijssel die samen met Gelderland uiteindelijk bepaalt wat wordt ingediend". Dan is het toch te gek voor woorden dat wij ons nu hier terughoudend zitten op te stellen. Dat is niet in het belang van deze regio. Het is echt in het belang van deze regio om dit document niet te zien als iets waar we elkaar mee vastpinnen, maar als een onderhandelingsinzet die echt collectief gemaakt moet worden. Als we dat niet met elkaar doen, dan zijn we gewoon onze onderhandelaars extreem slechte diensten aan het bewijzen. Dan maken we ze gewoon tot een lachwekkende vertoning. Ik vind dat echt dramatisch, als dat hier vanavond gebeurt. Daar waar we eigenlijk de kans krijgen om tot in de details nu al mee te denken over wat de onderhandelingsinzet zou moeten zijn. Ik vind dat dit een onverantwoordelijke houding is ten opzichte van dit type processen die nota bene veel meer openliggen dan normaal te doen gebruikelijk is. Dus laten we wat dat betreft de woorden van de heer Loohuis als het gaat om de status van dit document ter harte nemen. Wat mij betreft dringt het heel goed tot me door. Er is geen betekenis van dat wij elkaar vastpinnen. Het is een onderhandelingsinzet en de verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke neerslag van dit document ligt bij de provincie en daar blijft die ook liggen. Ik hoop eigenlijk, en ik doe een appèl op een aantal andere gemeenten om daar echt voor te zorgen, dat de gelederen zoveel mogelijk hierin gesloten blijven.

De VOORZITTER: De heer Knuiman.

De heer KNUIMAN: Voorzitter, ik sluit me hierbij aan, met dien verstande dat ik eerder heb opgemerkt dat onze gemeente Hof van Twente zich niet kan herkennen in het totaalbeeld van het gebiedsdocument. Daar hebt u kennis van genomen. Daar hebt u ook op gereageerd. Wij hebben onze opvattingen in de brief weergegeven. Mij is duidelijk geworden wat de status van het geheel is. De heer Goudt heeft dat wat mij betreft voldoende uiteengezet. Ik hecht er nog een keer aan om te zeggen dat wat ons betreft de bevoegdheidendiscussie op dit punt geen rol speelt. Dat is helder. Ik vind dat de insteek die u hierin kiest ook goed is. Ik ga er ook van uit dat de opmerkingen die wij hebben gemaakt – vanuit de belangen van de omliggende gemeenten zoals die in onze brief zijn verwoord – niet haaks staan op de uitgangspunten in het gebiedsdocument. En dat het accent op het binnenstedelijke gebied juist te maken heeft met dat wat het rijk van ons verwacht en de insteek is die wij op dat punt ook moeten kiezen om niet het slachtoffer te zijn, maar zoveel mogelijk te profiteren van wat vanuit het rijk ons in dat opzicht geboden wordt. Dus als u de inhoudelijke insteek van onze gemeente om ook het gebiedsdocument te voorzien van de opmerkingen zoals die in onze gemeente zijn gemaakt daaraan koppelt, zijn wij het eens met de insteek die u in dat opzicht kiest.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga even het rijtje af, u hoeft niet, mag wel. De heer Even.

De heer EVEN: In de eerste ronde is het denk ik duidelijk verwoord. Alleen, ik kreeg de indruk toen ik alle heren hoorde, dat ik een spaghetti-kluwen zat te beluisteren, te bekijken. De kluwen werd steeds groter. Ik dacht dat we hier toch in een hoogwaardige democratie leven waar organisatiestructuren zijn. Die organisatiestructuren zijn ervoor om normaal op te volgen. De heer Loohuis zei net: "Uw vraag van het rijk gaat weer terug en zorg maar dat je eenheid hebt – in feite is dat een lichte vertaling ervan – en kom daarna ermee terug". Ik denk dat het een welkome vraag was. Maar dat had ook weer teruggekaatst kunnen worden door te zeggen: "Oké, u zegt dat, u vraagt dat van ons, maar zou u dat niet aan de provincie moeten vragen?" Dat is ook duidelijkheid, want normaal liggen daar de taken. Als we daar een kluwen spaghetti van maken, dan kunnen er belangen in verweven worden die er niet in horen te worden verweven. Daarom, ons standpunt is duidelijk: Dit behoort niet door de Regio vertegenwoordigd te worden. Hoe goed ook bedoeld bij bepaalde zaken, die kun je eruit lichten en daar kun je samenwerking over aangaan. Dat is wat anders. Dan vind ik nog dat de wettelijke lijn via de provincie verzorgd kan worden. Want dit wordt een bestuurlijke kluwen waar je niet meer uitkomt. Want die vindt dit, die vindt dat. Daarvoor zijn juist de structuren dacht ik in de wereld geroepen om daar gehoor aan te geven, zeker een democratische structuur.

De VOORZITTER: Mevrouw Roskam.

Mevrouw ROSKAM: U schrijft ook in de brief: het gaat om de Agenda van Twente en de Omgevingsvisie van de provincie. Kan het daar niet ondergebracht worden, zodat niet het gebiedsdocument Twente ergens ingesluit wordt maar u het onderbrengt bij de provincie, daar waar het hoort?

De VOORZITTER: De heer Ter Beke.

De heer TER BEKE: Voorzitter, ik stel in elk geval vast dat de heer Loohuis in feite herhaalt wat er in de aanbiedingsbrief staat, dat het gebiedsdocument geen beleidsdocument is waar verplichtingen voor bepaalde partijen in zijn vastgelegd. Dat wil ik nog even met elkaar vaststellen. De logica ervan gaat over spreken met, onderhandelen, aan tafel zitten, hoe je het ook allemaal noemen wilt. Voor de onderhandelaars lijkt me het wat dat betreft een hele lastige. Als je een visie hebt waarvan je zegt "Oké, het ligt open, het is niet vastgesteld, maar al wel vastgelegd" – de buurman hiernaast heeft het over een kluwen – dan maak je inderdaad een kluwen. Zie het als een beleidsplan. Hou verder beet het aantal zaken waar we met elkaar voor lobbyen. Het succes van de N18 is genoemd. Dan is zo'n lobby een goede zaak. En zodoende willen we graag dat er in Twente verder gelobbyd wordt. Laat dat ook duidelijk zijn. Maar de angel zit 'm denk ik in die zaken waar we het in feite in Twente niet over eens zijn op dit moment. Die woningbouw, bedrijvigheid, hoe we dat aanpakken, positioneren. Dat maakt het ook een heel lastige, juist omdat het ook weer een verbinding heeft, en dat is natuurlijk ook de integraliteit, met het mobiliteitsdeel waar we dan ook voor verantwoordelijk zijn als vervoersautoriteit.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen af te ronden, want we moeten tempo maken.

De heer TER BEKE: Dat is dus ook het dilemma. Wij blijven bij het standpunt zoals we dat hebben aangegeven.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde net de vertegenwoordiger van het Dagelijks Bestuur, de heer Goudt, zeggen: We zijn benaderd door het rijk, we zijn vervoersautoriteit – ik betwist hem niet, niet bij dit agendapunt, niet op dit moment – en we zijn gevraagd om onze input te leveren voor MIRT eind 2008, we moeten de gebiedsagenda Twente maken. Terwijl later, zoals u aangeeft, gevraagd wordt dit per landsdeel te doen. Dan is nu mijn vraag: waarom is op dat moment niet ge-

zegt: "Oké, laat maar zitten, al die pagina's hier en vooral pagina 38, het hoofdstukje mobiliteit, die nemen wij mee. We hebben onderleggers en opleggers. De Omgevingsvisie is de onderlegger, die hoort in het provinciehuis. Wij nemen de pagina's die over mobiliteit gaan, waar de Regio over gaat, mee als oplegger voor de mobiliteitsagenda naar het provinciehuis. Die passen we daarin en daarmee gaan we naar Den Haag toe". Dat is niet gebeurd en dat is dus jammer. En daarmee spelen we dus de verkeerde wedstrijd. En dan kan mevrouw Van Hees wel zeggen "het DB heeft leiderschap". Misschien heeft u daarmee ook wel een punt. Maar het probleem is, als het leiderschap gespeeld was via de A1, via de N35 richting Zwolle, dan was het goed geweest. Het probleem is dat het leiderschap ons ook voert langs allerlei woningbouwlocaties, langs allerlei natuurgebieden. En daar willen we niet langs. Dat is het probleem.

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ja voorzitter, de heer Goudt duidt op zich goed op het belang. Dat gaf ik net ook aan, dat is in feite voor ons ook het dilemma, daar waar we op een aantal punten ook inhoudelijk adhesie betuigd hebben en dat ook blijven doen. Wat er ook van is. Want laten we er wel over wezen, de buurman gaf het aan: voor de A1 blijft Tubbergen gaan, ook al liggen we er niet aan. Voor spoor, waar we ooit in Hengelo over hebben gesproken, blijft Tubbergen gaan, ook al liggen we niet aan het spoor. Voor de luchthaven blijft Tubbergen gaan, ook al liggen we niet direct in de nabijheid van de luchthaven. Ik hoor u denken ondertussen (gelach), maar het economisch belang is uiteindelijk iedere keer weer voor Tubbergen de kern. Maar wat je nu dus ziet is dat in het stuk een aantal passages zitten die heel regelrecht te maken hebben met de stevige discussie over woningbouw die we gehouden hebben in het gemeentehuis van Hengelo. Die wordt op een aantal fronten gewoon verwerkt in de tekst. En dan denk ik van: Ja natuurlijk, daar ligt een besluit. Maar het is een meerderheidsbesluit. En door de minderheid zijn hele principiële bezwaren ingebracht. Dat is dus wat anders dan een normaal meerderheidsbesluit. Dan staat er op een gegeven moment ook nog een passage in: de Regio Twente pleegt afstemming met de gemeenten. Dan denk ik: als dat niet op een gegeven moment ook inderdaad een taak of bevoegdheidsinvulling is, dan ben ik geen neerlandicus meer. Een volgend dilemma vind ik, dat de heer Goudt aangaf dat het ministerie ons vraagt en dat het ministerie ons steeds meer vraagt. Ik vind dat er wat dat betreft nu ook dus in feite een principiële discussie geopend dient te worden of inderdaad de Regio Twente via de bevoegdheidsverdeling van de Wgr+ zich nog bezig moet gaan blijven houden met verkeerd gevoerde mobiliteit. Of dat überhaupt de Regio Twente zich nog als vervoersregio moet gaan opstellen omdat we dan in het vervolg iedere keer weer die ruimtelijke discussies krijgen. En dat ondergraaft nu juist in feite wat we zouden moeten doen: full power achter onze lobbyisten staan. En dan ligt er op een gegeven moment een heel wezenlijk probleem. Daarom zeg ik: laat ons alstublieft eens een keer heel snel die vorm gaan begrijpen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Abbema.

Mevrouw VAN ABBEMA: Voorzitter, dank u wel. Heel kort. Ik denk dat het goed is dat wij ook even wat zeggen. Het was absoluut niet onze bedoeling om als Twenterand een principiële discussie over de Regio te gaan doen, maar wij komen er toch steeds meer achter, met name daar waar het over zaken van het ruimtelijk domein gaat, dat wij toch best wel veel moeite hebben met ook de zaken die in het gebiedsdocument beschreven staan. Het pleidooi van de heer Goudt over de mobiliteit kunnen wij volledig onderschrijven. Er zijn hele goede zaken gebeurd. Ik denk ook niet dat iemand hier daar anders over denkt, maar er zijn zoveel meer zaken die beschreven staan. Daar beginnen wij steeds meer moeite mee te krijgen. Ik hecht eraan om dat hier nogmaals aan te geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Vanwege de tijd: ik sluit me volledig aan bij mevrouw Van Hees. Ik zou hetzelfde verhaal kunnen houden.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Ik sluit me ook aan bij het verhaal van mevrouw Van Hees.

De VOORZITTER: De heer Goudt.

De heer GOUDT: Misschien is het goed dat ik één ding nog herhaal en dan maar mijn mond houd. Totdat de heer Van der Vinne net sprak waren wij er het allemaal over eens dat het goed is dat wij een vervoersautoriteit zijn. Die taak is jaar in jaar uit tot tevredenheid ingevuld. Ik heb ook altijd unanimiteit bij de wethoudersbijeenkomsten. Ook al praten wij over 35 tot 40 miljoen euro jaarlijks verdelen – waarvan wel een aanzienlijk deel vastligt, maar toch is het bijzonder dat je steeds unaniem voorwaarts gaat. Jaar in jaar uit. Dus ik vind de opmerking van de heer Van der Vinne wel erg ingegeven vanuit wat hij nu van mij hoort dat het rijk daar allerlei andere zaken aan verbindt. Die hebben wij naar eer en geweten opgehaald, uit de documenten gehaald. We hebben om inhoud gesmeekt aan de gemeenten, wat wilt u als het gaat om focus, als het gaat om selectie van wat er al ligt en wat u vooral

meegenomen wilt zien in het gebiedsdocument dat we met provincie en rijk bespreken. Wat natuurlijk weer geselecteerd en gefilterd in de gebiedsagenda Oost Nederland zal komen en wat aldus ons toegangsbewijs is tot praten over projecten die er toe doen, maar die dan gemotiveerd worden vanuit die samenhang. Het is een goed recht van het rijk om die samenhang te wensen en niet per project 100 miljoen het land in te sturen. Het is dus inderdaad vanuit de positie van vervoersautoriteit dat wij met inachtneming van de bevoegdheid van die andere partijen, andere overheden, hebben gesproken en de samenhang in dit document bijeen hebben gebracht. Dat is één. Het andere is dus dat we altijd al verstedelijkingsafspraken maakten en dat het rijk nu zegt: "Ja, maar nu moet u dat doen in het kader van het gebiedsdocument". Dat is ook weer een wens vanuit het rijk om die samenhang ook op het punt van verstedelijkingsafspraken meer op papier te zien, meer in het gebied aangebracht te zien en daar positie in te nemen. Ik denk, voorzitter, dat ik het daarbij kan laten.

De VOORZITTER: Misschien is het goed om nog even in te gaan op de opmerking van de heer Knuiman. Dat is volgens mij niet gebeurd.

De heer GOUDT: Ik vind het prima dat wij de opmerkingen van de gemeenten zoals wij die hebben beantwoord (en ik neem aan dat hij dat rijtje opmerkingen bedoelt, in de aanvullende brief of wat is het, aanvullend voorstel/memo) gewoon met het gebiedsdocument meesturen richting gebiedsagenda. Daar heb ik geen moeite mee, want ik geloof dat de Regio via die vragen op een goede manier nog eens kwijt kan waar het eigenlijk om gaat bij het gebiedsdocument.

De VOORZITTER: Akkoord, dan is hiermee de behandeling van dit punt afgesloten. Ik ga even pragmatisch te werk.

Ik constateer dat vóór de opvatting om het gebiedsdocument als input en onderlegger te gebruiken voor de gebiedsagenda Oost-Nederland zijn: Oldenzaal, Borne, Almelo, Hengelo, Enschede, Haaksbergen, Rijssen-Holtten, Hof van Twente.

Zijn er ook andere gemeenten die ook voor zijn die ik niet heb genoemd? Niet, dan constateer ik dat de anderen gemeenten, vooral op basis van een aantal vormaspecten, sommige ook op inhoud, maar vooral op vorm, niet kunnen instemmen met het voorstel van het Dagelijks Bestuur.

Als ik dan ook weer even pragmatisch kijk in welke stemverhouding de opvattingen nu zijn opgeteld en afgetrokken, dan constateer ik dat de Regioraad instemt. Is dat correct?

Dan gaan we over naar het volgende agendapunt.

De heer ENGBERS: Voorzitter, ik zou graag het woord willen.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Ik wil graag het woord voor een stemverklaring. Ik wil bij onze tegenstem graag ingelast zien, als stemverklaring, de brief van 18 september 2009 die namens de vijf gemeenten aan u is verstuurd.

De VOORZITTER: Op zichzelf prima. Maar die brief lag toch ook al als onderlegger onder deze discussie. Het is geen probleem, akkoord.

PAUZE (21.45 – 21.55)

7. Proces rondom evaluatie intergemeentelijke samenwerking, in het bijzonder Wgr+

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 7, de evaluatie intergemeentelijke samenwerking. Ik stel u voor dat wij de discussie alleen maar voeren op het proces en nu even niet al inhoudelijk vooruit lopen op wat er mogelijk uitkomt. Dat is nu niet aan de orde. Wie mag ik het woord geven? De heer Knuiman heeft het woord.

De heer KNUIMAN: Voorzitter, ik ben akkoord.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter ik ben akkoord, maar met één aanvulling. Ik denk dat het belangrijk is om naast de bestaande situatie en ook naast de vragen die u stelt op bladzijde 2, de vraag te stellen: "Wat zijn nu de gevolgen voor de burger als we dit allemaal niet doen?" Dus als we in feite het hele instrumentarium van Wgr+ niet meer hebben. Hoe schat u dat in?

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lansink Lotgerink.

De heer LANSINK ROTGERINK: Borne stemt in met dit proces, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Even.

De heer EVEN: Dit laat ik even verwoorden door Dinkelland.

De VOORZITTER: De heer Ter Beke.

De heer TER BEKE: Dinkelland voert het woord.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Hees maakt volgens mij een opmerking "Wat zijn de gevolgen als we het niet doen?" Ik had eigenlijk een procesvoorstel of aanvulling op dit voorstel verwacht naar aanleiding van het gesprek tussen de vertegenwoordigers van de 5 gemeenten die ook in juli een gesprek hebben gehad met een vertegenwoordiger van het Dagelijks Bestuur. Volgens mijn terugkoppeling is daar de afspraak gemaakt dat er dit jaar nog gesproken wordt over mogelijke consequenties etc. van de Wgr+ status van de plattelandsgemeenten en puur sec over de Netwerkstadgemeenten en dat daar in januari een besluit in de R over genomen zou kunnen worden. Daar ontvang ik graag uw reactie op. Dat is in feite het grootste deel van onze inbreng. Discussies over taken Regio Twente: het is goed om het daar met elkaar over te hebben, maar inhoudelijk zal ik daar op dit moment niet op ingaan. Graag eerst antwoord ten aanzien van de uitkomst van het gesprek van gisteren. Ik ga ervan uit dat u dat straks dan aanvult op het voorstel.

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Tubbergen is maar beperkt gerechtigd, voorzitter, om hier iets van te zeggen gezien de status dat we een uitredingsverzoek gedaan hebben. Maar er zit ook enige verwevenheid in ten aanzien van taken van de normale Wgr en Tubbergen neemt uiteraard ook daar graag deel aan, maar verwijst vervolgens wel naar hetgeen Dinkelland gezegd heeft.

De VOORZITTER: De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Wij willen het proces gelijk maar goed hebben. Ik wil wel alvast wat opmerken ten aanzien van de onderzoeksvragen die op pagina 2 staan. Als je een goed onderzoek wilt doen dan moet je de onderzoeksvragen ook heel scherp formuleren. Af en toe ervaren mensen iets en komt er heel veel subjectiviteit in het onderzoek. Subjectiviteit in het onderzoek leidt ook tot een ingewikkeld trekken van conclusies want dan zijn de conclusies ook misschien al wat subjectief. Ik zou die onderzoeksvragen wat aangescherpt willen zien. In die zin dat ze wat concreter worden en minder op de emoties zijn, maar meer op de feiten. Kijk dan nog eens, in aansluiting op mevrouw Van Hees zegt, wat de sterkste en zwakste punten zijn die je dan overhoudt. Je kunt wel kijken hoe het nu gaat en dan daaruit conclusies trekken, maar als het alternatief nog zwakker is dan dit, moet je dat volgens mij ook in beeld hebben. Als je dat niet doet loop je grote kans dat je verkeerde conclusies trekt.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Abbema.

Mevrouw VAN ABBEMA: Voorzitter, heel kort. Wij kunnen ons vinden in het voorstel zoals het hier ligt.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Wichers Schreur.

De heer WICHERS SCHREUR: Haaksbergen kan zich vinden in het proces.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Wij kunnen ons ook erin vinden. Ik wil toch heel even een klein voorschotje nemen op de uitkomst, want u schrijft zelf bij punt 5: "Bovendien ligt er dan een helder verhaal vanuit Twente als het gaat om de evaluatie van de Wgr+/BDU". Ik wens ons van harte toe dat dat er dan ligt.

De VOORZITTER: De heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Ook Almelo is het eens met het voorstel zoals het er ligt, maar ik sluit me aan bij hetgeen mevrouw Van Hees en de heer Backhuijs zonet daarover hebben gezegd. Ik heb nog wel even een vraag naar aanleiding van wat de heer Van der Vinne zegt. Ik begrijp gewoon niet zo goed waarom Tubbergen enige terughoudendheid hierin betracht. U bent volwaardig lid van de Regio en naar mijn idee kunt u gewoon normaal daarin meepraten.

De heer VAN DER VINNE: Als u goed geluisterd had, meneer Schouten, heb ik ook een differentiatie erin aangebracht: dat de gemeente Tubbergen zich niet gerechtigd voelt om te spreken over Wgr+ maar wel over Wgr.

De heer SCHOUTEN: En dat werkt dus niet, omdat u volwaardig lid bent van deze Regio. Dus u bent volledig ertoe gerechtigd om daarin mee te praten.

De heer VAN DER VINNE: Die conclusie mag u trekken, ik ga daar niet op in. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Even los van of u zich gerechtigd voelt. U heeft een aantal opmerkingen gemaakt en die worden normaal hier behandeld zoals ook de opmerkingen van de Regioraadsleden. Ik begrijp overigens wel waarom u zich ten aanzien van de plus enigszins terughoudend opstelt, omdat u daar natuurlijk een opvatting over heeft, wat wij ook evalueren, en – voor zover ik u ken – u niet van plan bent om die te wijzigen. Maar dat even terzijde.

De heer VAN DER VINNE: Er is geen voorstel in de gemeenteraad gekomen om dat uitredingsverzoek in te trekken.

De VOORZITTER: Dat is prima, maar het is denk ik goed om het volgende hierover te zeggen. Allereerst beantwoorden wij met dit evaluatievoorstel...de heer Ter Schure, het spijt mij, ik was u vergeten, begrijp ik.

De heer TER SCHURE: Nee, u bent mij niet vergeten. Wij waren iets te laat.

De VOORZITTER: Voor ik losbarst krijgt u van mij het woord.

De heer TER SCHURE: Heel graag. Wij stemmen in met het procesvoorstel.

De VOORZITTER: Nu ben ik helemaal van mijn à propos. Wij hebben met elkaar afgesproken aan het begin van dit proces dat wij zouden evalueren. Dat voorstel krijgt u dus nu ook voorgelegd. Dat voorstel wordt denk ik temeer van belang omdat wij in de tussentijd al van een aantal gemeenten twee keer een brief hebben gehad waarin zij aangeven dat zij fundamenteel problemen hebben met de wijze waarop de Regio zich heeft ontwikkeld en met een aantal taken zoals de Regio op dit moment heeft, maar dan ook in een blik naar de toekomst. Op basis van deze brieven heeft een delegatie van het Dagelijks Bestuur twee keer met die groep gemeenten gesproken. Een keer voor de zomervakantie, en gisteravond. Het gesprek gisteravond was met name ook bedoeld om de brief die gestuurd is serieus te nemen, om het veld met die gemeenten ook te verkennen om te kijken of je met elkaar naar een situatie kunt komen waarop je het eens kunt zijn op een aantal hoofdlijnen. Wij hebben gisteravond ook nog het proces doorgenomen. De opvatting zoals de gemeenten die gisteravond naar voren hebben gebracht was in ieder geval ten aanzien van het proces zo dat zij zeiden: "Schiet op". Dat mag ik zo wel formuleren. Je zou eigenlijk voor de jaarwisseling al een contour van de uitkomst van de richting die de evaluatie mogelijk zal kunnen gaan op tafel moeten hebben. Eerlijk gezegd zou dat best kunnen, maar tegelijkertijd weten wij ook dat processen, zeker als je daar met 14 gemeenten over spreekt, ook hun tijd moeten hebben om tot een goede verdieping en ook tot zorgvuldigheid te komen. In die zin zitten we wel een beetje op een lastig punt. Ook wij vinden dat wij het op tempo moeten doen, maar we kunnen niet sneller dan snel. Ik denk dat het ook goed is om het verzoek dat de gemeenten gisteravond hebben neergelegd en wat de heer Engbers nu eigenlijk nog een keer verwoord heeft, nog een keer in een tweede ronde in bespreking te brengen. Als de Regioraad zegt "snel" dan moeten we kijken op welke manier we dat zouden kunnen doen. Voor zover wij het kunnen beoordelen is dit een midden tussen snelheid en zorgvuldigheid.

Dan nog even de opmerkingen die gemaakt zijn over het toevoegen van een aantal onderzoeksvragen. Ik vind het een heel goed punt om te zeggen: "Wat gebeurt er als we ons anders organiseren, wat gebeurt er als we het niet doen?" Ik denk dat het verstandig is om daar ook echt even zorgvuldig naar te kijken. Als u zegt "Wij stemmen in met het voorstel" zullen wij het voorstel nog nader concretiseren en de organisatie ter hand nemen.

Ronde twee. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Ik herinner mij dat wij bij de start van deze periode een discussie hebben gehad over de evaluatie en van de kant van de gemeente Enschede toen hebben aangedrongen om dat mid term te doen. Daar waren toen een aantal gemeenten absoluut niet voor. Ter linker zijde van mij zit hier een aantal aan tafel. Ik denk dat het belangrijker is dat wij in dit stadium – we hebben gekozen voor een evaluatie aan het einde – het wel op een zorgvuldige manier doen zoals u het ook voorstelt. We hadden het veel eerder kunnen doen, daar hebben we niet voor gekozen. Ik stel vast dat uw voorstel de maximale snelheid heeft. Wat dat betreft moeten we het ook nog in onze eigen gemeenten kunnen bespreken. Wat er dan nog uitkomt: ik stel me zo voor dat dat bij collegeonderhandelingen een rol zal gaan spelen (hoe gaan we er nu inzitten, nieuwe politieke verhoudingen). Daar gaan we zeker in Enschede schat ik in, in februari geen uitspraken meer over doen. Dus sneller dan begin maart gaan we er ook geen finale conclusies over trekken. Dus we hebben gewoon de tijd tot maart, en laten we het erover eens zijn om het zorgvuldig te doen.

De VOORZITTER: Ik ga even het rijtje af. De heer Engbers.

De heer ENGBERS: U heeft de vergadering de vraag voorgelegd om te reageren op de versnelling in ieder geval van de kritische punten zeg ik dan maar even, die onder ad 4 op pagina 3 genoemd staan. Zo beoordelen we dat dan maar even, want daar heeft u de uitkomsten naar voren gebracht door een aantal conclusies te trekken.

Er is slechts één reactie geweest, die van mevrouw Van Hees, dus daar kan ik wel op reageren. Ik vind dat het belangrijker is om zo snel mogelijk van de discussies over de vorm af te komen. Daar hebben we vanavond ook weer last van gehad. Laten we dat elkaar maar gewoon eerlijk helder en duidelijk maken. Dus daarom denk ik dat het absoluut van belang is om de afspraken die in juni gemaakt zijn met het Dagelijks Bestuur – of het nu nazomer of najaar is, maar het is 2009 – na te komen. Dan helder scherp rapporteren, plussen en minnen, zodat we daarover kunnen spreken in Twente, tegen de collegeperiode aan. Vervolgens in januari wat ons betreft hier de besluitvorming, misschien wat anderen betreft de discussie. Ook wij vinden soms wel eens stukken niet gereed voor de besluitvor-

ming. Maar ik doe dan ook absoluut een beroep op de andere leden van deze Regioraad en andere deelnemende gemeenten om op het uitdrukkelijke verzoek van 5 gemeenten positief te reageren.

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Tubbergen sluit zich hierbij aan.

De VOORZITTER: De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Ik heb mijn aanvulling daarstraks niet voor niets gemaakt. Ik vind dat zorgvuldigheid boven snelheid gaat. Ik kan me daarbij wel voorstellen wat mevrouw Van Hees zegt, dat het in sommige gemeenten wel onderdeel van het echte democratische proces is bij de gemeenteraadsverkiezingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me daar toch wel grotendeels bij aansluiten. En of het nu onderdeel moet worden van de gemeenteraadsverkiezingen of niet, is nog daar aan toe. De gemeenteraad van Hengelo zal er ook met elkaar over willen spreken en dat niet willen overlaten aan een wethouder. Hoe goed hij ons ook vertegenwoordigt. Dat moet wel ergens georganiseerd worden. Dus ik zie niet hoe dat nog versneld kan worden.

De VOORZITTER: Misschien nog even een opmerking van de kant van het Dagelijks Bestuur. De heer Engbers zegt overigens niet dat de besluitvorming dan al gepleegd moet zijn. Ik hoor hem zeggen dat de stukken gereed moeten zijn. Wij hebben er allemaal baat bij dat het zo snel als het zorgvuldig kan, ook gebeurt. U stemt nu in met dit voorstel om de organisatievorm van de evaluatie zo ter hand ter nemen zoals in het voorstel staat. En wij als Dagelijks Bestuur zullen het proces nu ook even echt goed in de tijd uitlijnen en dit zo snel proberen te doen als het kan. De uitlijning in de tijd krijgt u de komende weken nog op uw tafel en dan kunt u kijken of dat snel genoeg is.

De heer VAN DER VINNE: Voorzitter, ik heb nog wel één vraag. Hoe ziet u dit in relatie tot de begrotingsbehandeling? Wij staan allen voor gigantische bezuinigingen. Dat betekent dat er ook gigantische bezuinigd moet gaan worden bij deze Regio. Dat betekent dat we het hoe dan ook moeten hebben over onze taken.

De VOORZITTER: Op zichzelf is dat een goed punt, maar ik denk dat wij op dit punt niet verschillend in de wereld staan. Wij voelen ook als Dagelijks Bestuur dat, als je als gemeente heel erg op je geld moet letten, de Regio daarin absoluut niet achter kan blijven. Daarom hebben wij ook op dat punt het proces uitgelijnd wat moet leiden tot een nadere beschouwing van onze taken, van de kosten van die taken. Dat moet leiden tot voorstellen die gaan in de richting van met minder geld onze activiteiten uitoefenen. Ik dacht dat zelfs deze week nog stukken daarover naar uw gemeenten zijn gegaan. Dat betekent dat u daarin precies kunt lezen op welke manier we dat proces inzetten. Dat staat volgens ons eigenlijk los, meneer Van der Vinne, van de discussie of je nu moet evalueren. Voor een stukje loopt dat misschien over elkaar, maar de bezuiniging die je mogelijk hier kunt bereiken heeft ook een eigen dynamiek. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Als politicus hecht ik eraan om, zeker bij zo'n onderwerp als dit, inderdaad te markeren dat dit een politieke beslissing vraagt. Er is naar mijn mening wel degelijk heel veel voor te zeggen om de besluitvorming over deze zaken in ieder geval afhankelijk van het college te doen, omdat we dan ongeveer in maart zijn aanbeland. Ik heb gezien dat u een tijdsplanning heeft die zich daar uitstekend mee verhoudt. Die staat op bladzijde 4. Ik begrijp niet wat u zich daarbij nu nog voorstelt en wat u daar nog aan wilt veranderen. Dus u maakt nu een procesvoorstel met nog een soort voorbehoud of dat dan wel de goede planning is. Ik constateer dat hier alle partijen kennis hebben kunnen nemen van uw voornemen om te komen met rapportage in februari. Vanuit Enschede geef ik aan dat ik dit een prima planning vind en dat de besluitvorming wat mij betreft hierover niet eerder dan in de loop van maart of waarschijnlijk april plaatsvindt. Dat is ook het moment lijkt mij, terecht meneer Van der Vinne dat u dat punt maakt, dat wij ook met het oog op de begroting voor 2011 echt spijkers met koppen moeten slaan en de organisatiegevolgen van eventuele bezuinigingen volstrekt helder met elkaar moeten bespreken. Ook in het verlengde van dan gemaakte bestuurlijk keuzes en kerntaken die wij met elkaar definiëren op het niveau van deze Regio. Volstrekt helder. Het lijkt me heel goed om dat op dit moment ook met elkaar te doen, maar dan wel in de nieuwe politieke situatie.

De heer VAN DER VINNE: Maar het punt is natuurlijk wel, en dat weet u net zo goed als ik: wil je tot inboeken komen van de genomen besluiten, dan zul je ze wat dat betreft heel vroegtijdig in 2010 moeten nemen, omdat je ze anders niet ingeboekt hebt in 2011. Zo simpel is dat. Dat betekent dat op allerlei fronten er echt onorthodox bezuinigd wordt, ook in eigen kring en dat zal ook hier moeten.

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter, bij interruptie. Dat is de verantwoordelijkheid van dit Dagelijks Bestuur, om dat proces goed voor te bereiden. Dat staat wat mij betreft even los van deze evaluatie.

De VOORZITTER: Dat is ook precies het punt wat ik zelf net ook gemaakt heb. Het zijn twee verschillende dingen. Ik denk dat wij elkaar vinden als we het proces uitlijnen over mogelijke bezuinigingen en taakdiscussie in relatie tot het geld. Over dit voorstel is wat mij betreft alles gezegd. De heer Engbers nog.

De heer ENGBERS: Toch graag nog een laatste opmerking voorzitter, nogmaals dan, want ik constateer dat in juni echt de afspraak met het Dagelijks Bestuur is gemaakt dat dit najaar en volgens mij is dat nog steeds in 2009, een korte en bondige rapportage wordt gemaakt in elk geval op die punten die we hebben afgesproken – ik hoef die niet te herhalen. Ik constateer dat er gisteravond blijkbaar wederom afspraken voor zijn gemaakt waar ik niet bij ben geweest maar waar ik de terugkoppeling van krijg dat die zijn gemaakt en dat ze dit jaar in elk geval samengevat worden. Ik constateer dat op het moment dat ze hier bekrachtigd moeten worden, dat niet gebeurt. Ik kan dat alleen maar constateren en zwaar teleurgesteld naar huis gaan.

De VOORZITTER: Ik moet nu echt even zeggen dat dit niet correct is, ook als u de stukken en de verslagen leest. Wij moeten er denk ik nog even met elkaar goed over praten hoe dat dan in detail zal gaan, maar wij hebben ons volgens ons goed aan de afspraken gehouden door de evaluatie op deze manier in te zetten. Wij proberen dat zo snel en zorgvuldig mogelijk te doen.

De heer VAN DER VINNE: Ik denk dat ik de enige ben die gisteravond daarbij aanwezig was. Ik wil in ieder geval even hier gememoreerd hebben dat het gezelschap van onze zijde gepleit heeft voor snelheid en sneller dan door het Dagelijks Bestuur is voorgesteld.

De VOORZITTER: Daarvan hebben wij goede nota genomen. Ik stel u voor dat wij met inachtneming van de opmerkingen het voorstel dat er ligt accorderen.

8. Begrotingswijziging GGD inzake kosten tijdelijke uitbreiding management JGZ

De VOORZITTER: Iemand hierover het woord? Niet, dan stel ik de begroting vast conform besluit.

9. Strategisch plan herziening aandeelhouderschap Twence

De VOORZITTER: Ik ga een ronde maken en ik begin even aan de andere kant. De heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Ik wil wel even voor de vuist weg reageren. De gemeente Almelo is voorstander van het individueel aandeelhouderschap zoals in het stuk verwoord. Wij zijn er bovendien voorstander van dat het biomassa-afval, dus datgene wat buiten de groene bak omgaat en ook uiteraard buiten de grijze bak omgaat, niet per definitie via Twence behoeft te worden aangeleverd. Ik neem aan dat daar straks vanuit Hof van Twente nog iets over gezegd gaat worden. Daar kunnen we ons in vinden.

De VOORZITTER: Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Dank u wel voorzitter. Wij zijn in Hengelo wel blij met het plan. U had waarschijnlijk ook niet anders verwacht. Wij willen graag actief verder met Twence en wij hechten veel belang aan een goed duurzaamheidsbeleid en denken dat Twence hierin een goede rol kan spelen.

Wij zijn het in grote lijnen eens met de voorgestelde beslispunten, op één echte uitzondering na. Ik wil een opmerking maken bij paragraaf 2.3, de opmerking over deelname aan maatwerkprojecten. In het verslag van de werkgroep financiën wordt het warmtenet in Hengelo als voorbeeld aangehaald. Je zou in het verslag de suggestie kunnen lezen dat Twence bij deelname aan het project warmtenet in Hengelo een risico loopt waarvan alle gemeenten last kunnen hebben, terwijl Hengelo de opbrengst zou gaan opstrijken. Ik denk dat dit een verkeerde voorstelling van zaken is. Hij is misschien ook niet zo bedoeld. Het is natuurlijk zo dat als partijen deelnemen in zo'n voor ons heel belangrijk project, dan ook de opbrengsten worden gedeeld en de kosten samen worden gedragen. Twence kan eraan verliezen door hieraan deel te nemen. Dat behoeft natuurlijk niet per se.

Een opmerking bij paragraaf 1.6 over financiële garantstelling. Hengelo ziet die financiële garantstelling niet zo zitten. Wij denken dat het een beter idee is dat de aandeelhouders onder voorwaarde een lening kunnen verstrekken aan het bedrijf, en dat met renteopslag om de risico's af te dekken. Dus ik wil u vragen om dat in overweging te nemen.

Bij paragraaf 1 de onderdelen 2 en 3, de heer Schouten sprak hier ook al over: Wij zijn ook niet voor een gedwongen winkelnering, zoals het bij ons genoemd wordt. Duurzaamheid kan leiden tot andere beslissingen. Wij wachten even het amendement van Hof van Twente hierover af.

Verder zijn wij voor het individueel aandeelhouderschap. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Wichers Schreur.

De heer WICHERS SCHREUR: Dank u wel, voorzitter. Ook in Haaksbergen is gesproken over het strategisch plan aandeelhouderschap Twence. Een aantal opmerkingen is gemaakt, daarbij de bepaling van het omzetten in de nieuwe statuten waarin een aantal aanpassingen zou moeten worden opgenomen.

Haaksbergen heeft zich uiteraard uitgesproken voor individueel aandeelhouderschap van Twence. Daarbij werden enkele opmerkingen geplaatst met betrekking tot de lopende contracten, waarvan verwacht wordt dat ze gerespecteerd zullen worden en dat te zijner tijd indien nodig hieraan aandacht zal worden besteed.

Een tweede punt dat aan de orde kwam was dat bij besluitvorming en ook garantstelling van investeringen boven de 5 miljoen een kans op vetorecht bestaat. Is het niet wenselijk om een tussenstap te maken en een gekwalificeerde meerderheid van tweederde van het aantal aandelen te hanteren, zodat garantstelling van net boven de 5 miljoen en duurzame investeringen toch gerealiseerd kunnen worden wanneer dit noodzakelijk is?

Paragraaf 4.3 bladzijde 15 punt 2: Hier wordt gesproken over voorheffing van investeringsprojecten en maatwerkprojecten met een publiek belang die de geprognosticeerde rentabiliteit van het eigen vermogen van Twence verminderen. Zou het niet wenselijk zijn dat bij alle projecten boven de 5 miljoen de goedkeuring van de aandeelhouders vereist wordt, hetzij afzonderlijk voorgelegd, hetzij opgenomen in het strategisch beheer beleidsplan?

In deze paragraaf staat ook nog hoe omgegaan wordt met de voordracht voor een persoon voor de Raad van Commissarissen. Kan een Algemene Vergadering van Aandeelhouders een wijziging aanbrengen in de voordracht van de Raad van Commissarissen voor benoeming van leden voor de Raad van Commissarissen?

Als laatste punt zou ik willen opmerken bij paragraaf 4.3 bladzijde 15 punt 4: Hier wordt gesproken over concurrentiegevoelige informatie. "Ingeval van concurrentiegevoelige informatie zal de RvC beoordelen of alle aspecten aan de AvA worden voorgelegd". Dat kan betekenen dat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders geen objectief oordeel uitgesproken kan worden. Is het niet wenselijk daaraan toe te voegen, op moment dat dit aan de orde is, dat men de vergadering schorst om onder oplegging van geheimhouding te worden geïnformeerd?

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Wij hebben in onze raad hierover gesproken. Een meerderheid is voor het individueel aandeelhouderschap. Wij hadden nog steeds de discussie of het niet beter zou zijn geweest....die discussie gaat door. Kijkend naar dit stuk toch een paar opmerkingen.

Als je kijkt naar de karakteristiek van het nutsbedrijf, dan staat er dat afvalverwerking gericht op hergebruik en energiebenutting met het hoogst mogelijke milieurendement tegen optimale kosten wordt gerealiseerd. Ik hoop dat hier wordt bedoeld tegen minimale kosten. Want anders zou ik daar niet voor zijn, volgens mij wij allemaal niet. Kenmerkend bij de karakteristiek bij private ondernemingen is dat dat alleen gericht is op winstmaximalisatie, terwijl wij op alle manieren zien dat het bedrijven zijn waarbij het verantwoord maatschappelijk ondernemen tot hun doelstelling hoort en dat ze daar op een andere manier mee omgaan. Ik geef een beetje aan dat ik de karakteristieken zoals ze hier staan toch wat meer genuanceerd had willen zien.

Desondanks gaan we mee met dit proces en zeggen we ook dat we voor individueel aandeelhouderschap zijn.

Wij sluiten ons aan bij het amendement dat straks nog komt. Daar zitten wat risico's aan.

Wij zijn het eens met wat op bladzijde 3 staat, dat als het over financiële garantstellingen gaat, het alleen maar kan worden aanvaard als alle aandeelhouders het ermee eens zijn. Dat betekent feitelijk dat je nooit als gemeente met een risico in zee kan gaan waar je het niet mee eens bent. Dat vergt wel veel. Dat betekent dat het altijd op dat punt unaniem moet zijn. Als ik dan kijk naar paragraaf 2, waar mevrouw Heidkamp het net ook al over had, dan zie ik dat daar opeens een percentage wordt gebruikt van 75%. Dan kan het dus gebeuren dat voor maatwerkprojecten er toch risico's aangegaan worden en als die aangegaan zijn en je bent aandeelhouder, kan dat op enig moment doorwerken in je gemeentelijke begroting. Dat zijn wel punten waar ik graag enige aandacht voor vraag. Ik denk dat er wel over nagedacht is hoe we dat dan precies doen.

Dit is een zaak op hoofdlijnen. Ik wil voorstellen dat, wanneer straks alles geconcretiseerd is met statuten en allerlei reglementen die waarschijnlijk ook nog opgesteld moeten worden, deze vragen dan ook aan de orde komen. Misschien is het nu al op hoofdlijnen aan te geven wat het antwoord zal zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Abbema.

Mevrouw VAN ABBEMA: Voorzitter, dank u wel. Net als mijn buurman kan ik het ook niet nalaten om toch nog even te verwijzen naar de discussie rond de verkoop, want ook dat punt komt telkens weer

naar voren. Dat maakt in ieder geval voor ons als Twenterand – we hadden het graag anders gezien – dat wij op een gegeven moment ook zeggen “Je moet er met elkaar wel verder mee”. Dat maakt dat wij in dit verhaal rond het strategisch aandeelhouderschap ons in grote lijnen kunnen vinden in het voorstel zoals het er nu ligt.

Wij hebben daarbij twee aantekeningen en dat zijn voor ons toch wel principiële punten. Ik wil ze hier even naar voren brengen. Het eerste punt is het verplicht aanleveren van biomassa. Het is ook al door een aantal gemeenten genoemd. Wij hebben daar ook grote moeite mee. Wij zouden daar niet in mee willen gaan. Het heeft ook alles te maken met lopende projecten die er zijn en wij vinden ook dat de gemeenten alle ruimte moeten hebben om met name bij dit soort stromen eigen lokale keuzes te kunnen maken. Dus op dat punt zouden wij het amendement dat al door Hof van Twente rondgestuurd is willen volgen.

Het tweede punt dat voor ons toch wel enigszins principieel is gaat over de garantstellingen. Het is al door een aantal genoemd. Wij hebben ook grote moeite met garantstellingen. Wij vinden het ongewenst dat de risicoparagraaf van deelnemende gemeenten, waar wij onszelf ook toe beschouwen, verder kan worden belast. Ook al spreek je dan van 100% instemming daarmee. Mijn buurman noemde net al even bij maatwerkprojecten een getal van 75%. Wij hebben daar moeite mee. Wij zouden dat niet willen voorstellen vanwege de risico's.

Een ander punt, dat door Haaksbergen genoemd is, is de mogelijkheid van een besloten vergadering onder geheimhouding. Dat is een punt waarbij wij ons graag zouden willen aansluiten. Wij hebben namelijk ook gemerkt dat waar wij als gemeente vragen hebben gesteld over zaken waar wij ons als gemeente ernstig zorgen over maken, namelijk de tariefstellingen van het aanbieden van het afval, het heel erg moeilijk is om daar een goed, helder en transparant antwoord op te krijgen. Wat ons betreft is dat niet gelukt, dus wij zouden ook graag in die suggestie willen meegaan. Of dat er een mogelijkheid is om toch nog wat gericht informatie te geven waarvan ook het Dagelijks Bestuur of de Regio zegt: “Het is niet verstandig dat dat naar buiten komt”.

Voorzitter, hier laat ik het eerst even bij. Gehoord de verdere discussie overwegen wij, met name over het punt van garantstellingen, om alsnog met een amendement te komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Ja voorzitter, we komen zo langzamerhand tot een eind waar het er inderdaad om gaat toch een bestuurlijke keuze te maken. Waarom noem ik dat zo? Omdat niemand enkelvoudig recht heeft op de wetenschap van de glazen bol. En dat is natuurlijk in dit gehele geheel wel een beetje lastig. We hebben te maken met het mooie concern en daarnaast hebben we geplaatst het fenomeen financiering van de Agenda van Twente. We doen dat via extra dividend. Dat betekent dat we in feite op dat mooie concern een extra appèl doen in financiële zin. Bij stijgende omzetlijnen en margelijnen en al dat soort dingen is dat natuurlijk allemaal fantastisch. Daarom zeg ik “Niemand heeft het recht van de wetenschap van de glazen bol”. Dat is moeilijk te zeggen.

Vandaar ook nog een paar punten. Eerste punt het verhaal van het aandeelhouderschap. Daar is Tubbergen het mee eens.

Ten aanzien van de garantstelling niet. Wat dat betreft ben ik het met wat mevrouw Heidkamp als eerste inbracht eens: lening met een renteopslag voor het risico. Misschien zit daar nog een ander thema bij. Ik vind dat het uiteindelijk erom gaat dat we – dat is ons aller belang, nu maar ook in de verdere toekomst – een uitermate gezonde onderneming Twence dienen over te houden. Maar dat we ook aan de andere kant de financiering van de Agenda van Twente veiliggesteld willen hebben en hopen op na deze planperiode nog weer een. En dan gaat het Twence nog steeds hartstikke crescendo. Dus de thematiek, ik heb het eerder voorgesteld, misschien toch een gedachtebepaling om nog eens een keer na te denken over: kunnen we misschien toch nog ietsjes tunen met die lening om op een gegeven moment een alternatieve financieringsvorm te hebben als achtervang, zodat we niet een te groot beroep op de dividendlijn doen wat ons vervolgens op een gegeven moment nog verder in de positie brengt van bij wijze van spreken toch een soortement van garantstelling terwijl we het via de leningsvorm doen? Maar dat we in ieder geval gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor die onderneming dragen. Dus het gaat er even een beetje om, voorzitter, daarom heb ik dat net ook bij het eerdere agendapunt gezegd, dat het misschien toch ook nog goed is om eens eventjes opiniërend en in informele zin met elkaar te spreken omdat we twee belangen veilig moeten stellen. Dat is in onze beleving niet geheel zonder risico's omdat daarnaast natuurlijk ook nog de thematiek is dat wij allen verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de lastenontwikkeling bij onze burger. Dus kortom, er zijn behoorlijk wat omheiningen geplaatst waar we ook nog binnen moeten blijven. Dan is dus even de vraag of inderdaad onze toolkit daar voldoende op toegerust is. Ook bij een slecht-weer-scenario.

Kortom voorzitter, als laatste wordt een opmerking gemaakt over van wat leveren we nou: Tubbergen gaat ervan uit dat iedereen dat levert wat men nu ook levert.

De VOORZITTER: De heer Meinders.

De heer MEINDERS: Dank u, voorzitter. Voorzitter, op de eerste plaats wil ik namens Dinkelland de mensen bedanken die gewerkt hebben aan deze nota. Het is een duidelijk stuk waarin naar onze mening alle aspecten goed aan bod komen. Onze dank daarvoor. De gemeente Dinkelland kan akkoord gaan met het voorstel van het Dagelijks Bestuur voor de Regioraad op de volgende punten na.

De gemeente Dinkelland is voor individueel aandeelhouderschap dat naar onze mening past bij de grootte van betrokkenheid, ook direct aandeelhouderschap en geen aandeelhouderschap op afstand. Wij zijn geen voorstander van het voorstel voor x aandelen. Op dat punt kunnen wij ons vinden in het voorstel zoals verwoord is door de gemeente Almelo in het bericht van 9 oktober. Dus voor individueel aandeelhouderschap tegen x aandelen.

Met betrekking tot de duurzaamheid hebben wij de volgende opmerkingen. Wij ondersteunen onvoorwaardelijk dat men in het strategisch planvoorstel inzet op duurzaamheid, maar deze inzet dient zo min mogelijk van negatieve invloed te zijn op de rentabiliteit van Twence. De gemeente Dinkelland is tegen het verplicht aanleveren van biomassastromen aan Twence. Als gemeente Dinkelland willen wij wel ons verplichten dat, als wij biomassa aanbieden om te verwerken, wij dat aan Twence aanbieden. Wij willen zelf bepalen wat wij aanleveren en wat niet. Wij moeten bijvoorbeeld ook hout houden voor onze paasvuren (gelach). Ten slotte zijn wij van mening dat de regio de leverplicht van 220 duizend ton brandbaar huishoudelijk afval dient te laten vervallen. Deze regelgeving past niet bij het streven naar duurzaamheid. Alle gemeenten trachten de afvalberg te verkleinen en via de achterdeur zouden we gestraft kunnen worden voor onze inspanning. Als we duurzaam willen zijn, dan is een leverplicht niet te verkopen. Gezien de positie van Twence is het naar onze mening ook niet noodzakelijk. Als het niet noodzakelijk is, dan is het voor een ieder zoals ik ook eerder aangegeven heb ook niet gewenst in het kader van duurzaamheid. Tot zover het standpunt van Dinkelland.

De VOORZITTER: De heer Ter Beke.

De heer TER BEKE: Wij kunnen instemmen met het individueel aandeelhouderschap. Daar is in de raad uitgebreid over gesproken. Wat voor ons impliceert dat het vrij beschikbaar dividend voor de gemeente lager gaat dan de historische cijfers; dat nemen we dan maar voor kennisgeving aan. Maar de heer Van der Vinne had het erover dat een aantal belangen veilig gesteld dient te worden. Er is nog een ander belang dat we wel veilig gesteld willen zien en dat is dat in de constructies die bedacht worden de basisuitkering van 2,5 miljoen als eerste wel overeind blijft – de basisuitkering van de gemeenten.

Er ligt een brief van de Regio over het alternatief van Kienhuis Hoving. Ons is niet helemaal duidelijk wat nu het advies op dat punt is van het Dagelijks Bestuur.

Ten aanzien van de duurzaamheidsinvesteringen, om het zo maar even te zeggen, zijn wij wel van mening dat die op zich zouden moeten voldoen aan normale eisen van rendement. Waar dat niet het geval is moet daar zeker een goed verhaal in zitten. Besluitvorming via de aandeelhoudersvergadering lijkt ons dan ook terecht opgenomen in de procedure. Laat het duidelijk zijn dat in deze moeilijke tijden wij kritisch moeten zijn bij grote investeringen.

Het laatste punt, als het dan even gaat over de drempelgrens van 5 miljoen. Over alles wat daarboven zit gaan de aandeelhouders. Dat hoeft ik verder niet te herhalen.

Ten aanzien van de biomassastromen: laten we in elk geval vaststellen dat er ruimte moet blijven voor het aanleveren aan de paasvuren. Dat kunnen we hier wel beamen. Verder moeten de tarieven transparant worden vastgesteld. Mogelijk kan een gezamenlijk inkoopbureau, eventueel Twence, iets over die mate van marktconformiteit beoordelen. En of dan bij derden marktconforme tarieven überhaupt nog in deze discussie van belang zijn: wij wagen het te betwijfelen. Dat was mijn inbreng, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Even.

De heer EVEN: Dank u wel, voorzitter. Ook Losser kiest voor individueel aandeelhouderschap.

Wij staan niet voor een garantstelling. Dus u mag geen garantstelling doen.

Wij willen zelf blijven afwegen waar we de biomassa aanbieden. Misschien heeft onze buurman dat nodig voor het paasvuur. Als we toch daarmee begonnen zijn, kunnen we daarmee verder. De huidige aanlevering van afvalstromen willen wij blijven handhaven.

We staan niet op voorhand positief tegenover experimenten vanwege het grote risico dat eraan zit. De benodigde meerderheid van 75% van het aantal stemmen voor maatwerkprojecten is voor ons een verbetering. Wij staan daar positief tegenover. Dank u.

De VOORZITTER: De heer Lansink Lotgerink.

De heer LANSINK LOTGERINK: Voorzitter, Borne stemt in met het strategisch plan aandeelhouderschap Twence met inachtneming van het feit dat wij opteren voor individueel aandeelhouderschap. Ook wij maken een opmerking over het aangaan van afvalcontracten buiten deze regeling om. Wij vinden inderdaad ook dat aanlevering van biomassa met andere partijen afgesloten moet kunnen worden.

Wij hebben nog een opmerking over het dividendbeleid. Wij vinden dat er nu nog geen uitspraken kunnen worden gedaan over dat dividendbeleid. Met name over de periode na de financiering van de Agenda van Twente. Want zoals u weet ontvangen de gemeenten nu een vergoeding op basis van het ingebrachte vermogen. Bij de start van de verbrandingsinstallaties is dat aldus geregeld. Deze vergoeding wordt nu tot uiting gebracht net als de basisuitkering. Dat vraagt een andere benadering dan de dividenduitkering gebaseerd op resultaten, wat u voorstelt.

De VOORZITTER: De heer Haan.

De heer HAAN: Dank u wel, voorzitter. De voorstellen voor de Regioraad worden bij ons in de gemeente normaal besproken in de commissie ABZM. Het is nu bij ons als milieuproject aangemerkt en daarover hebben wij in de raad gesproken. Wij hebben het dus uitvoerig kunnen bespreken. De uitkomst was dat niet iedereen voor het individueel aandeelhouderschap is. Toch menen wij dat wij in het totaal mee kunnen gaan. Wij realiseren ons daarin dat wij hoge tarieven moeten betalen met de uitkomst dat wij hopen dat de dingen weer terugvloeien. Dat zijn de afspraken zoals ze in het rapport staan – dat ze in ieder geval ingezet worden voor de Agenda van Twente.

Over de biomassastromen: wij zijn wel bereid die aan Twence aan te leveren met uitzondering van hetgeen wij misschien zelf nodig kunnen hebben voor onze houtkachels voor het zwembad. En mocht het uitgelegd worden als paasvuren, dat weet ik eigenlijk niet, maar het zwembad is voor ons van belang. Dat zouden wij graag zelf willen hergebruiken.

Ook over het dividendbeleid willen wij eigenlijk nog geen uitspraken doen. Dat zal op een later tijdstip gebeuren.

Aansluitend voorzitter, willen wij eigenlijk pleiten – horende de meeste aanwezigen hier die zijn voor het individueel aandeelhouderschap – ervoor te zorgen dat de neuzen zoveel mogelijk dezelfde kant op komen te staan zodat Twence op een goede manier gevoed gaat worden. Dat zal een vergroting zijn van de winstgevendheid van Twence zodat de economie hierdoor gestimuleerd kan worden met de Agenda van Twente. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Scholten.

De heer SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. Ook de gemeente Hof van Twente heeft in de afgelopen periode een tweetal keren vergaderd over het aandeelhouderschap Twence. Ook wij gaan voor het individueel aandeelhouderschap Twence.

Echter het Dagelijks Bestuur heeft in het voorstel de koppeling gelegd met de leveringsplicht voor al het brandbaar huishoudelijk en GFT-afval en daar zijn wij het niet mee eens. Waarbij heel nadrukkelijk het onderscheid gemaakt moet worden tussen het afval dat via de minicontainer wordt ingezameld (dat moet gewoon blijven zoals het nu is) en met name de biomassastromen die zoals in het voorstel staat ook aan Twence geleverd zouden moeten worden – in het laatste zouden we een andere stroming in willen zien. Vandaar dat wij daar een amendement voor hebben rondgestuurd. Als ik de geluiden zo hoor van alle anderen die vóór mij gesproken hebben heeft een ieder dezelfde denkrichting, in onze beleving. Het amendement wil ik dan ook indienen, met een kleine wijziging die inmiddels wel is doorgegeven, maar ik weet niet in hoeverre die is doorgegeven aan anderen. Bij onze conclusies hebben wij twee bullits staan. De tweede willen wij er nu helemaal uithalen. Dat is ook het resultaat van onze raadsvergadering van gisteravond. Ik realiseer me dat ik nu een getekend voorstel zou moeten inleveren.

De VOORZITTER: Ik ga ervan uit dat dat wel goed komt. Wij hebben het voorstel hier liggen.

De heer SCHOLTEN: Dat is in ieder geval het amendement dat wij indienen. Verder willen wij aandacht voor een drietal punten.

Dat is ten eerste de levering tegen groothandelsprijzen. Het Dagelijks Bestuur stelt voor om de duurzame energie die bij Twence wordt opgewekt tegen groothandelsprijzen aan de gemeenten te leveren ten behoeve van de gemeentelijke energiebehoeften. In feite gaat Twence hiermee steeds meer als een soortement van energiebedrijf functioneren. De vraag is of het een voordeel is dat Twence zich op deze manier ontwikkelt tot een zogenaamd energiehandelsbedrijf. Dat vinden wij eigenlijk niet in de lijn met de uitgangspunten dat Twence een nutsbedrijf zou moeten zijn. Dit is een aandachtspunt wat wij u hier mee willen geven.

Verder aandachtspunt is de positie van Essent. Essent behoudt 15% van zijn aandelen en voor zover ons bekend worden er geen pogingen ondernomen om deze 15% van de aandelen over te nemen. Dat is dus ook een aandachtspunt wat wij hier even neer willen leggen.

Dan hebben we nog – een van onze raadsleden noemde dat gisteravond een pijnpuntje – de tarieven. Op het moment dat je dus instemt, stem je expliciet ermee in dat je akkoord gaat met een hoger tarief voor de verwerking van brandbaar afval, van brandbaar restafval en GFT bij Twence, en betaal je nog meer dan de hoogste prijs in de markt. Daarvan moet je kijken hoe je er verder mee om wilt gaan. Het is toch wel een pijnpuntje waar we ook even hier aandacht voor vragen.

Tot slot zijn er wat nagekomen brieven in de afgelopen periode gekomen. Voor ons als raad is het wat lastig om daarop te reageren, met name de constructie die vanuit de Regio komt van Kieshuis Hoving, de constructie met de gouden aandelen. Die kent nogal wat mitsen en maren en die zijn naar onze mening van dien aard dat we hier eerst wel een fatsoenlijk ambtelijk advies over willen inwinnen. Qua procedure vinden wij dat dit alternatief niet echt past om nu in de besluitvorming mee te nemen, omdat er onvoldoende tijd is om dit alternatief op de juiste waarde te kunnen schatten. Dat willen wij bij deze even ingebracht hebben. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Ja voorzitter, de gemeente Enschede kan wel op hoofdlijnen instemmen met het voorstel zoals u dat hier als Dagelijks Bestuur aan ons voorlegt, met uitzondering van het aandeelhouderschap. De gemeente Enschede is een sterk voorstander van het collectief aandeelhouderschap. Want wij denken dat we de belangen in Twente meer dienen met een constructie zoals we die nu hebben en eigenlijk ook helemaal geen behoefte hebben om die nu te demonteren en heel druk te zijn met allerlei nieuwe manieren van samenwerken ook in de rol als individueel aandeelhouder. Wij vinden het heel belangrijk dat de discussie over actief aandeelhouderschap, zo noemden we het eerst, gestart is. Wij vinden het eigenlijk jammer dat die discussie nu leidt tot vooral veel energie stoppen in de structuur. Wij vinden eigenlijk dat het ons wat afremt van het met volle energie discussiëren over de inhoud. Wij hebben dat op een gegeven moment wel zelf opgepakt omdat we ons ook realiseren dat duurzaamheidsbeleid natuurlijk vooral ook een lokaal beleid is en wij het belangrijk vinden om in het contact met onze bevolking te kijken wat je kunt doen aan energiebesparing, aan alternatieve projecten voor energieproductie; en vooral ook aan wat we kunnen doen aan het voorkomen van het ontstaan van afval en hoe we ervoor kunnen zorgen dat we ook aan recycling doen waardoor we ook afval als grondstof gebruiken in plaats van het alleen maar in de container stoppen. We hebben daar een interessante discussie over gehad. Overigens met verschillende maatschappelijke organisaties daarbij aanwezig, o.a. Twence en ook Twente Milieu, maar ook een kennisinstituut als Saxion en de Universiteit Twente. Wij zijn ervan overtuigd dat het heel erg nodig is om veel concreter invulling te gaan geven aan deze agenda, en dat het ook kan. Dat er prospectussen zijn die je gewoon kunt kopiëren, al is het maar voor onze bureaus, en dat we ervoor kunnen zorgen dat we daar tempo in zetten in deze regio, dus vooral op de inhoud van de zaak nu werk maken van brede activiteiten. Wij voelen ons in zekere zin best wel aangemoedigd, ook door dit stuk, om dat te doen vanuit onze eigen lokale verantwoordelijkheid.

Maar we zouden graag zien dat we die energie toch meer samen eronder zetten. De kans van versnippering dreigt nu. Wij hebben eigenlijk het idee dat ook de stroperigheid van de besluitvorming ons wacht. Wat dat betreft wensen wij u allen een hele slagvaardige aandeelhoudersvergadering toe, maar wij denken dat het best wel moeite zal kosten om die verhoudingen in de nieuwe situatie zo in te richten dat dat sneller gaat dan wij nu met elkaar gaan.

Voorzitter, tegelijkertijd realiseren wij ons heel goed dat wij op weg naar deze vergadering – dit signaal weer afgevend – de situatie zouden aantreffen zoals die zich hier weer voordoet. Wij zitten nu helemaal niet vreselijk principieel tegen te sputteren en met zware amendementen te proberen iedereen alsnog over de streep van de opvatting van Enschede te krijgen. Juist omdat we respect hebben voor alle zorgvuldigheid die alle gemeenten betrachten om deze stukken goed te bespreken en u als Dagelijks Bestuur met dit voorstel uiteindelijk niet voor niets met deze conclusie bent gekomen. Overigens is het dan natuurlijk wel opvallend dat een aantal van onze collegeleden in onze eigen gemeente ons als gemeenteraad dit voorstel doen zoals ik nu verwoord, namelijk een collectief aandeelhouderschap. Dat is niet afgedwongen in de raad, dat is voorgesteld door ons eigen college.

Ik denk dat het goed is dat u zich realiseert dat wij vanavond dus op dat punt uit de voeten zullen kunnen met de uiteindelijke besluitvorming, mits de paar angeltjes die eraan zitten toch op een goede manier in de statuten worden geregeld. Want het hele verhaal van individueel aandeelhouderschap maakt ook weer dat verkoop heel goed mogelijk. Dat is ook de bedoeling van sommigen gemeenten, naar wij begrepen in het verleden. Dat betekent natuurlijk dat bij ons toch de vraag rees wat dat bete-

kent voor de lasten die bij andere gemeenten worden gelegd als die in preferred position die aandelen moeten gaan kopen. Dan wens ik ons allen met elkaar veel succes, want dan moeten wij dus tientallen miljoen euro's op tafel leggen omdat misschien een van de gemeenten denkt "Ik vind het wel fijn om onze aandelen te verkopen". En hoe gaan we dat dan doen? Die vraag hebben wij ook aan ons college gesteld en daar kregen we eigenlijk niet zoveel helderheid over. We maken ons behoorlijk zorgen over wat nu de intenties zijn van partijen om dat individueel aandeelhouderschap in te zetten en de gevolgen die wij natuurlijk met elkaar kunnen krijgen op het moment dat inderdaad de gang naar verkoop dreigt. Er staat onder paragraaf 3.3 dat het dan aangeboden moet worden aan onze andere gemeenten, maar die moeten dan wel het geld op kunnen brengen. U weet allemaal dat het ding dat wij daar hebben, dat prachtige bedrijf moet ik natuurlijk zeggen, een behoorlijke som geld waard is en dus te verwachten is dat er ook bedragen over tafel zullen moeten gaan.

Voorzitter, als het gaat om de duurzaamheidsagenda – ik zei het net al – zouden we heel graag zien dat we daar met elkaar aan trekken. Op het moment dat het individueel aandeelhouderschap wordt ingevoerd, zouden we ook graag zien dat wij met elkaar afspraken maken over hoe we de bedrijfsmatige kant van die agenda met elkaar gaan doen. Wordt dat nog onderwerp van gesprek hier of laten we dat helemaal over aan onze eigen gemeenten en hebben we niets gemeenschappelijks meer? Wij zouden graag zien dat we er toch een vorm voor vinden om daar ook degelijk met elkaar over te praten, om ook los van de aandeelhoudersvergadering ons beleid op te maken.

Kijk ik naar het punt van de transparantie, onder paragraaf 3.4.3 – een aantal partijen zei het net al – dan denk ik dat het heel belangrijk is dat de aandeelhouders wel alle informatie krijgen die zij nodig hebben om de situatie te kunnen beoordelen. Dus ik geloof dat er een voorstel in de maak is om dat te bereiken. Eventueel in ieder geval als het nodig is dan zo te vergaderen dat die openheid naar de aandeelhouders optimaal gegarandeerd kan worden. Vanuit Enschede hebben we daar geen stevig debat over gehad, zeg ik u eerlijk, maar het lijkt mij heel verstandig dat we in ieder geval zorgen dat daar waar wij als aandeelhouders zelf ook over gaan en dat niet helemaal afhankelijk maken van de visie van de Raad van Commissarissen.

Dan de garantie van de 80 miljoen. Belangrijk is natuurlijk dat die er uiteindelijk wel uit gaan komen. Dan is natuurlijk de rentabiliteit van het bedrijf een belangrijk punt. De al dan niet verplichte winkelnering heeft daar natuurlijk ook mee te maken. Ik begrijp heel goed dat de beslissing om bepaald afval ook voor andere doelen te gebruiken dan het te verbranden bij Twence ook niet wordt betwist, zeker niet met de huishoudelijke voorbeelden zoals die hier over tafel zijn gegaan. Aan de andere kant: volledige vrijheid, blijheid, waar we bij wijze van spreken het risico lopen dat het allemaal niet ernaar toe gaat en iedereen het naar andere locaties gaat brengen, willen we met elkaar ook niet bereiken. Dus ik denk dat het goed is dat we daarom ook aan het Dagelijks Bestuur vragen hoe u recht kunt doen aan deze opmerkingen en toch zorgen dat we met elkaar – daar zijn de lopende contracten natuurlijk ook voor een deel bruikbaar voor – de zaken op dat punt niet alle kanten op laten schieten. Zodat we ook die winstpositie creëren die we graag willen om ervoor te zorgen dat uiteindelijk het bedrag voor de Agenda van Twente en de Innovatieroute eruit komt. Als we daarvoor de truc van het gouden aandeel kunnen inzetten, dan lijkt ons dat op zichzelf een goede. Hoe je dat straks dan allemaal statutair weer regelt en wat het Dagelijks Bestuur dan precies wil gaan doen, dat krijgen we neem ik aan wel in de volgende fase. Maar dat we dat veilig moeten stellen met een juridisch houdbare en harde constructie, dat lijkt ons een goede inschatting van het Dagelijks Bestuur. Het is goed dat daar een juridisch advies over is gevraagd. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Ligtenberg.

De heer LIGTENBERG: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik namens onze gemeente Rijssen-Holt en de waardering uitspreken voor het document dat nu ter bespreking voorligt.

Wat betreft het aandeelhouderschap is Rijssen-Holt en voor het individuele aandeelhouderschap.

Door andere partijen is ook gesproken over de levering van de biomassastromen. Wij stemmen niet in met de leverplicht van deze biomassastromen.

Wat betreft het punt leveringen die niet zouden moeten conflicteren met het aanbestedingenbeleid: als Rijssen-Holt en zouden wij graag voor een onafhankelijk onderzoek willen pleiten.

De heer WESTENDORP: Ik heb u niet goed kunnen volgen, zou u dit laatste even willen herhalen.

De heer LIGTENBERG: In de stukken staat in mijn beleving bij de werkgroep beleid iets over andere afvalstromen, Kienhuis Hoving wordt hier aangehaald. In ons overleg in commissieverband is daarover gesproken en is door Rijssen-Holt en nadrukkelijk aangegeven dat wij daar graag een onafhankelijke module zouden willen hebben. Omdat er juridisch kennelijk toch wat haken en ogen aan zitten.

De heer WESTENDORP: Ik heb geen idee waar het over gaat.

De heer LIGTENBERG: Het gaat daarbij om bladzijde 11 van de werkgroep beleid: Aanbesteding wettelijke aspecten.

Voorzitter, ik ga even verder. Wat betreft de tarieven dividendbeleid: daar zijn in deze zaal een aantal opmerkingen over gemaakt. Wij zijn benieuwd naar de beantwoording van de zijde van het Dagelijks Bestuur.

Als het gaat om 6 gemeenten en het gouden aandeel, preferent aandeel, daar hebben wij in Rijssen-Holten toch wel wat moeite mee. Dan wil ik het hierbij laten.

De VOORZITTER: De heer Schouten.

De heer SCHOUTEN: Door de snelheid waarmee u mij net het woord gaf, ben ik vergeten een opmerking te maken in deze vergadering. Die is weergegeven in de brief die wij hebben laten rondgaan vanuit het college en ook vanuit het Dagelijks Bestuur. Het gaat om de kwestie van de waarborg van 80 miljoen euro, waarbij wij van mening zijn dat daar niet voor nodig is dat te doen via de constructie van het gouden aandeel, maar dat het ook op een eenvoudige wijze geregeld kan worden via een aandeelhoudersovereenkomst. De heer Meinders heeft daar net naar verwezen en ik wil dat toch even naar voren brengen om dat duidelijk te maken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik stel voor dat we even een minuut schorsen en dat we nog even een heel kort vooroverleg kunnen hebben voordat de beantwoording plaatsvindt. De vergadering is geschorst.

Schorsing van 22.50 – 22.55 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de heer Westendorp.

De heer WESTENDORP: Voorzitter, met dank aan de enkeling die een compliment heeft gegeven aan de opstellers van het rapport, geef ik deze graag door aan de ambtelijke ondersteuning die werkelijk een hoogwaardige en goede klus geklaard heeft (applaus). Ik moet zeggen dat de sfeer in de stuurgroep ook alleszins goed geweest is. Ik constateer ook met vreugde dat er vrij brede steun is voor dit toch in aanvang zeer ingewikkelde probleem. Er zijn een aantal dingen waarover men het niet eens is in z'n totaliteit, maar waar zich wel duidelijk een meerderheid aftekent zoals bijvoorbeeld bij het individuele aandeelhouderschap. Dat wij niet ingaan op de tegenargumenten wil niet zeggen dat wij daar niet met belangstelling kennis van hebben genomen. Ik kijk ook een beetje op de klok, daartoe gemaakt door de voorzitter.

Een discussiepunt is wel de biomassa. Ik haal het amendement ingediend door Hof van Twente erbij. Een eerste constatering van wat daarin staat is dat het Dagelijks Bestuur van de Regio voorstelt de gemeenten te verplichten om al het GFT te laten verwerken door Twence. Die verplichting heeft u al heel lang. Zo staat het ook in het rapport. Wij allen zijn contractueel verplicht om het GFT aan Twence te leveren. De motie zou dus moeten gaan, niet over GFT, maar alleen over biomassa niet zijnde GFT. Als we het daar over eens zijn, moeten we toch even naar de sinaasappelhandel. Want dat is het verhaal waar we het wel over hebben. Wij hebben een eigen bedrijf. Over dat eigen bedrijf is een aantal opmerkingen gemaakt: het moet een krachtig bedrijf, een renderend bedrijf zijn enz. enz. Dan zou je toch denken dat je er dan ook voor zorgt dat dat bedrijf zoveel mogelijk te doen heeft en zoveel mogelijk afval aangeleverd krijgt en zich zoveel mogelijk een positie op de markt kan verwerven zodat er ook andere afvalstromen naar dat bedrijf toe getrokken kunnen worden. Nu heb ik een supermarkt en omdat ik niet zoveel sinaasappels omzet, kan ik mijn sinaasappels niet zo goedkoop inkopen als de supermarkt om de hoek. En nu zegt de gemeente: "Wij gaan om de hoek de sinaasappels kopen omdat het goedkoper is voor onze bewoners. Wij willen daar vrij in zijn". Het heeft niet te maken met de kwaliteit van de sinaasappels. Ook de kwaliteit van afval is niet zozeer bepalend voor de prijs, maar de hoeveelheid van afval is bepalend voor de prijs. Dat is hetzelfde als de kleinhandel. De sinaasappels die u om de hoek koopt, maken dat de winkel om de hoek goedkoop kan blijven leveren en dat uw eigen sinaasappels duur blijven. Als u op een gegeven moment sinaasappels uit eigen winkel gaat kopen, dan kan dat bedrijf zich bij de sinaasappelinkoop een betere positie verwerven en kan dat bedrijf ook sterker worden in deze handel. Dat zou ook heel logisch zijn, moet ik u eerlijk meegeven. Het is aan u om daar uiteindelijk een besluit over te nemen. Of u nu de biomassa verplicht wilt stellen, dan wel toch op z'n minst op wilt nemen dat het uiterst gewenst is.

Over maatwerkprojecten. Daar is ook over gesproken: 75% van de gemeenten moet het erover eens zijn, wil de gemeente opdrachten geven voor maatwerkprojecten. Dan heb je het over een niet 100% instemming van alle gemeenten zoals dat bij garantstelling het geval is. Er is ook een verschil tussen maatwerkprojecten en garantstelling. Een maatwerkproject is een opdracht aan een bedrijf. Dat bedrijf voert de opdracht uit en u krijgt een product. Er kan een risico in zitten voor het rendement van het

bedrijf naast een kans voor duurzaamheid. Maar laten we het even financieel bekijken. Daarbij is dus de overweging dat we het daar wel in overgrote meerderheid over eens moeten zijn dat we dat op die manier door ons bedrijf laten verrichten zodat de positie van ons bedrijf niet in gevaar komt. Maar we hebben niet dezelfde risico's en dezelfde schaal van risico's als bij garantstellingen. In het voorstel staat dat garantstellingen alleen bij 100% instemming van gemeenten worden afgegeven. Dat heeft te maken met de gemeentelijke autonomie, zeker nu het individueel aandeelhouderschap aan de orde is waar je niet meer werkt met een besluit van de Regio dat bindend is voor de begrotingen van de gemeente. Je zou dus moeten werken via de afzonderlijke besluiten van de gemeenteraden. Dan kan je niet anders doen dan zeggen dat, als een gemeenteraad niet meegaat, je niet meer met z'n allen een besluit kunt nemen wat de garantstelling betreft. Dan zou je dus andere oplossingen moeten zoeken in de voorkomende gevallen. Puur voortkomend uit het feit van individueel aandeelhouderschap. Enerzijds is ook het argument hiervoor geweest dat een aantal gemeenten in bepaalde jaren in de begroting hebben opgenomen dat ze geen garantstellingen mogen geven naar buiten uit. En als er gemeenten zijn die dat doen, kun je het dus ook niet met 100% instemming bij dit soort dingen doen. Dus het voorstel zoals het er staat lijkt mij volledig tegemoet te komen aan de wens van u. Als er ook maar een gemeente is die zegt "Nee, we doen het niet", dan is er dus geen garantstelling. Ik denk dat het dan niet nodig is om op te nemen dat garantstellingen in het algemeen niet kunnen, want je moet denk ik toch de deur openhouden voor het geval er een situatie komt dat de gemeente kan zeggen "We doen het wel".

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter, bij interruptie. Er komt bij mij een vraag op. Is het mogelijk, denkt u dat in bepaalde situaties de aandeelhouders beslissen dat de garantstelling niet van allemaal wordt gevraagd, maar van een aantal gemeenten? Dan speel je het toch uit en kun je op dat moment toch bijvoorbeeld ook risico's toewijzen aan degenen die die risico's wel willen lopen.

De heer WESTENDORP: Juist, en we kunnen ook andere leningen van gemeenten aan Twence verstreken en dergelijke. Dat is allemaal mogelijk

Er is ook gesproken over: alle projecten boven de 5 miljoen moeten via de aandeelhoudersvergadering lopen. Dat heeft het bestuur ook bediscussieerd en gezegd: Er zijn zoveel grote investeringen bedrijfsmatig in zo'n bedrijf als Twence waar je eigenlijk als aandeelhouders moet vertrouwen op het management om die besluiten te nemen. Bij de besluiten en de investeringen die zeg maar gaan over vernieuwende zaken voor het bedrijf – een nieuwe verbrandingslijn en overname en dergelijke – wil je als aandeelhouder wel de vinger aan de pols houden. In de trant van die scheiding zijn deze bedragen genoemd, maar het is net als alle vaststellingen van bedragen: waar zet je ze neer? Zet je ze op 5 of zet je ze op 10? De stuurgroep heeft gemeend dat deze 5 naar 25 de juiste waren, maar als er betere inzichten zijn dan de onze, dan graag.

Er is gevraagd naar het voordragen van commissarissen. De Algemene Aandeelhoudersvergadering kan een voordracht afwijzen. Dat is het antwoord op de vraag die gesteld is. De Algemene Aandeelhoudersvergadering kan zeggen: "Deze voordracht wensen wij niet te honoreren, komt u maar met een nieuw voorstel". Dan zijn dus de bezwaren daarmee ondervangen.

De heer Backhuijs vraagt naar optimale kosten en wenst minimaal te betalen. Als verantwoordelijke voor de financiën van de Regio is het bij mij altijd zo. Daar kunnen we het misschien na de vergadering wel bij een glaasje wijn over hebben.

De Algemene Aandeelhoudersvergaderingen zijn besloten. Zij zijn altijd besloten, want het zijn vergaderingen van aandeelhouders van het bedrijf. Dus het zijn geen openbare vergaderingen. We behoeven dus ook niet te discussiëren over het besloten maken van vergaderen.

Wij besluiten vandaag niet over het bijzondere aandeel. Daar komt een apart voorstel over. De opmerkingen die u gemaakt heeft worden uiteraard meegenomen bij de voorbereiding van de besluiten. De 2,5 miljoen basisdividend blijft overeind, is prioritair, en daarna komt de 8 miljoen voor de Agenda van Twente.

Er was ook een vraag over het dividendbeleid na de contractperiode. Het lijkt mij verstandig om dat af te wachten tot die contractperiode ten einde loopt.

Dan het punt van Tubbergen: u kunt garantstellen, u kunt lenen aan Twence zoveel u wilt als Twence het interessant genoeg vindt.

En dan de vraag over de werkgroep beleid, waar ik even naar geïnformeerd heb omdat het niet een van de punten van de besluitvorming was op zich (bladzijde 11 van de werkgroep beleid). Aan de tekst zoals die hier staat, ligt een zeer juridisch advies ten grondslag. Als u hier meer van wilt weten dan is het misschien goed, als u uit de vergadering komt, om nog even met onze specialist hierover te spreken. Ik denk dat het anders hier te diepgaand wordt.

De heer LIGTENBERG: Bij interruptie. Dus u geeft hiermee aan dat het hier gaat om een waterdichte vaststelling.

De her WESTENDORP: Ja.

Nog een opmerking over de verplichte levering. Zonder verplichte levering op zich, als principe, hadden we helemaal geen Twence gehad. Laat dat heel helder zijn. Laat dat ook leidend zijn voor de discussie over biomassa. We willen in de toekomst een sterk bedrijf hebben. Dus nogmaals, hetzelfde argument.

Er is ook gesproken over Twence als energiebedrijf. Ja, Twence is een nutsbedrijf. Dat hebben wij zo genoemd in het voorstel. Twence als energiebedrijf is een ontwikkeling. Dat is nu al aan de gang en zal ook aan de gang blijven. Energie kost geld en moet verkocht worden. Energie is handelswaar. Dus uiteraard is Twence een energiehandelsbedrijf. Dat hoort bij het hebben en produceren van grondstoffen en energie, maar wel met de uitgangspunten van een nutsbedrijf. De winsten moeten ten goede komen van enz. enz. enz. Daarom is het leveren aan gemeenten met groothandelsprijzen natuurlijk een hele goede. Daar heeft zowel het bedrijf een goede positie mee, maar ook u als gemeente kunt daar uw voordeel mee doen.

Dan de vraag om recht te doen aan de opmerkingen die gemaakt zijn in het kader van het uitwerken. In zijn algemeenheid is dat natuurlijk aan de orde. Bij het verder uitwerken van deze stukken komt de statutaire verwerking en dergelijke. Uiteraard zal het Algemeen Bestuur van de Regio het de plek geven die het toekomt.

En dan als moeilijkste en laatste punt: het afval voor de paasvuren en voor houtkachels. Ik heb de hoop dat u zo'n warm zwembad maakt, en dat wordt heel groot heb ik begrepen, dat u zoveel hout nodig heeft dat u ook de inkoop van grondstoffen en hout bij Twence zult kunnen opnemen in uw begroting. Dat zal geen gedwongen winkelnering zijn, maar ik wil u wel erg urgeren om daarbij Twence niet over te slaan en dus ons houtafval en onze bossen daarvoor te gebruiken.

Ik denk, voorzitter, dat ik hiermee de meeste punten heb aangeroerd.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik maak nog een korte tweede ronde. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Ja voorzitter, ik moet u zeggen dat, als we ertoe overgaan om aan de inbreng van een minderheid geen aandacht te besteden, we hier vaak snel klaar zijn. Zo voel ik mij een beetje op dit moment, eerlijk gezegd. De grootste stad in deze regio staat voor een kwart van de inwoners en u vindt het niet de moeite waard om iets te zeggen over de argumenten die ik hier op tafel heb gebracht namens mijn gemeenteraad die zeer serieus over dit onderwerp vergaderd heeft. U vindt het zelfs niet belangrijk om antwoord te geven op de vraag wat er gebeurt op het moment dat tot verkoop wordt overgegaan bij een van de aangesloten gemeenten. En dat is echt een hele fundamentele vraag.

De heer WESTENDORP: Die ben ik vergeten.

Mevrouw VAN HEES: In die zin ben ik enigszins teleurgesteld over de mate waarop u serieus naar mijn inbreng hebt geluisterd. Ik vind het heel belangrijk om in ieder geval in deze vergadering aan te geven dat wij ons zeer zorgen maken over de cohesie in deze Regio als het gaat om het beleid en ook als het gaat om de financiële consequenties die deze stap zal hebben voor het gedrag dat de gemeenten zullen gaan krijgen in relatie tot Twence, in relatie tot de gevolgen die het allemaal ook heeft voor afvalstromen en voor afvalbeleid. Ik denk dat het belangrijk is dat dat geluid in ieder geval vanuit Enschede hier duidelijk wordt neergelegd. Ik zal me vervolgens nadrukkelijk ook aansluiten bij de besluitvorming. En overigens de uitwerking van die punten: dat is natuurlijk geen lippendienst. Het is belangrijk om te waarborgen dat wij uiteindelijk ook de consequenties van het aandeelhouderschap, als het gaat om winstuitkering maar ook als het gaat om besluitvorming over beleid, goed vastleggen. Ik begreep uw antwoord op dat punt niet helemaal, maar ik hoef dat niet per se vanavond te hebben. Dat kan ik wat mij betreft bij de uitwerking tegemoet zien.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Ter Schure.

De heer TER SCHURE: Dank u wel, voorzitter. Toch even een korte reactie op de beantwoording over de biomassa. Uiteraard hebben wij de contractuele verplichting om dat wat onder het GFT valt aan Twence aan te leveren. Wij hebben ook niet de intentie om dat elders aan te leveren. Misschien nog een opmerking om het in de massa te zetten, in die biomassa. Er is een vergelijking gemaakt. Wanneer we het over biomassa hebben, ja dan denk ik dat de omzet van Twence daar niet zo heel veel meer door zal groeien. Dat zou maximaal 2 tot 3% aan massa meer zijn. Zo ingewikkeld is dat verhaal voor Twence niet. Terwijl – daar heb ik het in het verleden ook in het portefeuillehoudersoverleg over gehad – de werkgelegenheid bij andere bedrijven hier in onze eigen regio dan in gevaar zou kunnen

komen? Ik zou zeggen: dat gevaar komt er niet, ook niet wanneer de biomassa niet ernaartoe gebracht zou worden.

De VOORZITTER: De heer Scholten.

De heer SCHOLTEN: Ja voorzitter, even een reactie op het sinaasappelverhaal van de heer Westendorp waarin het woord wenselijkheid werd genoemd. Daar hebben wij in het amendement dat voorligt ook rekening mee gehouden. Er staat ook heel uitdrukkelijk de toevoeging in: "behalve indien vanwege deelname aan specifieke duurzaamheidsinitiatieven", dus in dat opzicht komen wij heel nadrukkelijk tegemoet aan het verhaal van de wenselijkheid die u zojuist daar geschetst heeft. Verder handhaven wij het amendement.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga het rijtje af. Als u niet hoeft, dan is dat prima. De heer Meinders.

De heer MEINDERS: Ik heb nog geen antwoord gekregen op de leverplicht van 220 duizend ton, of daar ook een wijziging in kan komen. Ik heb de opmerking gemaakt dat dat nu in het contract staat. Wij zijn wat angstig dat we in de toekomst daardoor misschien wel een claim zouden kunnen krijgen die we niet wenselijk vinden. En wat uw sinaasappels betreft, wij zeggen als Dinkelland: je eigen boomgaard moet je eerst zelf kunnen opeten en je moet niet verplicht zijn om aan anderen te leveren. Voor eigen gebruik moeten we de sinaasappels ook zelf kunnen houden.

De VOORZITTER: Dit voorbeeld gaat uit de hand lopen (gelach). De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Voorzitter, Tubbergen wil in hoge mate de inbreng van mevrouw Van Hees in eerste termijn ondersteunen. En dat brengt mij eigenlijk tot het volgende. Er zijn vanavond door heel veel partijen, natuurlijk rechtdoend aan de besprekingen in de verschillende raden, heel veel punten ingebracht. Ik zit me echt af te vragen of het niet wijs zou zijn om dit onderwerp in twee termijnen te bespreken. Dat betekent dus dat we nu de eerste termijn gehad hebben. Wij hebben de inbreng van alle individuele gemeenten achter ons. Dan krijgen we vervolgens focus op het gewogen eindoordeel van het Dagelijks Bestuur – want er werd ook gevraagd om nog wat onderzoek en dat kan dan ondertussen ook verricht worden – en dan zouden we de volgende stap nemen naar de daadwerkelijke statutaire vertaling. Ik denk dat we daarmee beter recht doen aan een uitermate ingewikkelde materie. Hier wordt natuurlijk, hoe dan ook, een groot appèl gedaan op de toekomstige cohesie ten opzichte van dit gezamenlijke product.

De VOORZITTER: Ik wil even direct hierop reageren. Ik heb zelf als voorzitter van deze vergadering ook even gekeken hoe het nu gaat lopen en of we komen tot een consistente besluitvorming. Ik heb zelfs even overwogen wat u nu voorstelt. Mijn opvatting daarover is de volgende. Ik denk dat er nu voldoende discussie is geweest om op de hoofdlijnen zoals in de besluiten worden gevraagd, nu ook besluiten te nemen. De statutaire uitwerking komt sowieso terug. Omdat u hiermee als het ware de weg vrijmaakt voor die statutaire uitwerkingen en u aangeeft op welke manier, binnen welke bandbreedte, die uitwerking moet plaatsvinden. Dus in die zin zou ik uw voorstel niet willen volgen, maar ik begrijp het heel goed. Ik denk dat als je kijkt hoe het nu ligt, er in voldoende mate consensus bereikt kan worden op de hoofdlijnen van het voorstel. Daar kunnen we straks nog wel even over praten. Ik stel voor om eerst de ronde nog even af te maken. Mevrouw Van Abbema.

Mevrouw VAN ABBEMA: Voorzitter, dank u wel. Die sinaasappels, daar wil ik toch nog even wat over zeggen.

De VOORZITTER: Dat vreesde ik al.

Mevrouw VAN ABBEMA: U ontkomt er niet aan als u met dergelijke aansprekende voorbeelden begint. Maar eerst even dit: de beantwoording van de heer Westendorp was wat ons betreft zeer duidelijk. Vooral ten aanzien van de garantstelling, dat was, is en blijft voor ons best een zwaar punt, maar wij realiseren ons inderdaad dat die 100% lokale autonomie een zekere waarborg geeft. Dat je dat eigenlijk ook in je eigen begrotingen opneemt. Wij hadden het liever anders gezien, maar de waarborg is op zich voldoende. Wij kunnen daarmee instemmen. Dus wat ik aangekondigd had om dit te gaan amenderen, ga ik op dit moment niet doen.

Wel even nog wat anders, want u hebt een aantal behartigenswaardige dingen gezegd. U hebt het gehad over een krachtig bedrijf en dat we met elkaar ook moeten zorgen dat dat bedrijf zoveel mogelijk beter wordt. Dat kunnen wij op zich best onderschrijven, maar hoever willen wij met z'n allen als aangesloten gemeenten daarin gaan? Met andere woorden: hoe duur willen wij onze sinaasappels maken, als wij ons ervan bewust zijn dat het afvalwereldje best wel heel erg veranderd is en ook nog veel meer gaat veranderen? Sinds 1990, sinds Twence opgericht is ongeveer, is er al inderdaad het een en ander veranderd. U hebt gelijk als u zegt dat zonder verplichte levering wij geen Twence hadden gehad. Dat is ook zo. Maar goed, in die 19 jaar is er een heleboel veranderd en ik constateer in ieder geval uit de signalen die ik ook her en der uit Nederland krijg dat wij een overcapaciteit hebben aan afvalverbranding. En ik constateer ook dat dat alleen maar gaat toenemen. Daar zijn wij nog niet

van af. En ik constateer ook dat het afval wat Twence nodig heeft veel meer is dan wat wij hier in de regio aanleveren. Dat wij dus heel erg afhankelijk zijn van commercieel afval. We hebben ook al gezien in de aanbesteding die er gedaan is, waar wij ook vragen over gesteld hebben aan Regio en Dagerlijks Bestuur, dat er behoorlijk verschil gaat ontstaan in de tarieven. Laten wij ons ervan bewust zijn dat wij met elkaar die dure sinaasappels betalen. En ik vraag mij af: hoe duur willen wij de sinaasappels nog laten worden met elkaar? Voorzitter, dat zijn zaken waar wij nu op dit moment geen antwoord op geven. Dat betekent voor ons in ieder geval wel als gemeente dat wij, nu de verkoop niet gewoon door is gegaan, wij het individueel aandeelhouderschap dan maar als second best ook gaan accepteren en ons uiterste best ervoor zullen doen om dat zo goed mogelijk in te vullen.

Voorzitter, ik heb hier toch iets ruimer bij stilgestaan, ook om de zorg die wij als Twenterand hebben in dit verhaal hier neer te leggen. Ook in het besef dat wij daar op dit moment geen concrete antwoorden op hebben. Ik laat het hierbij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Backhuijs.

De heer BACKHUIJS: Ja voorzitter, ik voel een beetje mee met mevrouw Van Hees. Ook wij als collega hadden het collectief aandeelhouderschap voorgesteld en onze raad zei in meerderheid: "Wij willen toe naar het individueel aandeelhouderschap". Dan krijg je het gevoel wat u vanavond heeft en ik afgelopen maandag. Dat collectief aandeelhouderschap heeft er wel toe geleid dat wij wel even een discussie hadden over de 80 miljoen, want dat blijft ergens wel hangen. De brief van Almelo waarin een aandeelhoudersovereenkomst wordt voorgesteld zouden wij dan ook heel graag willen meenemen in het traject als straks de zaak verder uitgewerkt wordt, omdat we vinden dat, als we inhoudelijk ja zeggen tegen de Agenda van Twente, we ook met elkaar de verplichting hebben om ook ja te zeggen tegen de financiering die straks komt. Dat het niet op losse schroeven komt te staan.

Dan hebben wij het over een prachtig bedrijf en sinaasappels in de supermarkt. Dat levert bij mij toch bijna het beeld op dat de heer Westendorp pleit voor een nutsbedrijf en commerciële markt en niet voor een nutsbedrijf omdat de markt het niet oppakt of dat slechts tegen onacceptabele hoge kosten doet. Maar als je als nutsbedrijf en commerciële markt opereert, dan sluit ik me ook aan bij mijn buurvrouw. Dat komt eigenlijk door uw beantwoording, want uit het stuk haal ik het niet zo. Dan zeg ik van "Nou, we zitten toch in een veel risicovollere markt straks als nutsbedrijf dan we misschien wel eens denken en hoe moet je daar dan mee omgaan?" Als ik er heel veel vertrouwen in had en onze gemeente het geld zou hebben dan zou ik zeggen: "Laat al die gemeenten die hun aandelen kwijt willen die bij mij brengen en dan kijk ik daarna als het echt commercieel interessant is wat ik dan zelf aan derden zou kunnen verkopen". Want dat zou dan werkelijk het antwoord kunnen zijn op de vraag van mevrouw Van Hees. Het is allemaal een beetje ver vooruit kijken.

Zoals het er nu ligt kunnen we op de hoofdlijnen instemmen. Er is een aantal dingen gezegd die straks weer terug zullen komen bij de verdere uitwerking van de statuten, reglementen en wat er nog allemaal over opgesteld moet gaan worden.

De VOORZITTER: Akkoord, de heer Wichers Schreur nog, kort.

De heer WICHERS SCHREUR: Voorzitter, het verhaal van de sinaasappels heeft veel duidelijk gemaakt. Wij gaan ervan uit dat de opmerkingen worden meegenomen.

De VOORZITTER: Mevrouw Heidkamp.

Mevrouw HEIDKAMP: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het met de heer Westendorp eens dat biomassa op z'n minst gewenst naar Twence moet, maar ik vind het antwoord van de heer Scholten daarop ook heel correct. Wij kunnen het amendement steunen.

Ik heb in de eerste termijn een punt gemaakt over de garantstelling en de heer Westendorp antwoordde daarop dat gemeenten mochten lenen aan Twence, wie het maar wilde. Ik vind dat antwoord een beetje te kort door de bocht, want dat is niet zoals ik het bedoeld heb. Ik kan mij voorstellen dat een bedrijf als Twence behoefte heeft aan kapitaal en dat de aandeelhouders hier op de een of andere manier in moeten voorzien, maar met de garantstelling zoals hier verwoord is de gemeenteraad van Hengelo het ook niet eens, want het risico is dan geheel voor de gemeenten. Dat is natuurlijk ook begrijpelijk, dat weten wij, dat zit vast aan actief aandeelhouderschap. Wij vinden het gewoon een beter voorstel om als gemeenten, als men het daarmee eens is, een lening te verstrekken met renteopslag. Die renteopslag is een vorm van compensatie voor risico dat je loopt. Dat zou zelfs in een fonds gestort kunnen worden. Dus wij willen toch graag een ander antwoord hebben.

De heer VAN DER VINNE: Tubbergen sluit zich daarbij aan.

De VOORZITTER: De heer Westendorp.

De heer WESTENDORP: Voorzitter, ik wil beginnen te reageren op de opmerking dat ik de geluiden uit dit algemeen bestuur niet serieus zou nemen. Dat spijt mij ten zeerste. Dat is absoluut niet de bedoeling. Ik meen ook gezegd te hebben in eerste termijn dat ik de argumentatie die u heeft voor col-

lectief aandeelhouderschap ten opzichte van individueel aandeelhouderschap meende niet te hoeven geven als zich zo'n duidelijke meerderheid aftekent. Dat bent u niet met mij eens?

Mevrouw VAN HEES: Nee, korthedshalve, dat hoeft u niet alsnog te doen. Daar pleit ik niet voor, maar laten we deze denklijnen vasthouden, ook bij de andere debatten.

De heer WESTENDORP: Dat is ook precies wat ik ermee wil zeggen. Daar ga ik verder niet op in.

Ik ben u wel een ander antwoord schuldig daarin. Dat is de verkoop van de aandelen. Waar in het voorstel gesproken wordt over verkoop van aandelen, is het altijd een zaak van de koper om dat ook niet te doen. Als enkele gemeenten willen verkopen, zijn de andere gemeenten niet verplicht met z'n allen om die aandelen over te nemen. Er is dus geen enkele verplichting tot kopen. En dan zou het wel eens heel goed kunnen zijn als gemeenten aandelen willen verkopen – en dat moet aan een gemeentelijke instelling – dat zij ze niet kwijt kunnen. Maar het is in principe mogelijk. Dat is de bedoeling van de tekst zoals die hier staat. Ik denk dat dit het antwoord op uw vraag is.

Mevrouw VAN HEES: Misschien even heel praktisch: Als bij herhaling dat geprobeerd wordt en het al een aantal jaren stagneert, gaat er dan een andere overheid in beeld komen of een ander bedrijf? Over dat scenario heeft u vast gesproken. Misschien is het goed om hier iets te vertellen over hoe dat dan moet gaan.

De heer WESTENDORP: Er kan dus nooit een andere, niet overheid zijnde, koper in beeld komen. Als je aan een niet overheid zijnd bedrijf gaat verkopen, ben je geen nutsbedrijf meer en wordt je btw-plichtig en dergelijke. Daarom staat het ook zo hard in de tekst. Alleen overheid kan aandeelhouder zijn van Twence.

Uiteraard is het zo dat, daar waar aandeelhoudersvergaderingen besloten zijn, de zorg van hoe je als aandeelhouders in zo'n aandeelhoudersvergadering opereert ook belangrijk is. Het gaat daarbij bijvoorbeeld ook om aanbevelingen ten aanzien van de ontwikkeling van de regionale agenda op het gebied van duurzaamheid. Aandeelhouders moeten zich natuurlijk vanuit de gezamenlijkheid voorbereiden en voorstellen inbrengen op het gebied van duurzaamheid richting het bedrijf dat zoveel te maken heeft met duurzaamheid. Daar is geen opmerking over gemaakt, maar dat heeft wel te maken met de positie van aandeelhouders in Twence.

Dan de discussie over de garantstelling zoals deze hier is opgenomen. U wilt een ander antwoord van mij, maar krijgt toch weer hetzelfde antwoord. Daar waar gemeenten niet wensen garant te staan, kunnen ze dat. Dat kunnen ze simpel door te zeggen: "Wij doen niet mee". Op dat moment heb je dus niet een garantstelling van alle gemeenten. Het bedrijf heeft dan de mogelijkheid dat een garantstelling wordt gevraagd – in samenspraak met andere gemeenten – aan een deel van de gemeenten. Het is dus mogelijk dat gemeenten zeggen: "Wij willen u in dit geval wel geld lenen" en het bedrijf dan zaken doet met die gemeenten. Dat is dan niet een actie die voortkomt uit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Mevrouw HEIDKAMP: Maar zou die Algemene Vergadering van Aandeelhouders dan niet gewoon gezamenlijk 100% kunnen beslissen: "We doen toch een lening met opslag"?

De heer WESTENDORP: Dat kunnen ze beslissen, maar zij zullen dat als aandeelhouder voorleggen aan hun gemeenteraad. Zij kunnen daar dus nooit een standpunt in nemen, dat moet gedekt zijn. Zij kunnen niet tegen de autonomie van de gemeente ingaan.

Mevrouw HEIDKAMP: Die gemeentelijke autonomie begrijp ik, maar wij vinden een lening met een opslag een beter idee dan garantstelling sec. Ik begrijp dat dat mogelijk is. Als aandeelhouders dat allemaal wensen, dat ze daarvoor kunnen kiezen.

De heer WESTENDORP: Als het amendement aangenomen wordt, heb ik de opmerking erbij gemaakt dat het dus niet voor GFT geldt, maar alleen voor biomassa.

Dan is er nog een vraag die openligt. De gemeenten leveren op dit moment niet de totale hoeveelheid huishoudelijk afval aan Twence die wij als gemeenten verplicht zijn te leveren. Daar zitten wij onder. Twence heeft dat aangevuld met het aantrekken van bedrijfsafval. Enige tientallen tonnen zitten daartussen. Wij hebben de verplichting 220 duizend ton aan te leveren. Die hadden wij niet. Twence heeft dus een contract over het bedrijfsafval afgesloten en op die manier is dat geregeld.

De heer WESTENDORP: Die verplichting is er contractueel en blijft er tot het einde van de periode. En dat is in 2022.

De heer MEINDERS: Het is nu èn èn. Het is nu 220 duizend plus 70 duizend ton.

De heer WESTENDORP: Wij zijn verplicht 220 duizend ton aan te leveren. Wij leveren minder aan, Twence heeft het bedrijfsafval voor dat tekort in de plaats genomen.

De heer VAN DER VINNE: Voorzitter, de consistentie ontgaat mij nu een beetje met hetgeen op bladzijde 3 geschreven staat. Daar worden de uitgangspunten neergezet. Dat klopt niet met het amendement, maar klopt ook niet, met alle respect, met hetgeen de heer Westendorp zegt, tenzij ik het ver-

keerd interpreteer en lees. Ik lees hier: "Uitgangspunt milieuverantwoord afvalbeheer..." prima, de volgende: "Al het GFT en brandbaar grof restafval gaat naar Twence. Gemeente moet er actief op toezien dat dit uitgevoerd wordt etc.". Is restafval puur het grijze afval?

Antwoord uit de vergadering: Ja.

De heer VAN DER VINNE: Dan kom ik bij de derde: "Gemeenten bieden, indien dit past binnen het wettelijk kader en de duurzaamheidscriteria, biomassastromen en hout en groen aan Twence aan tegen een marktconform tarief". Maar nu even hetgeen Hof van Twente bedoelt.

De VOORZITTER: Als het amendement van Hof van Twente wordt aangenomen, dan treedt dat in de plaats van. Ik stel voor dat het punt van de heer Meinders nog even op papier wordt gezet, zodat u goed kunt nalezen hoe het exact zit. Het lijkt me niet een principiële punt voor nu, maar het is wel een punt dat even opgehelderd moet worden. Akkoord? Nog meer punten in de beantwoording? De heer Westendorp? Nee? Dan heb ik de indruk dat wij over kunnen gaan tot besluitvorming. Ik kijk even naar de indiener van het amendement. Die kijkt nu terug.

De heer SCHOLTEN: Wij handhaven het amendement en ik heb niet begrepen dat het ingetrokken wordt.

De VOORZITTER: Ja, dat is prima. Er is wel een opmerking gemaakt over de reikwijdte van het amendement. Het is eigenlijk smaller omdat een deel van wat u onder het amendement vervat al contractueel is bepaald.

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter, ik meen te constateren dat u het amendement niet ontraadt in de vorm zoals het hier ligt.

De VOORZITTER: Nee, dat klopt.

Ik ga even heel pragmatisch te werk. Wie is tegen het amendement? Niemand, dan is het amendement aanvaard.

Dan ga ik met u even de punten langs onder b. *overzicht beslispunten herziening aandeelhouder-schap Twence*. Ik neem u even in vogelvucht mee.

- Paragraaf 1 de punten 1 tot en met 7 met inachtneming van het zojuist aangenomen amendement.
- Paragraaf 2: 18 beslispunten.
- Paragraaf 3: 1 tot en met 3.

Mevrouw VAN HEES: Ik neem aan dat u in de notulen ergens laat blijken dat wij tegen punt 1 zijn.

De VOORZITTER: Ik denk dat dat goed is. Zeker met deze verklaring zal dat aangetekend worden.

- Paragraaf 4.2.2 vervalt.
- Paragraaf 4.3: de punten 1 tot en met 4.
- Paragraaf 5: de punten 1 tot en met 6

Ik stel u voor om daar in één keer van te besluiten dat wij dit allemaal accorderen. Ik stel voor conform te besluiten. Kunt u daarmee instemmen? Akkoord.

Dan is dit de basis voor een nadere uitwerking die het Dagelijks Bestuur geeft en die hier terug zal komen en ook bij de individuele gemeenten.

Dan stel ik u voor om de rondvraag uit te stellen naar 18 november.

De vergadering is gesloten (23.35 uur).

*****